

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

BS"D • Vo. 3 | Issue 24 | No. 123 • MONSEY: Candle Lighting - 5:34 • Shabbos Ends - 7:06 (72 min past shkiah) • March 6, 2021 • 22 Adar, 5781

רס התורה

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS **KI SISA**

ENGLISH
DIVREI TORAH

ANFEI EREZ • RABBI BLASS • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM
MIZMOR L'DOVID • RAV BRAZIL • PENINIM • PARSHA PSHELTEL • MIGDAL OHR

TAKE 10% OFF
AN EXTRA
WITH COUPON CODE AD10OFF

ASK ABOUT OUR DIGITAL + SOCIAL MEDIA MARKETING

A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY

Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז

בס"ד

פרשת כי תשא-פרה

כ"ב אדר תשפ"א VOL. 1 / ISSUE 76

Holy Jews, it seems, have attached a special קדושה to this week's Parshah and Haftorah. May it be His Will, that we, too can experience and sense at least a little of what they felt and lived through. Interestingly, that the משנה ברורה (685:11) points out that before Laining the Haftorah, one should be להתפלל להתפלל במהרה . לפניו יתברך שגם עלינו יזרוק מים טהורים במהרה (Yechezkial 36:25), the Pasuk states: מים וחרקתי עליכם - and I will sprinkle pure waters of the red cow upon you, and you will be cleansed of all your contaminations etc. Urges the Chofetz Chaim, DAVEN BEFORE hearing this Pasuk and ask for the speedy fulfillment of that prophecy. This directive is highly unusual. It seems to be based on Rashi in Megillah (29A) who quotes a Yerushalmi that asks: Really, Parshas Hachodesh should precede Parshas Parah, except that Parah is

"טהרתן של ישראל", indicating that the reading itself is the טהרתן של ישראל (See Ohr Gedalyahu Moadim p.114).

The classic Sefer of Yesod V'Shoresh Ha'avodah (Rav Alexander Ziskind from Horodna - end of Shaar 12 Perek 7) writes about the "Kavans" one should have during the Haftorah: To give great thanks to our Creator for the promise of exhilarating and comforting נחמות that we yearn for. Specifically, I will give you a לב רוח חדשה and חדש, I will remove the heart of stone from your flesh and give you a לב בשר, and I will put my spirit within you (36:26). Certainly, man's eager thirst for this rehabilitated heart can bring him to tears. How powerful and insightful are these penetrating words of Yechezkial - a stone heart. The Gemara Sukkah (52B) teaches that the Yetzer Harah has been given seven

names by various figures from Tanach. Yechezkial called it אבן/rock, as Mefarshim explain, it remains unfeeling, unresponsive, paralyzed with lethargy. We see, sadly, how that אבן effects so many of our young people who, slump around with that hollow look in their eyes, uninterested in anything. We see people of all ages, of all kinds, who life has already kicked them in the teeth at least once; whose vacant faces indicate that their minds and hearts have also evacuated. So what a ברכה, what a נחמה it will be when Hashem gives us and the world, this spiritual heart transplant, and everyone will have a feeling, compassionate heart, a לב בשר.

There is a quote from Harav Simcha Wasserman, the son of Rav Elchonon הי"ד, whose suffering and last words before the Nazis murdered him are well known. Rav Simcha said that during the Churban Europe, Hashem put into us a לב אבן so that we could survive all of our צרות. Without a stone heart, we would have gone out of our minds, and never could have mustered the strength to rebuild. We have had to have it so many times in our Galus, to survive, to make it through to see the morning again, but it is not what man really should have. Therefore, when the final Geulah comes, Hashem will replace it with a true, responsive לב בשר. It is reported that when Rav Simcha would get called up to read this Haftorah, he would cry by those Pesukim (See footnote 20 מה שהיה הוא שיהיה, פרה).

Rav Gedaliah Shor (Ohr Gedaliah Moadim נח' דף) writes that during the reading of Parshas Parah, a רוח טהרה descends, just as it did when they actually performed the actions on the red cow. And just as

-1-

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissachor. B'h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו בן חנה חניקה

רם התורה

the Gemara in Chulin (89A) says, because Avraham belittled himself and said אנכי עפר ואפר , we were זוכה to the מצוה of מצה , פרה אדומה , indicating that the mitzvah is based on הכנעה , subjugation and total obedience to the רצון ה'. This is the only way to accept and attain the רווח that Hashem imparts from above. It may be since doing the ultimate חק , without being able to understand it, means that we surrender even our intellect to the Ribono Shel Olam. We acknowledge that there is a level of comprehension that is just above us, and we respect it with admiration.

Now we are ready to try and understand, maybe just a little, the idea, the theory about טומאה as explained by the Ohr Gedalyahu (Moadim pg 104). The אבי אבות of טומאה is a corpse. The reason that a corpse exists is because of the cardinal sin of אדם הראשון , as the Pesukim tell us. We know that man is a compound creature, a hybrid of “Guf” and “Neshama,” and for as long as the Neshama is intact and powers the body, there can be no טומאה. What the sin of אדם did was to ultimately cause a “power outage,” because a body that is not completely powered by the Neshama can create טומאה. The Gemara in Yuma (39A) says that עבירה מטמאת לבו , which Rashi there (and other places) translates as אוטמת , blockage. An Aveirah creates a spiritual blockage of the arteries, disabling the power of the Neshama to infiltrate the Guf completely. Therefore, a body, a corpse totally devoid of any Neshama is the worst of all contaminations. Chazal teach us that every Aveirah creates a mini-death by removing some “life” from the Guf. His words are: כי הטומאה באה מהעדר חיות , וחיות גורמת להסתלקות הטומאה. This is the reason Rav Shor brings the Chazal that at the time we received the Torah, all those that were sick, were disabled, כל

המומין were healed, because we returned to the level of Adam Harishon BEFORE the חטא , the time when the Neshama powered the entire Guf, so even the physical aspects of the Guf were perfect. So he reasons that all “Tumahs” are based on that חטא , so טומאת מת teaches, nudges the עץ הדעת and all the resultant “Tumahs” follow that theory, as taught by the חידושי הר"ם.

It would therefore make sense, as many Mefarshim explain, that Adam had a חשבון , a calculation to eat from the עץ הדעת. Doing so would create a stronger נסין , a greater test in serving Hashem with our own home grown יצר הרע INSIDE of us rather than as an outside influence. We all have suffered from that malady at one time or another- I think I have a better idea, even better than the Halacha, even better than Hashem. Our History has proven that we all have a problem with obedience-“Nebach.” Tumas Meis is a result of that dilemma. So, Hashem gave us the antidote-PARAH ADUMA- the ultimate חק , where man must do things that have no explanation, no rhyme nor reason in order to remove his own calculations from the picture. This procedure, in which even the most intelligent of man (they are the worst at this), must surrender to a higher intellect- JUST DO IT ALREADY! This is in fact the חוקת התורה of all the Mitzvas. May we all be Zocheh to do רצון ה' just BECAUSE IT IS HIS רצון.

Among those that are לישיועה.

אמני דאליבה
חיים טובים ואיתן

Illuminating Man's Inner World

THROUGH THE LENS OF THE PARSHA

Rabbi Yehoshua Blass, Mashgiach Ruchani – Yeshiva University

Parshas Ki Sisa - What Happens When One Trudges Back up the Mountain?

Many years ago late at night on a Motzei Shabbos I was walking through the old city of Tzfas with a group of friends and associates when one of the members of our group decided that he wanted to meet a mekubal. We were in the right city at the right time of day and pretty soon the four of us were ushered into the study of one of the leading Breslovers in Eretz Yisroel and supposedly a Kabbalist of some note.

While the details of what we spoke about nearly 30 years ago has not stayed with me, what I can never forget is his face and specifically his eyes. I had never seen a face like that. He had almost an angelic radiance and a holiness and fire in his eyes that is nearly impossible to describe. I remember walking out of his home and asking my friend how does a mortal man, born to a mother and of tangible flesh and blood develop such a radiance.

Of course what I didn't know then was that my question was posed nearly two thousand years earlier by the Medrash. After the entire drama that unfolds in Parshas Ki Sisa, including the entire narrative surrounding חטא העגל and the subsequent giving of the second luchos, Moshe Rabbeinu makes his way down from Har Sinai. In perhaps one of the most lasting images in the entire Torah, we are instructed that:

וַיְהִי בִּרְדַּת מֹשֶׁה מִהָר סיני וְשָׁנָי לַחַת הָעֵדֻת בְּיַד־מֹשֶׁה בִּרְדָּתוֹ מִן־הָהָר וּמֹשֶׁה לֹא־יָדַע כִּי קָרָן עוֹר פָּנָיו בִּדְבָרוֹ אֹתוֹ:

And it was when Moshe descended from Mount Sinai and the two tablets were in his hands that Moshe didn't realize that the skin of his face was radiant because he had spoken with 'Him'.

As alluded to earlier, the question posed by the Medrashim and the Rishonim is מהיכן נטל, from where was the radiance taken from? Man is not an angel and the supernatural doesn't just occur without without reason and without explanation? In short what allows man to in a way transcend the limitations of his own physicality and corporeality?

The most simple and widely quoted pshat is

that the experience of Moshe receiving the Torah from G-d and the necessary hisbodedus between Moshe and HKB'H led to the transformation of Moshe Rabbeinu's personage. As Rashi says quoting the Medrash Tanchuma:

כי קרן. לשון קרנים, שהאור מבהיק וכולט כמין קרן; ומהיכן זכה משה לקרני ההוד? רבותינו אָמְרוּ מן המערה, שנתן הקדוש ברוך הוא ידו על פָּנָיו.

Moshe merited this radiance from 'the cave' when G-d 'placed' his hands on Moshe Rabbeinu's face. Radiance, according to this pshat is a reflection of and a reaction to an intense religious experience and of personal revelation. Besides the logic of this perspective it also maintains fidelity to the original pesukim in that the pasuk says that Moshe's face was transformed בדברו אֹתוֹ - when G-d spoke with him.

There are three other pshatim that have always resonated with me. The Yalkut Shimoni in answering the question of מהיכן נטל - from where was the radiance taken from - answers that it came from the קימעה שבקולמוס, the ink left in the bottom of the pen was placed onto Moshe's face. One is left wondering what these tantalizing words mean - the ink left in the bottom of the pen?

The Ohr HaChaim HaKadosh wrote that the ink in question is the letter 'י' that was left out of the word עניו. When Moshe in Parshas Beha'aloscha wrote about himself that וְהָאִישׁ מִנְּשָׂה עֲנוּ מֵאֵד מְכֹל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה

his fundamental discomfort and humility didn't allow him to fully write the word עניו and he therefore took out the letter yud. This missing yud so to speak became his radiance.

There is something so beautiful about this image. Moshe saw himself as a kli through which HKB'H communicated to the world. That sense of just being a vessel without the ego running roughshod is what emanated from him upon his descent from Har Sinai.

I saw this year a different answer to the question מהיכן נטל. The Yalkut Reuveini writes that this אור, this radiance, was a part of Moshe Rabbeinu from the time of his birth as is mentioned in the gemarah in Sotah that כְּשֶׁנִּזְלַד נִתְּמַלֵּא הַבֵּית כָּלוּ אוֹרָה. That ohr says the Yalkut Reuveini was created during the ששת ימי בראשית and was ganuz (hidden) once Moshe had to interact with Pharaoh and was subsequently returned to him in full force before his descent from Har Sinai.

While one might question the dynamics of when and why this radiance both left Moshe and was then subsequently returned, the idea seems overwhelmingly beautiful. Namely that man in a way is born with a true inner light. There are times in which that light is dimmed but in our finest moments that light is restored. There is something enormously reparative and redemptive about that image.

To some degree what these pshatim don't answer is why did these קרני עור only appear with the giving of the second luchos. Moshe's oneness with G-d in the מערה, his humility and natural radiance should have all been present and evident with the original pre-cheit ha'egel giving of the luchos? I would like to go back to the language of the שבקולמוס, the ink in the own to answer this question.

From the very first time I heard this language that the radiance came from the remaining ink, I was always led to one conclusion. Namely that the ink in the bottom of the pen was referring to Moshe Rabbeinu's reservoir of strength and inner fortitude. Moshe who never wanted the leadership role in the first place. Moshe who already by this time in Jewish History was subject to the complaints and the revolts that were to mark the years of sojourn. Moshe who found himself doing battle with HKB'H to save Bnei Yisroel from G-d's wrath. Moshe who saw and reacted to the presence of the eigel in the midst of sanctity of the camp of Israel. Moshe who sacrificed time with his own family to serve the greater good - this same Moshe managed to trudge back up the mountain and receive the luchos again. That seems like Moshe Rabbeinu tapping into the ink that remained in the bottom of the pen - which is the reservoir of strength, tolerance, faith, commitment, love and idealism that undoubtedly was depleted but never extinguished. This radiance most resolutely and clearly emerged only after cheit ha'egel. This reservoir of strength is what Moshe didn't even realize about himself לא ידע, but radiated from him and illuminated his very being. In a way it's the beauty of man's essence being wordlessly communicated to the world at large.

Do I know what lay behind the radiance of that righteous man in Tzfas? Of course not. What I do know is that the lesson of Moshe Rabbeinu is that man, either through their hisbodedus with HKB'H, or through the natural state of their created soul, or through the genuine humility that comes with experience or through the tapping into reservoirs of fortitude and resilience can achieve genuine greatness, sanctity, and radiance even within the confines of life with all of its limitations and physicality. We should all be zoche to experience a taste of that in our own lifetimes.

Have a good Shabbos

R' Blass can be reached at blass@yu.edu

טיב הקהילה

בס"ד
'לע"ק הילת שבתי בבית ד'
בנשיאות מדרגה "צד" גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Ki Sisa
5781

No.
557.456

טיב המערכת

מה עשה לך – What did it do to you?

Someone once came to the 'Defender of Israel', Rebbe Levi Yitzchak of Berditchev and told him about an older man, 70 years old, who went off the *derech*. The Tzaddik replied, 'Look at the spark of holiness that is in every Jew, even the lowest of them. Here is a man who fought with his *yetzer* for 70 years, and he did not want to rebel against the G-d of Israel *chalilah*...

We find a great teaching in our parsha which demonstrates the extent one must go to judge another person favorably. After the incident of the Golden Calf, Moshe Rabeinu came to Aharon HaKohen and said to him (32:21) 'מה עשה לך העם הזה כי הבאת' – 'What did this nation do to you that you brought a great sin upon it?' Rashi explains his words, 'How much torture did you suffer? For they must have tortured you before you brought this sin upon them.' Moshe Rabeinu judged his brother favorably, for surely if he did something like this, he must have had a justifiable reason. And so, Aharon's response was, 'Yes, that is what happened.' They killed Chur and he was very afraid that they would do the same to him, and *chalilah* if they would fulfill the posuk (Eichah 2:20) 'אם יהרג במקדש ה' כהן' – 'Should Kohen and Navi be slain in the Sanctuary of Hashem?' In order that they not reach this state, so they not be able to have atonement, he took this approach, and in this way he saved *Klal Yisrael* from an even graver sin.

At times, every one of us has the need to rebuke someone; parents to children, teachers to students, brother to brothers, or one person to another. We must learn from Moshe Rabeinu that before we approach someone to rebuke him, we have to consider the person's actions positively and to try to understand what caused him to do what he did. Possibly, after carefully examining the situation we will realize that there is nothing to rebuke for. There is no guilt. As the Torah states (Vayikra 19:17) 'הוכח תוכיח את עמיתך ואל תשא עליו חטא' – 'you shall reprove your fellow and you shall not bear a sin because of him'. When you come to reprove another, do not make him guilty with sin, rather, ascertain together with him what happened and why it happened, and most of the time it will become clear that what happened did not happen because of wickedness, rather, it happened because of stress and having no choice. Chazal said (Avos 2:5) 'do not judge your fellow until you have reached his place'.

- Tiv HaTorah – Ki Sisa

טיב ההשגחה

'עולם חסד יבנה' – 'He will build a world of kindness'

We were sitting *shivah* for our dear mother who had passed away. Mother was a woman of kindness whose whole life revolved around kindnesses, both revealed and concealed. Most of her *chesed* came naturally to us in the house and we did not pay attention to her devotion or what it took out of her for another in difficult times. Every Friday a needy little boy would come to us and she would treat him special until we sent him home so his parents would have time to calmly get him ready for Shabbos. She would pour out kind words of encouragement and many other mitzvos too numerous to count and during *shivah* we began to get a little understanding of the great worth of our mother. In the middle of *shivah*, a woman who endured difficulty came to comfort us and told us that Mother was her support. I remember she always left our house with shopping bags. I brought her to the kitchen and I loaded her with food since so many people brought platters and there was more food than we could ever eat. I saw the opportunity for a hungry family to benefit from good food instead of throwing it out. (We asked a Rav if we are allowed to give food to a hungry family from the house of a mourner.) After supplying her with all these good things, it was hard for her to make it to the bus stop. I sent my daughter to go with her and help her to the bus stop. I thought, what will she do when she has to change buses since she lives in another city far away, and how will she manage when she gets off the bus at her stop and has to make it home? While I was thinking these things, a good friend showed up who came just about every day to comfort me and she lives in the same city as that woman. I asked her if she truly wanted to help me and she said that she did.

I asked her if she would take the woman home with all her bags as she lives in a neighborhood literally right near her own. She did it wholeheartedly, and she took the woman and all her shopping bags to the door of her home and she gladly helped bring the bags inside with her.

We saw how the *siyata d'shmaya* of the kindnesses of Mother had not ceased and they still continued to leave the doors of her home. May it be His will that this story be an elevation for the pure soul of my mother, my teacher a"l.

מ.ש.

ויאמר הראני נא את כבודך: ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם ה' לפניך וחנתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם: ויאמר לא תוכל לראת את פני כי לא יראני האדם וחי: והסתרני את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו: (לג:יח-כג)

And he said, "Please, show me Your glory." And He said, "I shall cause all my goodness to pass before you, and I shall call out with the Name Hashem before you; and I shall show favor when I show favor, and I shall show mercy when I shall have mercy." He said, "You shall not be able to see My face, for no human can see My face and live. Then I shall remove My palm and you will see My back, but My face may not be seen. (33:18-23)

Rashi explains: And he said, "Please, show me Your glory" – Moshe saw that it was a time of favorable disposition, and his words were being accepted, so he went on to request that the vision of His glory be shown to him.

This request is the fourth request that Moshe asked for after the sin of the Golden Calf, and we have to consider what Gave Moshe the opening to request this? Seemingly, this request is different from the previous requests. The first requests were a result of the sin of the Golden Calf itself. The result of this sin was as HaKadosh Baruch Hu taught Moshe (33:1-3) that the nation will go up to the land to inherit it, but the conquering of it will not be revealed as coming from the power of the Shechina, rather it will come subliminally and through an angel. Moshe had to request this as his first request (33:12) 'ואתה' 'You did not inform me whom You will send with me, yet You said, "I have made you known with high repute", and these words were accepted and HaKadosh Baruch Hu rested His Shechina over Israel as before. Also his next request (33:13) 'הודעני נא את דרכך' – 'make Your ways known to me', was a result of the sin of the Calf in order to appease HaKadosh Baruch Hu for the very sin itself. It also gave him an opening to appease Him if *chas v'shalom* they again sin before Yisbarach, for then too he will have to ability to arouse compassion on the Congregation of Israel. The next request too, (33:16) 'בלכתך' 'Your going with us, and I and Your people should be set apart from all the people on the face of the earth'. This was to let Israel now their repentance was accepted, therefore, they merited amazing open miracles as before. But the next request is different (33:18), 'הראני נא את כבודך' – 'show me Your glory', Moshe had no rationale for this, except for the explanation of Rashi: 'Moshe saw that it was a time of favorable disposition, and his words were being accepted, so he went on to request that the vision of His glory be shown to him'. These words are the answer to what Moshe saw as the right time to ask for this, but these words do not answer why he asked for something unnatural, something never before given to man.

I understand this based on something I heard many years ago from Rebbe Tzvi Kovalsky. He explained that Moshe's request was at a time when HaKadosh Baruch Hu was testing the person. The person already understands beforehand the benefit he will receive if he withstands the challenge. This is what is meant by 'show me Your glory', that is, that the person's heart should not be down when he stands in darkness and he cannot see the light. If he is down, then he is compared to one who cannot bear the test of Hashem since he does not see the benefit that will come to him through the difficulty of the challenge. At that moment, the glory of Hashem is diminished since the person does not realize the benefit. Also, there is concern that if the person does not withstand the challenge, then he might also not do the will of the Creator. Therefore, he requested that even during a challenge, the person should recognize the benefit of

HaKadosh Baruch Hu, for then he will understand that there is a benefit hidden in this difficulty. Then he will be able to withstand it, and instead of complaining about the ways of HaKadosh Baruch Hu, he will thank Him for the good and kindness He shows him.

If these words are accurate, then the depth of Moshe is understood why he pleaded for this after Israel stumbled with the Calf. Moshe saw the extent of the difficulty of the challenge. *Bnei Yisrael* was still standing under the aura of '*Kabbalas HaTorah*', and Moshe going up to Heaven for forty days to receive the '*Luchos HaBris*', an extension of '*Kabbalas HaTorah*'. He had not yet come down to them with the *Luchos*, and the *yetzer* had already succeeded in turning them off the path and lowering them from a lofty height to an abysmal low. As Chazal describe it (Shabbos 88b) 'as a bride acting wantonly during her *chuppah*'. When Moshe how it succeeded in trapping them and confusing the minds of the 'Generation of Knowledge' [*Dor De'ah*], he thought to himself, 'If G-d's trait of hiddenness is so difficult to endure, who will ever withstand this challenge? If the fire can bring down the strong cedars, then what chance does the moss on the wall have?' Therefore, he saw it fit to plead before Hashem that from now on He would not make the challenges so overwhelming. If the person measures the challenge, he will already recognize the benefit that will come through it.

In order to understand the response of HaKadosh Baruch Hu to Moshe, we must first understand Moshe's request regarding the 'face' since everything depended on facial recognition. The way of the world is that one person recognizes another by his face. Even a person's inner feelings and intents are recognizable in one's face. This is so in Heaven as well. Were their reasons known beforehand it would have been categorized as 'face', however, since HaKadosh Baruch Hu saw fit to hide his reasons, then it is now categorized as 'back'. That is, just as it is impossible to understand the ways of a person by looking at his back, so too it is impossible to understand the ways of Heaven.

Now we come to HaKadosh Baruch Hu's answer to Moshe: 'You shall not be able to see My **face**, for no man can see Me and live'. That is, it is impossible to conduct the world below with the trait of 'face', for the purpose of this world is to withstand challenges. If the person understands the ways of HaKadosh Baruch Hu, he will not think about withstanding the challenge, for who would not be able to withstand a challenge if he knows what is hidden behind it. However, now that you are promised 'you will see My **back**, but My **face** may not be seen' – that even if people do not get the 'face', the benefit hidden in the challenge, they will get that this difficulty is 'my back', the ways of Hashem, and they come from Hashem to benefit creatures that they not succumb to the wiles of the *yetzer* as a result of the difficulty of the challenge. This will help them as HaKadosh Baruch Hu told them (Devorim Rabbah, Re'eh) 'Listen to Me, for there is no person who has listened to me and lost out'.

We can also say that HaKadosh Baruch Hu intended with His answer that since this world is one of challenge and hiddenness, therefore, it is impossible for the person to recognize the benefit of the challenge while he is 'faced' with it. Then he must negate his will to the will of his Creator even if it seems to him that he will lose everything. Even then he must be encouraged by thinking about 'my back', that is, all the challenges that he has already withstood. Then if he thinks that he will lose everything by not going against the will of his Creator, he will realize that this is folly, and he will lose nothing by doing the will of his Creator. Even if he does lose at the beginning, there are situations he can consider where he can see that the loss turns into a benefit. This will encourage him for future challenges.

An Amazing Revelation from the Sefas Emes

Betzalel Was a Gilgul of His Grandfather Chur Who Was Murdered Trying to Prevent the Eigel Hence He Was Chosen to Build the Mishkan an Atonement for the Cheit HaEigel

This week's parsha is parshas Ki Sisa. Thus, it is fitting to examine the appointment of Betzalel by HKB"H to oversee the construction of the Mishkan. The Torah teaches us that to fulfill this task, he was divinely imbued with the spirit of G-d—with wisdom, intuition and knowledge. Here are the pertinent pesukim (Shemos 31, 1):

"וידבר ה' אל משה לאמר, ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה, לחשוב מחשבות לעשות בזהב ובכסף ובנחשת, ובחרושת אבן למלאות ובחרושת עץ לעשות בכל מלאכה."

Hashem spoke to Moshe, saying: "See, I have called by name Betzalel ben Uri ben Chur, of shevet Yehudah. I have filled him with the spirit of G-d, with wisdom, with understanding, with knowledge, and with every type of work—to make calculations, to work with gold, with silver and with copper; and in the craft of stonecutting for filling, and in the craft of woodcarving—to do every type of work."

Similarly, in parshas Vayakheil, when Moshe informed Yisrael of this appointment, it says (ibid. 35, 30): "ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה, ולחשוב מחשבות לעשות בזהב ובכסף ובנחשת." Moshe said to Bnei Yisrael, "See, Hashem has called by name, Betzalel ben Uri ben Chur,

of shevet Yehudah. He filled him with the spirit of G-d, with wisdom, with understanding, with knowledge and with every craft—to make artistic designs, to work with the gold, with the silver and with the copper."

We learn from our blessed sages that Betzalel was only thirteen years old when he built the Mishkan. This fact is taught in the Gemara (Sanhedrin 69b): "וכי עבד בצלאל משכן בר: כמה הוי בר תליסר"—when Betzalel built the Mishkan, how old was he? Thirteen years old. This deserves further scrutiny. As mentioned, Betzalel was uniquely qualified to perform this task, because he was imbued with a divine spirit. So, of all the available G-d-fearing, meritorious tzaddikim in Yisrael to choose from, why did HKB"H choose the young Betzalel in particular to construct the Mishkan and fashion its vessels? We find an explicit answer to this question in the Midrash (S.R. 48, 3):

"See, Hashem has called by name, Betzalel ben Uri ben Chur." Why was it necessary for the passuk to mention Chur here? Because when Yisrael wished to worship idolatry, he sacrificed his life for HKB"H and did not allow them to do so; consequently, they assaulted him and murdered him. HKB"H said, "On your life (I promise you), I will compensate you (for this heroic act)." It is analogous to a king whose legions rebelled against him. His general stood up and opposed them. He said

to them, "You are rebelling against the king!" They proceeded to murder him.

The king declared, "If he had given me money, wouldn't I have been obliged to repay him?! All the more so, since he sacrificed his life for me. So, what will I do for him? I will make all of his offspring ministers and governors. Thus, when Yisrael made the eigel, Chur opposed them and sacrificed his life for HKB"H. So, HKB"H said to him, "On your life (I promise you), all of your progeny, I will elevate them and make them reputable." As it states, "See, Hashem has called by name, Betzalel . . . and He has filled him with the spirit of G-d."

According to the Arizal in Sefer HaLikutim (Vayakheil 35), this passuk in parshas Vayakheil cited by the Midrash is teaching us an important piece of information. HKB"H wished to demonstrate to Yisrael that not only had He forgiven them for the "cheit ha'eigel," but He also forgave them for murdering Chur. He asserts that it was difficult for Yisrael to believe that the building of the Mishkan would atone for the grievous sin of the eigel. Therefore, Moshe said to them, "See!" He drew their attention to the incredible fact that Hashem had chosen none other than Betzalel to build the Mishkan—the grandson of Chur, the man they had murdered for attempting to prevent them from making the eigel. He offered this to them as proof that the work and construction of the Mishkan would atone for the sin of the eigel, seeing as the prosecutor had become an advocate. Specifically, for this reason, the passuk traces his lineage only back to Chur: "Betzalel ben Uri ben Chur"—no more, no less. It highlights that he was a descendant of Chur; the prosecutor would now be their advocate.

The Reason HKB"H Consulted with Yisrael regarding the Appointment of Betzalel

It is worthwhile adding the comments of the Chasam Sofer on this week's parsha. He explains the following Gemara based on the Midrash cited above (Berachos 55a): "אמר רבי יצחק, אין מעמידין פרנס על הציבור אלא אם כן נמלכים בצבור, שנאמר ראו קרא ה' בשם בצלאל, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה הגון עליך בצלאל, אמר לו רבוננו של עולם אם לפניך הגון לפני לא כל שכן,

אמר לו אף על פי כן לך אמור להם, הלך ואמר להם לישראל, הגון עליכם בצלאל, אמרו לו אם לפני הקדוש ברוך הוא ולפניך הוא הגון, לפנינו לא כל. Rabbi Yitzchak said: We do not appoint a leader over the community without consulting with the community. For, it is stated: "See, Hashem has called by name, Betzalel." HKB"H asked Moshe, "Moshe, do you consider Betzalel worthy (of this task)?" He replied to Him: "Master of the Universe, if he is worthy in Your eyes, then he is surely worthy in my eyes!" He (HKB"H) said to him, "Nevertheless, go and ask them (Yisrael)." He went and said to Yisrael, "Do you consider Betzalel worthy?" They answered him, "If he is worthy in the eyes of HKB"H and in your eyes, then he is certainly worthy in our eyes!"

We must endeavor to explain why HKB"H opted to consult with Yisrael specifically with regards to this appointment of Betzalel to manage the construction of the Mishkan. In light of the Midrash, the Chasam Sofer explains that HKB"H commanded Yisrael to build the Mishkan to atone for the "cheit ha'eigel." Furthermore, Betzalel merited being in charge of the entire project, since he was: "Betzalel ben Uri ben Chur"; he was the grandson of the man who sacrificed his life in an attempt to prevent Yisrael from making the eigel.

Now, we have learned in the Mishnah (Megillah 25a) that the incident of the eigel is read from the Torah and is also translated for the congregation. The Gemara (ibid. 25b) explains the advantage of this practice: "מהו דתימא ליחוש—מיהו דניחא להו דהויא להו כפרה—you might have said that we should be concerned about the honor of Yisrael (and, therefore, should not translate this passage); thus, it teaches us that it is definitely agreeable to them (to have it translated), because it is an atonement for them. The Chasam Sofer points out, however, that it will be an atonement only if the congregation wants their shame publicized for the sake of atonement.

It was precisely for this reason that HKB"H sent Moshe to inquire if the people felt that Betzalel was a worthy, acceptable appointee. Perhaps, they would object to his appointment, since it would cause them shame and embarrassment; it would remind them of the egregious sin

they committed with the eigel and the murder of Chur. If they felt that their sin was too serious to be forgiven, his appointment would serve no purpose. In fact, the opposite was true. They favored Betzalel's appointment, so that their sin would be atoned for as a result of their shame and embarrassment.

Chur Reincarnated into Betzalel so that Yisrael Would Rectify His Murder

We will now produce a magnificent chiddush from the Sefas Emes (Likutim Vayakheil) concerning this Midrash. Not only did HKB"H choose Betzalel to build the Mishkan, because he was the grandson of Chur, but Chur himself reincarnated into Betzalel. In fact, HKB"H actually altered Betzalel's appearance to resemble Chur. This transformation is what prompted Moshe to say to Yisrael: **"See, Hashem has called by name, Betzalel ben Uri ben Chur."**

As a loyal servant in the presence of his master, it appears that we can find an allusion to this interpretation in the actual text. As mentioned at the beginning of this essay, HKB"H announces the appointment of Betzalel at the beginning of our parsha, and Moshe repeats it to Yisrael in parshas Vayakheil as follows: **"See, Havaya has called by name, Betzalel ben Uri ben Chur, of shevet Yehudah. He filled him with the spirit of Elokim, with wisdom, with understanding, with knowledge and with every craft."** We must endeavor to explain why Moshe Rabeinu initially employs the name Havaya, the name of divine mercy—"rachamim"—and concludes with the name Elokim, the name that reflects the midah of "din."

In Likutei Torah (Ki Sisa), the Arizal asserts that Chur was a gilgul of Adam HaRishon, who was guilty of avodah-zarah when he committed the "cheit Eitz HaDa'as." This is evident from the nachash's remark to Chava (Bereishis 3, 4): **"כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים: יודעי טוב ורע."** For G-d knows that on the day you eat of it your eyes will be opened and you will be like G-d, knowing good and bad. Rashi explains: **"כי יודע, כל אומן שונא את בני אומנתו, מן העץ אכל וברא את העולם. והייתם כאלקים, יוצרי עולמות."** The nachash argued: **"Every craftsman hates others of his craft; G-d ate from the tree and created**

the world. So, by eating from the tree, **you will be like G-d, fashioners of the world."** Therefore, Chur sacrificed his life attempting to prevent Yisrael from making the eigel to atone for Adam HaRishon's act of avodah-zarah.

In this light, we can make sense of Moshe's declaration to Yisrael: **"See, Havaya has called by name, Betzalel ben Uri ben Chur, of shevet Yehudah."** The name Havaya indicates that HKB"H had mercy on Yisrael. He provided them with atonement for the "cheit ha'eigel" and the murder of Chur by appointing Betzalel, Chur's grandson, to oversee the construction of the Mishkan and its vessels.

The continuation of the text goes on to allude to the wondrous ways of Hashem: **"וימלא אותו רוח אלקים—He instilled in him the spirit (רוח) of Elokim.** The word רוח is an anagram of חור—alluding to the fact that he instilled in Betzalel the neshamah of Chur; the use of the name Elokim indicates that this was an act of "din" designed to atone for Adam HaRishon's sin of avodah-zarah. Now, Chur reincarnated into Betzalel, whom HKB"H imbued **"with wisdom, with understanding, with knowledge and with every craft"** to construct the Mishkan as atonement for the "cheit ha'eigel" and the murder of Chur.

This explains the continuation of the passuk very nicely: **"He filled him with the spirit of G-d, with wisdom, with understanding, with knowledge and with every craft—to make artistic designs, to work with the gold, with the silver and with the copper."** Since he was a gilgul of Chur, he remembered everyone who participated actively in his murder; conversely, he recognized everyone who merely stood by silently without condemning Chur's murder but did not participate in the murder. Based on the level of their involvement in that heinous act, he determined whose contributions would be used for the holier parts of the Mishkan and whose contributions would be used for other parts of the Mishkan.

The Magnificent Relationship between Betzalel and Aharon HaKohen in the Avodah of the Mishkan

Based on this introduction, we will examine the magnificent relationship that existed between Betzalel and

Aharon with regards to the avodah in the Mishkan. On the one hand, Betzalel, the gilgul of Chur—who was murdered sanctifying the name of Hashem, by attempting to prevent Yisrael from making the eigel—merited constructing the Mishkan and its vessels, which atoned for the “cheit ha’eigel.” On the other hand, Aharon, who actually made the eigel to spare Yisrael from extermination, merited performing the sacrificial service in the Mishkan—offering korbanos to atone for Yisrael’s act of avodah-zarah.

Let us begin with a tremendous chiddush in the Midrash (V.R. 10, 3). Aharon accepted upon himself the blame and possible consequences for making the eigel in order to save Yisrael from extermination. In this merit, HKB”H chose him to be the Kohen Gadol, the one who performs the service on Yom HaKippurim in the Kodosh HaKodashim. This explanation is based on the sages’ elucidation of the passuk (Tehillim 45, 8): **”אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלקים”**—**you love righteousness and hate wickedness; therefore, Elokim, your G-d, has anointed you with oil of joy from among your peers.**

When Yisrael performed that ignoble deed, they originally approached Chur. They asked him to make them a god. When he refused their request, they attacked him and killed him . . . Afterwards, they approached Aharon, asking him to make them a god. Hearing their request, Aharon immediately became fearful . . . He deliberated as to how to proceed. They had already killed Chur, who was a prophet. If they now killed him, a kohen, they would in effect be fulfilling the passuk (Eichah 2, 20): **”Should a kohen and a prophet be slain in the sanctuary of Hashem”; they would be exiled immediately . . . Aharon figured that if they make the eigel, they will be held accountable for the despicable act; it is preferable that I be held accountable and not Yisrael . . . HKB”H said to Aharon: For “loving righteousness,” attempting to vindicate My children, and not wishing to hold them accountable (“hating wickedness”), “therefore, Elokim, your G-d, anointed you.” He said to him: From the entire tribe of Levi, only you will be chosen to fill the position of Kohen Gadol.**

This is also discussed in the Gemara (Sanhedrin 7a). There, however, it states that had Yisrael also murdered Aharon, there would have been no remedy for them. They deduce this from the following passuk (Shemos 32, 5):

”Aharon saw and built a mizbeiach before him.” What did he see? Rabbi Binyamin the son of Yefet said in the name of Rabbi Elazar: He saw Chur slaughtered before him. He figured: If I do not do as they wish, they will now do to me what they did to Chur, and they will fulfill through me the words of the passuk (Eichah 2, 20): “Should a kohen and a navi be killed in the Sanctuary of Hashem.” As a consequence, there will never be a remedy for them; therefore, it is preferable that they make an eigel—leaving open the possibility that they will have a remedy by means of teshuvah.”

The Self-sacrifice of Aharon versus the Self-sacrifice of Chur

This prompts the Chasam Sofer to ask: **The prohibition against avodah zarah falls into the category of “be killed rather than transgress.” So, how did he conclude that it was preferable to transgress this aveirah? . . . Even more surprising is the fact that in the aftermath of the incident of the eigel, he was appointed Kohen Gadol. How did he merit that?**

He explains that the concept of **”mesirus nefesh”** means sacrificing one’s spiritual self to Hashem, as well. In other words, one has to be willing to also forfeit his portion in Olam HaBa. If a person is only sacrificing his physical body in Olam HaZeh, it wouldn’t be termed **”mesiras nefesh”** but rather **”mesiras guf.”** Here are his sacred words:

In the **”mussar”** sefarim, it is presented in the name of a particular chassid that if it was decreed from above that for a mitzvah we would be punished and for an aveirah we would be rewarded, I would still perform the mitzvah and not the aveirah out of love for Hashem—knowing that it is the will of my Maker to perform the mitzvah . . . He explains there that this is the true meaning of **”mesiras nefesh.”** If we merely

sacrifice our lives for the honor of Hashem, we have not sacrificed our souls but only our bodies . . . but if we perform an act that causes the forfeiture of the soul, knowing that one's soul will descend to hell to be lost forever, and nevertheless one does not desist, because Hashem will be sanctified by this act, this is a true act of "mesiras nefesh."

Based on this notion, he proceeds to explain Aharon's rationale for making the eigel. We learned from the Gemara that he had already witnessed the murder of Chur and feared that if they killed him too, the words of the passuk would be fulfilled: **"Should a kohen and a navi be killed in the Sanctuary of Hashem."** As a result, they would be lost forever; therefore, he concluded that it would be preferable for them to make the eigel, for which they could make amends by means of teshuvah.

The connection between Betzalel and Aharon is now quite apparent. Betzalel was the gilgul of Chur, who sacrificed his physical body to prevent Yisrael from making the eigel. Therefore, as his reward, he merited building the physical structure of the Mishkan and its vessels. Aharon, on the other hand, was willing to sacrifice his soul, to be disgraced for all eternity, to spare Yisrael from extermination. Therefore, he merited performing the internal avodah—the service of the korbanos in the Mishkan. They both contributed to the sanctity of the Mishkan, which was an atonement for the "cheit ha'eigel."

Moshe United the Forces of Aharon in Chur in the Battle against Amalek

With this in mind, we can offer a wonderful explanation for Moshe Rabeinu's decision to have Aharon and Chur join him atop the hill in the battle against Amalek. Here are the pertinent pesukim (Shemos 17, 10): **"וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֵם בְּעַמְלֶק וּמֹשֶׁה אַהֲרֹן וְחֹזֵר עָלוּ רֹאשׁ הַגְּבֵעָה, וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יֵרִים מֹשֶׁה יֶדּוֹ וְגִבּוֹר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יִנִּיחַ יָדוֹ וְגִבּוֹר עַמְלֶק, וַיִּדּוּ מֹשֶׁה כְּבָדִּים וַיִּקְחוּ אֲבָן וַיִּשְׁמְרוּ תַּחְתֵּיהֶם וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאַהֲרֹן וְחֹזֵר תָּמְכוּ בְּיָדָיו. Yehoshua did as Moshe instructed him, to do battle with Amalek; and Moshe Aharon and Chur ascended to the top of the hill. It so happened that**

when Moshe would raise his hand, Yisrael prevailed; and when he lowered his hand, Amalek prevailed. Moshe's arms grew heavy; so, they took a rock, placed it underneath him and he sat on it; and Aharon and Chur supported his hands, one on this side and one on that side.

Now, the Sefas Emes (Yisro 5635) asserts that the "cheit ha'eigel" was attributable to the poisonous venom Amalek infected Yisrael with during their battle. He writes: **Without a doubt, all of the wrongdoings that were done subsequently with the "eigel," everything happened on account of the wicked Amalek. May his name be blotted out!** In a similar vein, he writes (Purim 5636): **The truth is that the entire "cheit ha'eigel" is attributable to the wicked Amalek, who confused us prior to receiving the Torah and injected venom and the leaven in the dough (the yetzer hara).**

With this understanding, the Sefas Emes (Parah 5638) interprets Yehoshua's remark to Moshe when they approached the camp after Yisrael had sinned with the eigel (ibid. 32, 17): **"וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת קוֹל הָעָם בִּרְעָה וַיֹּאמֶר אֵל מֹשֶׁה—Yehoshua heard the sound of the people in its shouting, and he said to Moshe, "The sound of battle is in the camp!"** According to the Sefas Emes, Yehoshua sensed via his "ruach hakodesh" that the "cheit ha'eigel" was a remnant and repercussion of the battle with Amalek, which he himself participated in, as per the passuk (ibid. 17, 9): **"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בַּחֲרֵנוּ לָנוּ אַנְשִׁים—Moshe said to Yehoshua, "Choose men for us and go out, do battle with Amalek."**

We can now comprehend Moshe Rabeinu's profound reason for having Aharon and Chur accompany him during that battle. Through the power of nevuah, he knew that Amalek had infected the hearts and dedication of Yisrael, which ultimately led to the making of the eigel. Hence, he strategically had the two people who sacrificed themselves to save Yisrael from the "cheit ha'eigel" join him on the hilltop—Chur who was killed for standing in the way of the people and Aharon who complied by making the eigel.

Furthermore, they were the suitable choices for that role, since they were destined to play integral roles in the service of the Mishkan, the atonement for the “cheit ha’eigel.” Chur, who reincarnated into Betzalel, was imbued with “ruach Elokim” to construct the Mishkan and its vessels. Aharon performed the avodah of the korbanos in the Mishkan to atone for Bnei Yisrael. Foreseeing the integral roles that those two would play in the Mishkan—the atonement for the “cheit ha’eigel”—Moshe concluded that they would most certainly possess the power to assist him in the battle with Amalek that caused the “cheit ha’eigel.”

At this point, it is fitting to present a wonderful allusion found in the sefer Bris Kehunas Olam. In his usual, sacred

manner, he offers an explanation as to why Moshe chose to have Aharon and Chur join him during the battle with Amalek. He points out that the gematria of their two names--אָהֲרֹן חוּר (470)—is exactly the same as the milui of עֵינַי מִן מַיִם לִמְדָּה קוֹף--עֲמֹלִיק (130+80+74+186=470). This coincides beautifully with what we have discussed in this essay. Aharon and Chur were essential to the service of the Mishkan, which was an atonement for the “cheit ha’eigel.” They possessed the power to combat Amalek, who caused the “cheit ha’eigel.” In the merit of assisting Moshe to defeat Amalek, they merited being intimately involved afterwards with the Mishkan to provide atonement for Yisrael.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of אֲהִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Family Madeb for the
Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderfull parents, children and grandchildren

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate
this publication, please
call the Areivim office:
845-371-2760 or email
info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com
and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel
Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

In this Parsha, Betzalel is asked to accept the position of overseeing the construction of the Mishkan and its Keilim. The Medrash discusses when, despite the responsibility of each person to accept any communal responsibility, especially when approached, there are times when people should step back and reject a responsibility given to them.

R' Akiva was asked to get an Aliya. He rejected the offer since, in those days, the person getting an Aliya would read that portion. R' Akiva said he wasn't prepared. The Chachamim praised him for his decision.

I have seen people jump to speak by a Sheva Brochos without an idea of what they will say. They didn't give Kavod to the Chosson and they didn't present themselves as being a Ben Torah or even a thought-out person. The same is true when people Daven on Shabbos or Yom Tov without having

a good voice or a song in mind.

Certainly, people shouldn't accept a position if it requires people's natural weaknesses. Many times people do so because of the rush of being seen as important, even if it will only last a few minutes.

Yet, there's also a rule that even an under qualified person should accept a responsibility if he is the most qualified person available. I suggest he makes it clear to everyone what he can, and can't, offer them.

While this Parsha thought seems to be more of a life skill, it highlights that part of being a Torah-based person is appreciating how the Chachamim advise us in these mundane areas of our lives. All of this is considered necessary knowledge to be a true Torah-based person.

A Better Way to Stress

By Rabbi Shmuel Gluck

I would like to share a thought that I have repeated several times, in different contexts, during this last week. It involves a range of emotions, all of which are valid and often helpful, but can also be damaging.

A very close friend of mine contracted Covid and was concerned that his medical history may place him in the high-risk category. It didn't help that someone had warned him that he might die if he doesn't take care of himself. He was stressing and, as is often the case when we stress, he wasn't thinking practically. I suggested to him as follows: **There's a significant difference between being logically stressed and emotionally stressed.**

People who are logically worried act on their worry. They call their doctor and confirm if there is or is not increased risk. If there is an increased risk, they are ready to follow the instructions given to them. If there are no further instructions, they are comfortable going back to their room

to read a good book until they complete their quarantine. Being logically worried is a motivator to take the next step, even if the person normally hates doctors or is lazy.

This is in sharp contrast to those who are emotionally stressed. They often freeze, delay making the necessary phone calls, and even after doing whatever they can, they continue to worry. The worry is needless and, in some cases, causes people's health to deteriorate. It certainly makes them less fun to be around. Once people become no fun, they will become resentful of the people they chased away, claiming that "nobody cares about me", when that's not the truth. And, as we all know, the negative cycle continues.

When I offered this advice to a relative (relatives hardly ever listen to me), she told me, "You're wired differently. Not everyone thinks like you and you can't tell people how to think". She felt that emotional stress is either an inherent right or a lifetime disability, and was offended by

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS KI SISA 5781

the suggestion to change. She said it, somehow believing that she should be allowed to make bad decisions and “enjoy” the stress-induced meltdown. While I may not think like she does, it is only because I put significant effort not to. When I was younger I used to think like her, although perhaps not to the same degree.

Here's another example of this concept. Another friend of mine (I never realized that I had that many friends) felt guilty that he may have given the virus to someone else. His concern was completely unsubstantiated. So, I told him that there is a difference between logical and emotional guilt. Emotional guilt causes people to freeze, become anxious, and then they aren't fun to be around. It can even destroy a relationship when his guilt causes each side to interact unnaturally with the other.

I told my friend that his next step, after feeling guilty (again, I would add, completely baseless guilt) is to realize that emotion is positive as an initial reaction but not when he allows the emotion to “lead the team”. The next step or, in his case, his next thought, can either be emotional or logical. In his case, there is no next step. So the logical reaction is, since there is no next step, to move on.

Logical guilt is a positive emotion. And, yes, we are talking about emotions even though we are also talking about logic. **Logic that follows pure emotion is nothing more than a controlled emotion, not emotion in freefall.** A logical response doesn't mean that the person doesn't have emotions. The definition of an emotion (courtesy of Google) is “a natural instinctive state of mind deriving from one's circumstances, mood, or relationships with others”. **We all react to circumstances emotionally. Some then react emotionally, others logically.**

I then offered my guilt-ridden friend something else to consider regarding the difference between logical and emotional thoughts. Another of my rules is that **there is a difference between worry (emotional) and concern (logical)**. Worry is when we focus on something about which we don't have enough information and/or it is premature to act on the information we have. For instance, whether he was even positive for the virus to be able to have transmitted it to the other person.

I told my friend that, in his situation, even if he did test

positive he will never know who gave it to whom or if they came in contact with other people. In his situation, I offered him an additional thought. **I never focus my thoughts on anything about which I will never be able to draw a definitive conclusion.** Wondering “what if...” or “maybe I...” can never lead to anything definite so I avoid going there at all.

So, if someone feels the emotion of guilt, he can still respond logically and it doesn't make him any less of an emotional person. It just makes him someone who appreciates extracting the good and rejecting the bad parts of their emotions.

Here's another example. Many people are forced to deal with someone else very daintily. The other person either has a temper or the two are getting over a recent fight. This can be really stressful and people use the expression that “they are walking on eggshells” when interacting with the other person.

*“Logic that follows
pure emotion is
nothing more than a
controlled emotion...”*

Walking on eggshells is always noticed by the other person, whether consciously or otherwise. As a result, the tension between the two increases, not decreases. That is because the person is stressing emotionally. Instead, if they only stressed logically they would not act as if on eggshells. Instead, they would act with deliberation, the positive side of walking on eggshells.

This concept applies to every one of our emotions. Here's one last example. Jealousy is a bad trait. That's because we apply the emotion of jealousy, not the logic. Logically, if someone has something I want, such as a positive trait, it increases my competitive edge and it motivates me to work harder.

While my suggestions may be difficult to apply, the first message I would like to convey is for readers to appreciate that our reactions aren't the only way we are capable of reacting. We can get a grip on our emotions and be more effective. Just the knowledge is empowering, allowing us slowly, incrementally, to take control of our emotions.

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"L

A Study of Shabbos #23 **Beginnings with Chochmah: Betzalel Part 4, Alef-Bais - and Spring** By David Gurwitz

We finally reach spring, after experiencing what many in the snow-belt consider the most difficult winter in decades.

However, it is always instructive at this time of year to look beyond the veil of nature and to see the snow and the coming out of it into spring as a source of constant reminders of Bereishis.

This is the basis of our preparation for Pesach, as we are commanded by the Torah in its 1,820th posuk to observe the new moon. As we have discussed, the value formed by the spelled-out six letters of the word Bereishis is 1,820. Nothing is random.

This reinforces what the Kuzari says that the word Elokim - Bereishis barah Elokim - has the same gematria as the word hateva, nature. Hashem is so-called "nature."

We also see this "beyond nature" lesson in the structure of the word Purim and in the teaching that what looks like a story of a series of natural events, with no direct mention of Hashem's name, is proof of the unending chochmah and hidden guidance of Hashem's Hand. How so?

We have discussed in the past that the word Purim has a reish in the middle (symbolizing the head), with two sets of letters on either side, the pey and the vov on the right, and the yud and the mem on the left.

These two sets of "side" letters share several characteristics. First, the right side combo - pey and vov - add up to 86, which is the value of hateva. The left side pair - yud and mem - add

up to 50, which refers to beyond nature, as well as nun, 50, shaarei binah, gates of understanding. It also hints at the tree of 50 amos on which Haman was hanged as a result of a seemingly natural set of circumstances.

Second, during Purim, we focus on the word overturned: venahafoch. We also see this word several times in the Torah, in Tehillim, and even in the third paragraph of Lecha Dodi, where it means upheaval.

There is another use of this word that is not commonly known, which relates directly to the word - and lesson - of Purim. The use is in the name of the Alef-Bais, which, according to Kabbolah, starts with the highest letter and number - sof - and heads downward.

From our point of view, this system is called the seder hahepuch. This is the order that the world was created with, not starting with the Alef-Bais. This is the order that contrasts with the seder hayoshor, the system of straight order, from alef to sof.

There is a sort of combination of the two orders, known as At-Bash, which reconciles these two orders and provides deep lessons. In essence, we combine the first letter from each direction - alef and sof, bais and shin, etc. - to show how seemingly disparate ideas and events, even what appears opposite, are connected.

In the word Purim, the side letters pey and vov, as well as yud and mem, also share the fact that they are each the corresponding "At-Bash" letter of each other.

In this regard, as we continue thinking about Betzalel and Ohaliav (whose chochmah enabled them to build the Mishkan with the chochmah of Bereishis), it is quite fascinating to consider that the three words Betzalel, Ohaliav and Bereishis all share the fact that they each contain the letters alef and bais. In addition, the letters of the word Bereishis also contain the combinations alef-sof and bais shin - matches of "At-Bash."

How does this analysis of Lashon Hakodesh relate to the idea of spring?

In Shemos 13:4, the Torah says, "Today, you are going out in the month of Aviv." Rashi explains this "new" month seemingly called Aviv: "Now, do we not know in what month they went out? Rather, this is what Moshe said to them: 'See the loving-kindness that He bestowed upon you, that He took you out in a month in which it is suitable to go out, when there is neither heat nor cold nor rain.'"

This discussion also ties in beautifully with our Shabbos study of the posuk from Tehillim 106 which states, "Mi chochom veyishmar eileh veyisbonenu chasdei Hashem - Whoever is wise, let him note these things and they will understand the kindnesses of Hashem."

In Devorim 16:1, the Torah says, "Guard the month of Aviv and make [then] the Pesach offering." This use of the word "spring" is guiding us to make sure that Pesach will always line up with the correct season, during the aviv, spring.

Rashi also provides two more explanations for the word aviv. First, from Shemos 23:15, he says that aviv comes from the Hebrew word that is literally translated as "greenness." Here, it means the month when the grain fills out in its "greenness." Also, aviv comes from the Hebrew word av, literally translated as "father." Aviv is the first ("father") and earliest month for fruits to ripen.

Rabbi Yaakov Asher Sinclair is an incredible writer, speaker, and photographer of the Holy Land. He shares inspiration from Veshores Ha'emunah by Rav Shamshon Raphael Hirsch zt"l, as heard from Rabbi Mordechai Fishberg:

"Time is like that toy train. We are passengers on a train that travels in an eternal circle. Every seven days, we go through a station called Shabbos. It's the same station. It's the same Shabbos. It's the same temporal landscape as last week; the same Shabbos as the first Shabbos of Creation.

"Similarly, every spring, we revisit the train station called Pesach. It's the same Pesach as last year. It's the same as the first Pesach. Thus, it contains all the power of freedom of that first Pesach. Its power is undiluted by the years. Because, in reality, the years have not passed by. The same reality that existed then exists now. The exodus from Egypt created a spiritual landscape which is the essence of this time of the year. It's in the air. All we need to do is to hook into it. We do this by fulfilling the mitzvos of the Seder. These are our tools by which we can hook into the power of freedom that is all around us.

"Look outside. The trees are blooming. The call of the dove is heard in our land. We must heed that call - that call of freedom. Each one of us has our own pressures, our own constrictions, our own little 'portable Egypt' that we carry around inside ourselves. The message of Pesach is that we can escape from our narrow constriction. We can be free.

"We can start again. All we need to do is to hear the voice of the dove - to start anew. The word for spring in Hebrew is aviv. The first two letters of the word aviv are alef and bais. We can go back to Alef-Bais. We can renew ourselves as before.

"As it says in the Haggadah: 'Each person is obliged to see himself as if he actually came out of (the limitation of) Egypt.'"

We can end with the thought that moving from the other direction - sof, shin, reish - forms the word Tishrei, when we actually move into fall and winter, unlike aviv, when we move from alef to bais into spring and renewal.

To be continued...

David

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS KI SISA

IT AIN'T OVER TILL IT'S OVER

(This article is from Ki Sisa 2016)

Am Yisrael were commanded to bring מחצית השקל. Many meforshim elaborate why the Torah only demanded a half shekel for the rectification of their sin of making the Aigel. We would like to suggest the following. The sin of the Aigel happened during midday at twelve o'clock. In reality had they have waited another six hours the new day would have started and Moshe would have come down Har Sinai with the Luchos. The emphasis of the half shekel is to focus on the demerit that already at half time they became so weakened with the overwhelming feeling of doom to the point that they lacked emunah that they could retreat and salvage from their falling whatever they could.

The word מחצית contains the word תם surrounding the word חצי. These are one's two choices when he is half through the averiah. Either one can gird himself with kedusha and stop as if he was תם or he can continue and finish the desire which is the combination of letters תם to complete. This indicates that one is not doomed until he finishes the act for he has the power of bechirah up until the very end. For instance when one involuntarily is suddenly faced with seeing an inappropriate sight he still has the bechirah not to look a second time. His responsibility is to control himself and refrain from a second look. He has to fight his yetzer harah not to persuade him into thinking he is already doomed because he saw the picture. He can make this undesirable scene "dead" מת, instead of "completing" it for the second time. The entire episode is a test whether he would allow a "second" glance to take place or not.

A similar episode with different results, occurred with Yosef went to Potifar's house with the intentions to commit adultery according to one opinion in Chazal. The wife of Potifar grabbed him by his בגד which the sefarim translate as בגידה which means traitor or rebel. In essence they explain that when Yosef felt remorse over his intention and thereby refused to actualize his thoughts, she tried to seduce him into fulfilling his passions because he is already doomed and condemned due to his sensuous thoughts and desires alone. The passuk says ויצא החוצה וירץ that he ran and went out to the outside. He managed to escape the lure of the wife of Potifar by saying to himself החוצה which finds its roots in the word חצי. The actual aveirah was not yet completed and we are holding only at the halfway point. Yosef therefore chose to run and save himself and not complete the other half.

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

By the Makkah of Barad (Hail) the Torah tells us that the plague stopped in midair as if the force of gravity ceased. Why couldn't it just end like the rain that it stops when no more falls from heaven? We could answer that Hashem wanted to show Am Yisrael that even though there is a force of gravity; one can stop in the middle of the fall. So too Am Yisrael can be spiraling down to a bottomless pit of fifty levels of tumah, it too can be stopped even at the *end* of the fall.

We see from this that midway does not determine whether one's arrival will be at the port of departure or by the destination. Interesting to note is that the root of the word חצי is the letters צה which symbolize the 98 curses found in the Tochacha (Ki Sivo). Halfway could lead to the end which one will encounter curses. Taking the letter yud, which symbolizes chachmah, out of חצי, one is left with חץ an arrow. By removing wisdom from one's head he will find himself that his passion will drive him swiftly like an arrow towards the end and the attainment of his lust. Or it could lead towards the beginning which would bring to him light and radiance (צה).

The Aigel that they formed and worshipped was a calf even though in Tanach the Aigel is described as an שוראס (Tehillim 106,20). An Aigel is halfway in its development into becoming a full grown ox. Klal Yisrael were locked into the avodah zarah and tumah of the halfway mark in that "half way" is considered already a done deal and finished. The tikkun is to realize that half is still only a half, and the choice on whether we will continue to free fall forwards or to retreat backwards is still in our hands.

This concept found in Torah has found its way even into baseball. Baseball giant Yogi Berra, beyond his legacy as a Hall of Famer, left behind a number of Yogi-isms that long ago seeped into the cultural lexicon. One of them, "It ain't over till it's over," was an offhanded remark made during the 1973 season when the Mets were in last place during the pennant race. Against all odds, Berra helped manage the team back to the top, and the Mets won that year's division title. The never-say-never optimism of Berra's words resonated, and the phrase was—to put it in baseball terms—a home run.

Gut Shabbos

Rav Brazil

Parashas Ki Sisa

תשפ"א

פרשת כי תשא

זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל השקל הקדש

Everyone passing by to be counted must give this half-shekel based on the shekel of the Holy. (30:13)

Why were the people commanded to give only a half-shekel? It clearly was not due to financial difficulty. It is not as if another half-shekel would have placed anyone on the poverty list. It is almost as if the Torah wants to send a message with the "half" shekel amount. Indeed, the commentators, each in his own inimitable approach, underscore the value of a "half" and how it applies to each Jew – knowing that on his own he is fractioned, he is not whole. He needs his fellow in order for him to become whole. *Horav Yoshiahu Pinto, Shlita*, offers a powerful insight which should engender some non-ambiguous deliberation on our part. A Jew should believe, and this conviction should remain the principle upon which he is able to confront issues – both adverse and propitious – that all we see, all with which we are confronted, is only "half," part of reality. There is always another perspective, the rest of the story, a second look, two sides to every coin. In other words, what we see and what we experience constitute partial reality. It may appear dismal and bleak now, but be patient, it will change for the better. Likewise, one should not think that his good fortune is here to stay. He could be experiencing the "other side, second half" of the coin – or the beginning.

One who suffers a traumatic experience should not assume that this is "it." Now, life is challenging, but be patient, it is only half. More will soon emerge, and it will make sense out of the present. It is very much like the parable rendered by the *Baalei Mussar*, Ethicists, about the prince who grew up amid extraordinary opulence, to the point that he believed that everything grew on trees. The bread that he ate, the cake that he enjoyed, grew on trees. His belief was shattered when, one day, he left the palace on an extended journey where he saw farmers "destroying" (plowing) the earth. If this was not sufficiently strange to him, he was stupefied when, a few days later, he saw the same farmer burying (planting) good, edible seeds in the ground. A few weeks later, when he saw tall, strong stalks of wheat growing in the field, he was quite impressed, until he saw the farmer cut (harvest) them down. He followed the process and became angered when he saw the farmer pound (grind) the kernels into white powder. When he saw the flour mixed with water produce delicious bread, however, he understood that he had always been looking at part of the story.

Machatzis ha'shekel, half a shekel. It is always a half. We are not privy (in one sitting) to the whole story. We all have issues; we all have complaints. Some articulate their problems more than others, while others have the sagacity to remain quiet, patiently awaiting a turn of events. We all play a minor role in the play of life. Hashem places us in specific places and gives us a part to play, a role to perform. We can only do what we are supposed to do, since we do not see beyond the time allotted to us in this life.

The following frightening story is true and demonstrates how little we know and how short-sighted we can be, because we see only one frame of life, not the whole/bigger picture. In a small Austrian town on the German/Austrian border, there lived a couple with a sick baby. It was the end of the nineteenth century and urgent

care centres with their expertise were unknown. The baby was suffering from a high fever. The father went out in search of a competent doctor who could save his baby's life. Finally, he convinced a doctor from a neighbouring town to make a house call. It took hours of patience, expertise and drugs to bring down the child's fever before they were convinced that the child's crisis had passed. The doctor was considered a hero, accolades and gratitude being lavished on him. He left a proud, happy man, having saved a child's life. To any of us hearing the story, we would feel good all over and agree that the doctor was truly a hero. That is, until we learned the identity of the child: Adolph Hitler, *yemach shemo v'zichro*. As I said, we only see part of the picture, half the story.

ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידו את הלחת וישבר אתם.

And as he (Moshe) approached the camp, he saw the calf and the dancing; Moshe's anger blazed, and he threw down the Tablets that were in his hands and smashed them. (32:19)

The last three words of the Torah are: *l'einei Bnei Yisrael*, "before the eyes of *Bnei Yisrael*." This refers to Moshe *Rabbeinu's* greatest act of leadership, indeed, his epitaph: He broke the *Luchos* before the eyes of the Jewish people. Hashem agreed with Moshe's decision. This is how the Torah ends. It begins with the Creation of the world and ends with (so to speak) the breaking of the *Luchos*. Clearly this begs elucidation. Does the Torah not present any other closing lesson, any other leadership decision that Moshe made that might deserve greater mention? Furthermore, how was Moshe able to break the *Luchos*? It is not as if the *Luchos* were made by man and, thus, susceptible to human intervention. What is made by man can be broken by man. The *Luchos* were created by Hashem. The Almighty did not just go down to a quarry, pick up some stones and engrave them with the *Aseres HaDibros*, Ten Commandments. He fashioned them from the raw material (which some say was sapphire) to the unique, miraculous engraving (from both sides). A human being cannot destroy what Hashem makes unless...the letters flew off (as they did), leaving plain stone. How could this be broken?

Horav Yehudah Leib Chasman, zl, explains that sin has the power to weaken a *maaseh Elokim*, creation of G-d. This was Moshe's message to the people: I broke the *Luchos* before your eyes to teach you what sin can do. No human endeavour can impose itself on a Heavenly creation, but sin can weaken even the *Luchos* and cause the letters to fly off. The *Luchos* (had they been given to us) would have changed everything. We would never forget the Torah that we have learned. Death would no longer be a threat, since it would have been eradicated. Free from pain; free from death; we could learn and never forget. Spiritual utopia! We lost it all as the result of sin. This is what Moshe was teaching *Klal Yisrael* when he broke the *Luchos*.

Horav Reuven Karlstein, zl, supplements this with a commentary from the *Daas Zekeinim M'Baalei Tosfos*. (I have searched for the source and have not succeeded in locating it.) What prompted Moshe to break the *Luchos*? *Chazal* (*Shabbos* 87b) explain that Moshe made the following *kal v'chomer* (the most basic hermeneutic principle; an argument *afortiori*; literally lenient and

Hebrew Academy of Cleveland

Dedicated to the memory of Ellis Goldberg z"l publisher and distributor of the worldwide edition of Peninim

strict, deriving one law from another, using the logic that, if a case which is generally strict has a particular leniency, then a case which is generally lenient will certainly have that leniency). *Korban Pesach*, which is only one of the 613 *mitzvos*, may not be eaten by a *ben neichar*, one whose actions have estranged him from Judaism (or a gentile), so certainly, if one becomes a total apostate by embracing an idol, then he surely has no part of our religion. In other words, people who reject Hashem by trading Him for a Golden Calf have no business connecting to the *Luchos*. The question is obvious: Reject the people, but why shatter the *Luchos*? Punish the sinners, but place the *Luchos* in a safe place for another time, for another group of Jews. Why do something that completely puts an end to all hope for reconciliation? Hashem agreed and even thanked Moshe for his taking the law into his own hands, so it obviously was a good decision. Agreed, but why?

The *Baalei Tosfos* offer an answer so compelling, innovative and novel that *Rav Karlinstein* suggests that one should go to the *mikvah* and purify himself before he listens to it! Moshe heard Hashem tell him, "Go, descend (immediately), for your people whom you brought up from the land of Egypt has become corrupt" (Ibid. 32:7). Moshe wasted no time. When Hashem says, "Go," one runs. When Moshe arrived at the scene of infamy, he knew that he must immediately put a halt to the iniquitous revelry. He was carrying the heavy *Luchos* in his hands, and they were slowing him down. If he ran with the *Luchos*, it would take him longer to get into the midst of the nation to stop them. During those precious few moments one more Jew might fall prey to the sin. What should he do? He had no option. He flung down the *Luchos*, because to carry them might endanger the spiritual future of one more Jew! Moshe broke the *Luchos* to save a Jew! He had no time to lay them down "nicely" on the ground. During those two minutes, a single Jew might suffer spiritual demise.

As a result of this exposition, the *Baalei Tosfos pasken*, render, the following *halachic* decision: If one sees a fellow Jew about to commit an *aveirah*, transgress (for example about to be *mechallel Shabbos*, desecrate *Shabbos*, eat non-kosher), and it is within his ability to (hopefully) prevent him from committing this violation, but he is hampered because he is holding a *Sefer Torah* in his arms (thus obviating him from engaging the would-be sinner in a timely fashion), he may place the *Sefer Torah* on the ground (if there is no alternative place available) in order to save a Jew from spiritual censure. If Moshe could act in such a manner with the *Luchos*, he may follow suit with a Torah scroll, anything to spare a Jew from sin. The shattering of the *Luchos* teaches us a lesson concerning the pernicious effect of an *aveirah*, and to what extent we should go to save a Jew from sin.

ילך נא ד' בקרבנו כי עם קשה ערף הוא

Let my Master go among us; for it is a stiff-necked people. (34:9)

Hashem revealed to Moshe *Rabbeinu* His *Yud Gimmel middos*, Thirteen Attributes of Mercy, which signify that Hashem will forgive us out of a sense of Divine compassion. Understandably, we are not always worthy of His absolution. Thus, these Attributes come into play to guarantee that Hashem will never turn His "back" on us. Following the last of the *middos*, Moshe asks of Hashem, *Yeilech na Hashem b'kirbeinu*, "Let my Master go among us." Why does this request follow immediately after the Attributes of Mercy? In his inimitable manner, the *Maggid, zl, m'Dubno* explains with a parable.

A peddler who would travel from town to town selling his wares stopped in a large city with the hope that he would do well in the wealthy suburb of the city. His wares consisted of wooden spoons which were used by many in the smaller communities that he serviced. Alas, those communities were home to economically deprived families. Therefore, his prices and consequent profit

margin were low. Here, he hoped to make a killing. From the exterior of the homes and fancy gardens, these were people of means. He would surely make a sizable profit. The problem was: In order to make money, one must have customers. After two days of screaming, "Wooden spoons!" and generating no response, he was becoming quite angry. These people had some "nerve" to ignore him.

A wise man noticed the peddler's anxiety and guessed the reason. He came over and said, "Let me give you a bit of advice. You are in the wrong neighbourhood. These are wealthy people who would never eat with wooden spoons. For them, it is either silver or, even, gold. Wood? Unheard of in this neighbourhood. If you want to sell wooden spoons, return to the poor neighbourhoods. There you will find customers."

Likewise, Moshe stood before Hashem and argued, "*Ribono shel olam*; what place do Your Thirteen Attributes of Mercy have in the Heavenly sphere? The angels certainly have no use for them, since they have no *yetzer hara*, evil inclination. They are pure and do not sin. Such "wares" have no place in Heaven. If I find favour in Your eyes, if You want to see Your Attributes of Mercy put to good use, where it is vital and will transform lives, come among us, for *Klal Yisrael* is a stiff-necked people who have sinned and will continue to make mistakes. They require the Thirteen Attributes in order to survive. It is only among us that You will find 'customers' for Your wares."

As Moshe implored Hashem to "descend" and "go among us," Hashem told Moshe that his place was not in Heaven. He had a job to do on earth. When the nation sinned with the Golden Calf, the Almighty said to Moshe, *Lech, reid ki shicheis amcha*; "Go down, for Your people have become corrupt" (Ibid. 32:7). *Horav Yisrael Salanter, zl* (quoted in *Lev Eliyahu*), explains that Hashem was intimating to Moshe, "Your people need you down there." The *Talmud (Kiddushin 40b)* states that the world is judged in accordance with the majority of its merits. If the merits outweigh the demerits, it survives. If, Heaven forbid, the people have a greater number of deficiencies than merits, we are in serious trouble. Thus, the *zchuyos*, merits of the *tzaddikim*, righteous men, of each generation keep us alive. When a *tzaddik* is taken from his generation, it puts the generation into a different balance, because his merits are not present to serve as protection.

In the event that Hashem seeks to punish the generation, and, as a result of the *tzaddik's* merits they are in protective mode, Hashem is compelled to remove the *tzaddik*. The generation requires discipline and, as long as the *tzaddik* is among them, Hashem must refrain from punishment. Thus, Hashem removes the barrier, the protective agent, from among them. When the *tzaddik* is not in this world, his merits cannot protect, leaving the generation open to the "elements."

Hashem looked at the Jewish people who were sinning with the Golden Calf. This was an egregious sin generated by the *erev rav*, mixed multitude, but, like a conflagration burning through a forest of dry trees, it was quickly swallowing up the people whose defences against sin were still weak. Hashem told Moshe, "You had better get down there. They need you. Without your merits to protect the nation, there might no longer be a nation. Your presence is demanded elsewhere."

There is a time and place for everything. During the sin, Hashem told Moshe, "Your place is on earth." After the sin, Moshe pleaded with Hashem, "We need Your Presence among us."

ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך ... ילך נא ד' בקרבנו ... וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו.

And he (Moshe) said, "If I have found favour in Your eyes...let my Master go among us...and pardon our iniquity and our sins, and take us as Your own possession." (34:9)

On the first day of *Selichos* we plead with Hashem: *Pnei na el ha'telaos v'lo l'chataos*; "Turn to our sufferings and not to our sins." We understand that we have failed to keep our commitment to Hashem. He has given us so much and asked only that we maintain our fidelity to Him, that we observe His commandments. We failed because of all that is going on in our lives: troubles, problems, adversity, economic issues, health issues, spousal issues, children issues. Our mind is overburdened with *telaos*, *tzaros*, troubles.

The *Gaon*, *zl*, *m'Vilna* was an outspoken proponent of *aliyah*, emigration, to *Eretz Yisrael*. He wanted to personally relocate to the Holy Land. It was not, however, part of Hashem's plan for him. The *Gaon's talmidim*, students, did make a strong, dedicated effort to immigrate there. It was a difficult and dangerous undertaking, given that the high seas were not easily traversable with the wooden sail/ships that was the mode of travel over two centuries ago. If one survived the ordeal and safely embarked in the Holy Land, he had experienced a miracle. Since survival in the Holy Land was also far from a bed of roses, these individuals were highly-dedicated, spiritually devoted to living a life of greater connectivity to Hashem in a place that bespoke spirituality, where every stone and mound of earth was sacred.

The leader of the group (*Perushim*, as they were called) was *Horav Yisrael Shklov, zl*, a primary student of the *Gaon*. He endured much adversity in his journey to and sojourn in *Eretz Yisrael*, but he was the leader who trail-blazed the *Talmidei HaGra's* settlement in *Eretz Yisrael*. (There were also others, such as *Horav Menachem Shklov, zl*, who settled and established communities.) *Rav Yisrael* led a group of 150 men, Torah devotees who sought an elevated level of spiritual ascendancy. Their boat was old and flimsy, having seen better days, its captain experienced, but wary of such an undertaking. The boat had no berths. Each man found his place on the floor, and this was his seat. A few days into the journey, the seafarers encountered a major storm, one which the captain nervously claimed the likes of which he had not seen in thirty years of traveling the high seas. He was very upfront with *Rav Yisrael*, "Prepare for the worst. If this storm does not subside, we will all drown at sea." *Rav Yisrael* asked to address his group.

"*Morah v'rabbosai*, my dear friends, the captain has informed me that we are all in dire straits. We are all believing Jews who have dedicated our lives to serving Hashem. As such, I feel that it is prudent to use this time to repent and ask Hashem for His forgiveness. Thus, if it is decreed that we should not survive this journey, that we will leave this world as devout penitents. The *Talmud* teaches that *viduy*, confession, should be recited quietly, so that no one hears his fellow's sins. To vocalize one's sins publicly is shameful. Since we are standing at the brink of death, however, I feel that in order to generate hope that our confession will serve as the catalyst for our atonement, we should render our confession publicly, so that the shame will atone for our sins." They decided that the youngest student among them should begin the proceedings.

The young man stood up, shaking uncontrollably and weeping profusely, overcome with guilt concerning his *one* sin, "I am ashamed and humiliated to stand before you, for the purpose of confessing to a sin that I committed for two years: During this period, I lied to my mother!" They all looked at him in disbelief. He was an upright, scholarly young man. Who would have believed him capable of prevaricating to his mother?

"I am the oldest of nine brothers. When I was young, our family moved to Vilna where we lived in an apartment adjacent to that of the holy *Gaon*. My father had a little grocery whose proceeds supported our family. The walls being thin, my father would sit at night glued to the wall, listening to the *Gaon* learning. One night, my father heard the *Gaon* reiterating over and over the words of *Rabbi*

Shimon bar Yochai and his son, *Rabbi Eliezer*, concerning those who, rather than study Torah, spend their days in pursuit of livelihood. *Manichim chayei olam v'oskim b'chayei shah*, 'leave eternal life aside and engage in temporal life.'

Hearing the *Gaon* repeat this phrase over and over penetrated into my father, to the point that the next day, he announced, 'I no longer will spend my day engaged in pursuit of temporary livelihood while my spiritual life is laid to waste. I am now undertaking to spend my entire day immersed in the sea of Torah.' My mother immediately stepped up to the plate and offered to run the store. At one point, business was bad, and we were faced with severe economic hardship. My mother closed the store and began baking *challah* to sell in town. When this enterprise proved insufficient to sustain our family, my mother cleaned homes, all so that our father could spend his day learning Torah. Indeed, my father was totally unaware of my mother's extraordinary efforts to allow him to continue learning.

"Days passed, and the economic adversity in our home became more intense. It was then that I started my 'lie.' I told my mother that the *cheder* I attended would be serving lunch. For two years, my mother would ask me, 'Yankele, did you have lunch?' and I replied, 'Yes.' This is my lie for which I am terribly ashamed." He sat down and once again broke down in incessant weeping.

Hearing this story and *Rav Yankele's* "lie," *Rav Yisrael* stood up and raised his eyes and his hands Heavenward and declared, "*Hashem Yisborach*, during *Selichos* we plead that You turn to our suffering and ignore our sins. I ask You instead to look at our sins, at what we consider a sin. Yankele's lie allowed him to fast all day to save money. When You will gaze down and analyse their sins, You will see what type of activity this young man considered to be a sin."

At that moment, the storm subsided, the water calmed down and the ship was once again sufficiently sea-worthy to reach their destination in *Eretz Yisrael*. This story has been transmitted throughout the generations. Indeed, the saintly *Satmar Rav, Horav Yoel Teitelbaum, zl*, would relate it to his followers at the beginning of *Chodesh Elul*, in order to arouse them to *teshuvah* before the *Yomim Noraim*.

Va'ani Tefillah

טובה וברכה חן וחסד ורחמים

Tovah u'vrachah, chein v'chesed v'rachamim.

Good and blessing, favour and kindness and mercy.

Five gifts to be included in *shalom*, peace, because, without them, the *shalom* will be incomplete and hence not endure. *Horav Avigdor Miller, zl*, explains that "good" means sweet and beneficial circumstances, which are useful for the perfection of our mind and character, because this is the definition of true good. We also request that this good be bestowed unaccompanied by circumstances of pain. *Simchah m'toch simchah*, happiness amid happiness. Blessing in the sense of success, which is unlimited and not temporary; indeed it should increase and continue to bear fruit. Kindness, that we receive benevolence with generosity in abundance. We also request that all men be inspired and motivated to act kindly and do good. Mercy, even when we are undeserving. Nonetheless, we pray that Hashem's mercy grant us all that we requested, similar to a mother who gives her child everything, even when he/she is undeserving. It may be a "tall" order, but, for Hashem, nothing is too "tall." He is our Heavenly Father. It is now up to us to act like His children.

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / e-mail: peninim@dvar.info

כי תשא את ראש בני ישראל 30:12
לפקדיהם ונתנו איש כפר נפשו ל'
בפקד אתם ולא יהיה בהם גנף בפקד
אתם.

"When you take a census of the B'nei Yisroel according to their numbers, every man shall give Hashem an atonement for his soul when counting them, so that there will not be a plague among them when counting them." The Nefesh is that which is holy, and money is that which is not holy. It appears that the giving of the Machatzis Hashekel, is on some level, in the place of the Nefesh. How could money take the place of the Nefesh?

How does giving a Machatzis Hashekel, that which is Gashmiyos and inanimate, be exchanged for the soul of a Yid, which is holy and a part of him comes from Hakodosh Boruch Hu Above – for the Neshama of every Yid comes from beneath the Kisai Hakovod?

There is a story about a wealthy man who lived in a small town which was a six-hour commute to the main city. This man owned many fields and animals in the big city, but only travelled there once a year, when he had Yahrzeit for his father, where he would say Kaddish for the Neshama of his father, for his father was buried in that city. His custom was to say Kaddish for his father from the Shabbos prior to the day of the Yahrzeit, until the day of the Yahrzeit. One year, the day of the Yahrzeit came out on Shabbos, and the man travelled to the big city in order to say Kaddish for his father. He arrived in the big city on Erev Shabbos. He was a man who loved a lot of honor, so he went over to the Gabbai of the Bais Hakneses and told him that if he would ensure that he receive a very Choshuv seat in Shul, then he would pay him handsomely for it. The Gabbai gave him the seat to the right of the Rov, as the person who generally sat there was out of the country. The man was very happy with this arrangement, and he took his Talis and Siddur and placed it on the seat next to the Rov. This wealthy man was an Am Ha'aretz, and did not know much, but did know how to read from a Siddur. The man feared that everyone would see him sitting right next to the Rov, knowing that he was an Am Ha'aretz, and would deride and make fun of him. He therefore thought to himself that he would read the Tefilos in the Siddur very carefully, and try to find a question that he thinks others would not know the answer. He would then ask that question to the Rov, and all would hear him asking the question. All would be impressed by the question, and they would then have a different opinion of him. He spent all night looking at the Tefilah of Shabbos morning so that he could come up with a question, but he could not find anything. He went to Shul in the morning, sat next to the Rov, but did not speak at all. He took his Siddur with him after Davening and

Money for the Soul?

tried to find something in Mincha, so that when he would return for Mincha he would have a good question to ask. After much toiling, he found what he believed to be a great and intelligent question. We say in Mincha on Shabbos, Tehillim 36:7 "אדם ובהמה תושיע ד" – "Both man and beast You save, O Hashem." His great question was how could the Posuk place man and beast right near each other, as if they are similar, when they are very far apart? The man was overjoyed by his great question, and right before Mincha began, after the Shul had filled up and everyone was there to listen to him, he went up to the Rov and in a loud voice asked him this question. "Who brought the beast near the man?" The Rov responded, "The Gabbai brought the beast close to the man." All of the people were laughing at the response of the Rov, and although the man did not understand what the Rov said, he knew that the people were all laughing at him.

The man went over to the Gabbai after Davening and asked him why the people were laughing. The Gabbai explained that the people knew that he was an Am Ha'aretz, as did the Rov, and the Rov was saying that the Gabbai brought the beast – referring to him, to the man, referring to the Rov. The man was very upset and offered the Gabbai a huge sum of money if he could give him something to say to the Rov, which would turn around what had happened on Shabbos – the embarrassment that he endured. The Gabbai told him what to say the following Shabbos – he prepared it with him numerous times until the man knew exactly what to say. The man got up the following Shabbos and said out loud to the Rov: Let me clarify my question from last week. Why were man and beast stated together, when there should have been something in between them separating them to show that they are different, something like, "אדם תושיע ד', וגם הבהמה תושיע," I now have an answer to this question. When the Posuk says, "אדם" it refers to the Nefesh of a person which is called Odom. When the Pouk says "בהמה" it refers to the Guf, which is called a בהמה relative to the Nefesh. Although there is great disparity between the Nefesh and the Guf, for they are as far as east is to west, nonetheless they are mentioned together because it is appropriate to honor the Guf for it is the vessel and the clothing for the Nefesh which resides in it. The Nefesh can receive much reward and honor by living in the Guf, for when the Nefesh is in Shomayim, its value is not recognizable, for there are myriads of Malachim who are holy and pure, and thus the Nefesh is not special in any way. However, when it comes down into this world and resides in a Guf, that which is Chomer and Gashmiyos, and then the Nefesh remains with the great Kedusha it has, that makes it important and special. Thus, the Nefesh is honored through and because of

the Guf. Therefore, it is appropriate to say them together, for they work as a team to bring forth great Kedusha. We learn from this, that being that a Talmid Chochom receives more honor due to the Am Ha'aretz, for a Talmid Chochom amongst many Talmidei Chachomim is not noticeable, but amongst Amei Ha'aretz it is, and thus he is honored through them – it is therefore appropriate for the Talmid Chochom to give honor to the Am Ha'aretz. When the Rov heard this, it was like a dagger in him, for he had embarrassed this Am Ha'aretz the previous week.

We do not need to wonder how could it be that an inanimate object of Chomer can be the Pidyon for the Nefesh, which is Kedusha and Ruchniyos. Being that the Nefesh is honored and praised through the Guf, which is earth from the ground, the Nefesh can also have a Pidyon through money, that which is in the realm of the Guf. **כי תשא** – **את ראש בני ישראל** – The Rosh refers to the Nefesh of a Yid – the Rosh can be elevated, **לפקדיהם** – a Loshon of hidden within it, here a reference to the Guf. The Neshama of a Yid can be raised and elevated through the Guf, by the Nefesh and the Guf working in tandem, thus, **ונתנו איש כפר** – money, the mundane can work as a Pidyon for the Nefesh. (עוד יוסף ח')

ואמנו בר', ויחשבה לו Bereishis 15:6 "And he (Avrohom Avinu) trusted in Hashem, and He considered it like Tzedakah." Hakodosh Boruch Hu considered Tzedakah for Avrohom because of his Emunah in Hakodosh Boruch Hu. We see from this that when the Posuk says, **אני בצדק אחזה פניך**, – and other Pesukim similar to this, it does not only refer to Tzedakah with one's Guf, by giving money to charity, but it also includes one who has complete Emunah in Hakodosh Boruch Hu. When one has complete Emunah in Hakodosh Boruch Hu, Hakodosh Boruch Hu considers it like Tzedakah. (רא"ש על התורה)

The Mitzvah of Tzedakah is great. Why is it so great? It is because it demonstrates true Emunah in Hakodosh Boruch Hu. In truth, the money we have and give to others, and everything else we have, is all from Hakodosh Boruch Hu, and is all His. When we are giving away money to the poor, we are not really giving away our own money. There is one thing in the world that is ours, that we are able to give to Hakodosh Boruch Hu, and that is Emunah in Hakodosh Boruch Hu. Klal Yisroel are compared to the "גפן" for they have the Emunah in Hakodosh Boruch Hu. When one knows that the money is not his, and that Hakodosh Boruch Hu is in control of all, then it is easy to stretch out one's hand to give Tzedakah, and do so for the proper reasons. May we be Zoche to have true Emunah in Hakodosh Boruch Hu – and that will bring the Geulah בימים אמן

If you think it over, you'll see the great benefits involved.

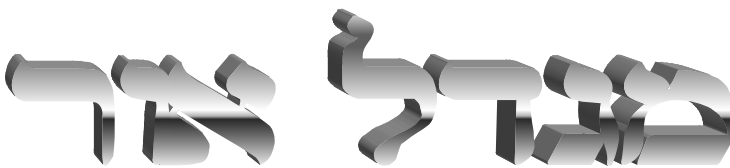
Print, e-mail, and share Migdal Ohr with others.

You'll be glad you did.

E-mail 'Subscribe' to

info@JewishSpeechWriter.com

©2021 – J. Gewirtz

A publication dedicated to Harbotzas Torah

Happy Anniversary to my dear wife Esther Toby.

For two dozen years, you have been partner, teacher, cheerleader, and friend.

May we share many healthy, happy years together with much Yiddishe nachas from our family.

Zmanim for שבת

Wesley Hills, NY

5:33 - הדלקת נרות שבת
5:51 - שקיעה
8:34 - זק"ש מ"א
9:14 - זק"ש גר"א
10:12 - סוף זמן תפילה
5:53 - שקיעה
6:34* - צאת הכוכבים
7:05 - צאת 72

Times courtesy of MyZmanim.com

Now You Know!

At the end of the Parsha, we find that Moshe's face shone after speaking to Hashem and he put a mask on when he was around other people.

The Kli Yakar explains this was due to Moshe's humility; not wanting people to look at him and see the glow. However, when Moshe spoke to Hashem, he took off the mask, for one who is bashful cannot learn.

The Ibn Ezra offers two approaches. The more correct one, he says, is that Moshe's face shone throughout his lifetime, and that's why "his eyes never dimmed." However, before that, he offers another approach.

"There are those who say that the light of Moshe's face was renewed each time he spoke to Hashem, and it remained as he spoke to the Jews but then disappeared and his face returned to normal. He knew this was the case and it was degrading for him for the Jews to see him without the glow on his face, so he put on a mask."

While the Ibn Ezra feels this wasn't the pshat, the message is striking. When we've risen to a certain level of holiness and spirituality, we should be embarrassed to drop down and go back to the way we were. Of course, instead of masking our fall, it would be better to instead resume the climb.

Thought of the week:

To be kind is more important than to be right. Many times, what people need is not a brilliant mind that speaks but a special heart that listens.

...פרקו נאמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם... (שמות לב:ב)

"And Aharon said to them, 'Take off the golden rings that are in the ears of your wives, sons, and daughters, and bring them to me.'" (Exodus 32:2)

When some Jews miscounted and felt that Moshe was delayed in coming down from the mountain, they got discouraged and asked Aharon to give them a leader in Moshe's place.

He was in a quandary. If he appointed someone like Nachshon ben Aminadav or Kalev ben Yefuneh then when Moshe came down there might be a power struggle. If he were to take the leadership for himself, he felt Moshe would be hurt. He therefore decided to stall for time hoping that Moshe would come down before anything happened.

Aharon told the men to bring him their wives' jewelry. Knowing that the woman and children cherished these items, Aharon believed it would cause a delay. In fact, there are those who explain Aharon was counting on the fact that the women would not give their possessions for an avoda zara and would refuse to cooperate.

The language of Rashi is interesting. He says, "Aharon thought to himself, 'the women and children value these items; perhaps this will delay things and in the meantime Moshe will come.'" Rashi doesn't explain what the delay would be; he doesn't say, 'they value their items and they will delay.' Rather, because they value these items, a delay would come about on its own somehow.

Perhaps Aharon believed that when he told the men to take the golden earrings from their wives' ears (not their jewelry boxes!), the men would pause and ask themselves, "How can I take away something that is so dear to my wife and may cause her anguish?" If they followed his instructions, they would have to find a way to gently convince their wives or children to give the items up, or desist entirely, and in that time space, Moshe could return.

Sadly, instead of thinking about their wives or children, they thought of themselves, and used their own gold as it was faster and easier. But the message of Aharon's command may even go deeper: Chazal tell us, "Hakol b'ydei Shomayim, chutz m'yiras Shomayim." Everything is in the hands of Heaven except for fear of Heaven. That is to say, Hashem can't (or won't) put awe and reverence and love of Hashem in our hearts. That's something we have to do ourselves, and it is the only thing we can 'give' Him.

Aharon said, "Take the rings out of the ears of your wives and children." Where did they get the earrings? Presumably they got them from their husband and father. The gift itself added to the value and esteem they had for the items and that's why they wore them.

Aharon was pointing out: "You've just said na'aseh v'nishma and 'given' your devotion to Hashem. Are you now going to yank that away by finding another 'god'? How will Hashem 'feel'? It should have given them pause and made them reflect on what they were doing. Alas, in their "religious fervor" they failed to think, and that led to catastrophe.

R' Moshe Feinstein z"l would generally leave the Yeshiva during the lunch break, and a different boy was honored each day with escorting him down the steps to a waiting car. One day, the boy, not realizing that the Rosh HaYeshiva was not settled in the car, slammed the door on R' Moshe's fingers.

He let out not a peep. A few blocks away, R' Moshe asked the driver to pull over, whereupon the sage opened the door and released the bloody fingers of his frail hand. The driver realized what had happened and exclaimed, "Why didn't the Rosh Yeshiva say something earlier?!"

R' Moshe explained that if he had cried out in pain, or even opened the door immediately, the boy who had done it to him would have felt terrible about what was clearly an accident. He therefore controlled himself not to react in any way, lest he cause pain to another.

פנינים חסידות ברסלב

היה מרחיב רבי לוי יצחק ז"ל בענין גדל מעלת ההתקרבות לצדיק ובענין מה שמאמר רבנו ז"ל (עין שיש"ק חלק ב, סימן יז) ששכל פעם ששזכרים מסוג נעשה האדם כקטן שנולד. שזה גם מה שמאמרנו בפנים שפנים ישיר אל בעול העגל אחר כל הנסים והנפלאות שעשה עפ"הם ה' על ידי משה, שפנודאי לא מאמרנו פנים ועון קשה כזה עד כדי כך ששפנודאי משה מן החר "יזרא את העגל ואת הפחולות" לקח את הלוחות אף שזהו פתב וחרות בכתב אלקים אשרו, שכל זה מרפז על תכלית תכלית השבירה והפנים, אף על פי כן ששפנודאי לו ה' הרף מסוי ואשמידם וכ"ו" (דברים ט), מסר משה נפשו עליהם ולא די שהציץ מפליו עוד עלה להר לעוד ארבעים יום והביא את הלוחות השניות, וגלה להם התורה מחדש בהתקרבות חדשה. וכל זה מלפנודאי מה גדול כל ההתקרבות לצדיקים והבטל הנכון אליהם עד שאין שום הסתרה שלא יוכל לגלות בו אלקות, ואין קמחה תקנה טובה לכל אדם ואדם הרוצה להתקרב להשם יתברך. (שיש"ק ו שכב)

דוד - שנאמר: "חני אלקים כחסדך", משה - שנאמר: "ואתחנ אל ה'". ומנין למד משה דבר זה? למד מדרכי הבורא שאמר לו: "חנותי את אשר אחן", ולמד מזה משה, שאם פתח לו הבורא בלשון חנו, משמע שאין חביב עליו יותר מתפלה שהיא בתחנונים, שמבקשים מתנת חנם.

מוסר הפרשה חידושים לפרשת שבוע

רחמי ה' גם למי שאינו ראוי

בפרשתנו (שמות לג יט) לומדים אנו אודות גילוי הרחמים הגדול בעולם, את מידותיו של הקב"ה, וכך הלשון שם "...וְחִנֵּיתִי אֶת אֲשֶׁר אֶחָן וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֶרְחִם"

בפסוק זה גילה הקדוש ברוך הוא למשה רבינו שתי מידות של רחמים, והן חנו ורחום. וביארו בתוספות (תוס' בהגהה ר"ה דף יז): את ההבדל בין רחום למידת חנו, שמידת רחום היא שלא בעת צרה, כי בטרם תגיע הצרה הוא מרחם שלא תבוא, ומידת חנו היא שה' מרחם בעת הצרה והדחק לגאול את הצועק, שבעל כח' יש לו לחנו את הצועק אף שלא כדין.

הנה לומדים אנו שמידת הרחמים של הקב"ה לגאול גם אדם שכבר הגיעה עליו צרה. אף בשעה שכבר נענש בחטאו, בכל זאת ה' חנו הוא וגואלו. וכיצד זוכים למידה זו? על ידי צעקה, על ידי תפילה, כי ה' "גואל את הצועק".

כאשר האדם שנמצא בצרה מפנה את צעקתו למי שיש לו כח לגאול אותו - לקדוש ברוך הוא, הוא זוכה לרחמים ולחנינה על אף שאינו ראוי לכך על פי הדין.

הסבר נוסף ישנו למילה "חנו", כפי שמפרש רש"י (דברים ג, כג) את הכתוב "ואתחנן" - "אין חנו בכל מקום אלא לשון מתנת חנים". וכן דרשו חז"ל (ברכות דף ז.) על הפסוק הנאמר כאן: וְחִנֵּיתִי אֶת אֲשֶׁר אֶחָן - אף על פי שאינו הגון. מידה זו היא "חנינה" - נתינה שלא

על פי הדין, וכמו שהובא במדרש רבה (בפרשתנו) "באותה שעה הראה לו הקדוש ברוך [למשה] הוא את כל האצרות של מתן שכר שהן מתוקנין לצדיקים והוא אומר האוצר הזה של מי הוא? והוא אומר של עושי מצוות, והאוצר הזה של מי הוא? של מגדלי יתומים, וכל אוצר ואוצר, ואח"כ ראה אוצר גדול אמר האוצר הזה של מי הוא? אל"מ שיש לו אני נותן לו משכרו, ומי שאין לו אני עושה לו חנים ונותן לו מזה שנאמר וחנוני את אשר אחון, וחנוני את אשר אחון למי שאני מבקש לחון, וכן ורחמתי את אשר ארחם.

מאוצר מתנת חנים ביקש משה רבינו לקבל, ובאוצר זה משתמשים הצדיקים, כאשר הם צריכים להשיג איזה דבר. וכן כותב רש"י (דברים שם). והדרך ליכות לקבל מהאוצר של מתנת חנים היא על ידי התפילה והבקשה בתחנונים.

ואכן עלינו לדעת כי הדרך להתפלל אל ה' היא לבקש בלשון תחנונים, כי על האדם המתפלל להבין שהקב"ה אינו חייב לאף אחד כלום, ואף את שכר המעשים הטובים נותן לו הקב"ה חנים, ולכן כל תפילתו ובקשתו מה' היא כעני חסר כל, המתחנן לחנינה בחסד.

חייבים אנו ללמוד ממשה רבינו לבקש תמיד רק מתנת חנים. ותדע שהמדרש אומר, שאף שנאמר עשר לשונות בתפילה, הקרובה מהם ביותר להיענות היא התפילה המכונה בלשון תחנה, שנאמר: "ויהי דברי אלה אשר התחנתי לפני ה' קרובים אל-ה'.

שני צדיקים התפללו בלשון תחנה לפני ה' - דוד ומשה,

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה "חוט של חסד"

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט
בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"
קו ההלכה הספרדי: 3030*

דיני מכירת חמץ

מכירת חמץ

הקדמה - מן התורה צריך לבער את כל החמץ הנמצא בבית קודם הפסח, ואסור לאחסן חמץ כלל בפסח, ומי שמשהה חמץ בפסח עובר על איסור "כל יראה וכל ימצא" ולכן משנים קדמוניות נהגו ישראל לבער את כל החמץ מן הבתים כדי שלא לעבור על איסור זה. אמנם פעמים שאדם מתעסק עם חמץ במשך כל השנה וקונה ומוכר, או שמייצר שיכר שעורים וכדומה, ולא היה שייך לבער את כל החמץ קודם לפסח, ולכן מובא בהלכה (שולחן ערוך אורח חיים

כמה כללים למכירת חמץ:

גמורה, ולכן אם יבוא הגוי בפסח וירצה לקחת את החמץ שקנה ממנו, עליו לתת לו מיד, ואינו יכול לעכב את החמץ בידו.

ג. יש לקבץ את כל החמץ במקומות מסוימים - ארונות מטבח, או במקפיא, ולסמן את אותם מקומות שיהיה ניכר שזה חמץ ולא יבוא לטוול מהם בפסח.

ד. מכירת חמץ דרך האינטרנט וכדומה מועילה, אף שאין חתימה על כתב הרשאה, ואין קניין סודר, משום שבמכירה זו מספיק "גילוי דעת" שאנו חפצים למכור את החמץ.

ה. הרוצה למכור את חמצו של חבירו בלא ידיעתו, כגון שנסע מביתו ולא יחזור עד אחר הפסח, או אדם שאיבד את הכרתו לנע, וכעת אין את הסכמתו למכירת החמץ, או אדם רחוק מתורה ומצוות שאינו מודע לעניין מכירת חמץ, אם יודע שאותו אדם נזהר מחמץ בפסח רק אינו זיהר במכירת חמץ, מותר להוסיף את שמו ולמכור בעבורו את החמץ.

ו. בעל סופר מרקט שמכר את חמצו לנכרי כדת וכדין, אבל המשיך למכור חמץ בפסח, אין לקנות ממנו חמץ לאחר הפסח, ואין לסמוך על המכירה שעשה, משום שכל המכירה אינה אלא למראית עין בלבד, והכל בטל ומבוטל.

ואף שמצד הדין אנו נוטים שמותר לאדם לסמוך על המכירה אפי' לכתחילה, ויכול להשאיר אפי' חמץ גמור בביתו אם עשה מכירת חמץ כדת וכדין, מכל מקום נוהגים שאין משאירים חמץ גמור בבית (ופלים, עוגיות, לחמים וכדומה), אלא רק ספק חמץ (כגון - קמח, שמרים יבשים, רטבים למיניהם, תבלינים) ועל זה עושים את המכירה לגוי, ורק אדם שיש לו חמץ יקר (וויסקי - שהוא חמץ גמור) או בעל מכולת וכדומה שיש בידו הרבה חמץ גמור, ויהיה לו הפסד גדול אם יבער חמץ זה, סומכים על מכירת חמץ גמור.

א. אדם שמבער את החמץ מביתו ואינו משייר שום חמץ, מצד הדין אינו צריך למכור את החמץ כלל, אך נוהגים להדר ולעשות מכירת חמץ בכל מקרה, כדי לצאת ידי חשש ופקפוק.

ב. אדם שמוכר חמץ צריך להבין שהוא מוכר את החמץ ללא שום תנאי, ובמכירה גמורה או מתנה

הזמן שנאסר, אף שדעתו לשוּב ולקנות מן הגוי את החמץ אחר הפסח. והנה מלפנים היה כל אחד מוכר חמצו בעצמו לגוי, אך רבו המכשולות מפני ריבוי הדינים והפרטים בדיון הקניינים ואופן המכירה וכדו', לכן כיום נוהגים לעשות את הרב או מורה הוראה או תלמיד חכם הממונה לכך, להיות שלוחי המוכרים על ידי כתב הרשאה והם מוכרים את החמץ בעבור כל שולחיהם.

"לא אצא בלי הבטחה!"

הבנים העבירו לאביהם את התשובה, אבל בשל היכרותם עם יראת השמים של אביהם, ישבו בדאגה וחיכו לראות מה יקרה עד כניסת השבת. אבא שלהם מסוגל לתלוש מגופו את המכשירים ולברוח באפיסת כוחות, אם יחשוב שחלילה סרך איסור יש בדבר...

שעות עברו ויושבי הבית החולים ניצב רבי שלמה זלמן אויערבך. "רבי ישראל, באתי לומר פסק הלכה: הגוף שלכם נמצא במצב של פיקוח נפש ומחויבים לחלל שבת במצב כזה. אני רוצה שתבטיחו לי שלא תיגעו במכשיר ולא תסירו אותו מגופכם."

ראש ישיבת פינסק-קרלין סירב להבטיחו.

היו לו גם נימוקים לשיטתו: הוא החל לשטוח באוזני רבי שלמה זלמן את הסברות ההלכתיות מדוע אין הצדקה לחילול שבת בעקיפין באמצעות המוניטור.

אולם רבי שלמה זלמן לא חזר בו מדעתו. לאחר שפלטו שני הגאונים במלחמתה של תורה, הכריז רבי שלמה זלמן בפסקנות: "אם לא אשמע מכם הבטחה שלא תסירו את המוניטור מגופכם, אשאר פה במשך כל השבת ובמו ידי אחבר את המכשירים שוב ושוב לגופכם!"

עתה השתכנע הרב גרוסמן שמצבו אכן מחייב חילול שבת ובאפיסת כוחות הרים את ידיו והבטיח שלא יוריד את המכשירים ממנו כל זמן שיצטרך להם לפי הוראת הרופאים.

השעה כבר הייתה מאוחרת והצפירה המבשרת על הדלקת הנרות נשמעה זה מכבר. רק עתה, לאחר שידע רבי שלמה זלמן אויערבך ששליחותו הוכתרה בהצלחה, יצא מבית החולים להתפלל תפילת מנחה של ערב שבת.

"תסתכלו על פוסק הדור", החדיר רבי ישראל גרוסמן מוסר בבני מסיטת חולין, "שצויד כעת עד 'שערי חסד', שכונת מגוריו. תלמדו ממנו כמה צריך להשקיע כדי לקיים מצוות ביקור חולים כראוי" - -

מתפילה שהוא ניתוק מה'.

אם אתה נמצא על הציר הראשון, כל דבר שתעשה ברוחניות רק יקרב אותך, וכל שכן התורה והמצוות. אבל אם אתה נמצא על הציר השני, זה יהיה בדיוק להיפך.

אין ספק שצריכים לעשות הרבה מצוות ומעשים טובים, כמו שאומרת המשנה "הכול לפי רוב המעשה", אבל המטרה האמתית תושג רק לפי הלב שלך. נמצא, שכמו שאתה מבין שצריך להשקיע מאמצים כדי לעשות דברים טובים, כך אתה צריך להבין שאתה חייב להשקיע פי כמה וכמה כדי שהלב שלך יהיה על הציר של הקשר עם ה'!

עבודה שבלב

ומה זה אומר למעשה? למעשה זה אומר להרבות בתפילה! אין לך לב יותר מהתפילה שהיא זו שנקראת "עבודה שבלב".

נקוט כלל זה בידך: ה' זה תפילה, אמונה זו תפילה, ענווה זו תפילה. תבין טוב שאין לאדם שום כוח לעשות כלום, רק להתפלל. הכוח היחיד שלך הוא התפילה!

אם אתה חושב שאתה "מסתדר לבד", אז אין לך שום קשר עם ה', וממילא הפעולות שלך רק ירחיקו אותך. כי אם אתה תצליח לעשות מעשים טובים, ההצלחה שלך רק תרחיק אותך כי היא רק תחזק בך את ההרגשה שאתה יכול לבד ואתה לא צריך את ה'. וגם אם תיכשל אתה רק תתרחק כי אתה תרגיש שה' לא רוצה אותך ולא אוהב אותך שזה ההיפך הגמור מהאמונה.

אבל על ידי חיבור לדרך התפילה, אתה תמיד תתקרב, בזמן ההצלחה אתה תודה לה' ותראה את חסדיו ורחמיו, וגם כשלא תצליח, אתה תבין שזה לטובתך שחסרות לך עוד תפילות, ואתה גם תשמח ותישאר בענווה שאתה עדיין לא מוכן, וגם תתחזק להרבות בתפילה, והקשר שלך עם ה' רק יעלה ויפרח.

ברשותכם אנסח את זה בלשון קצת יותר חריפה: **על פי האמת, אין לאדם יצר טוב.** היצר הטוב היחיד זה רק ה', כמו שאומרים חז"ל "אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אינו יכול לו". אם אתה מחובר לה' - יש לך יצר טוב; אבל אם אתה חלילה מנותק מה' - אין לך שום אפשרות לעשות שום דבר שיקרב אותך באמת לה'.

פרשת פרה אדומה מזכירה לנו את זה בכל פעם מחדש. אתה רוצה להיטרה? תלמד ממצוות הפרה האדומה שבטורה אין חוקים ואין קל וחומר.

הפרה מטרתה את הטמא בטומאה חמורה מאוד ואילו את הטהור היא מטמאת. זו אמנם גזירת הכתוב והיא רחוקה מהבנתנו, אבל "זאת חוקת התורה", זאת אומרת שבכל התורה כולה ישנה אותה החוקיות. כל פעולה שלנו יכולה לטהר אותנו או חלילה להיפך. הכול תלוי בחוק של הלב שהוא התפילה!

בברכת שבת שלום ומבורך

שלמה זלמן

הסדרה לשלום הבית
מאת הרב שלום ארוש
052-2240696

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

למצוא חן וחסד

בעת שאסתר המלכה צמה שלשה ימים ושלושה לילות - בסך הכל שבועים ושנים שעות רצופות, כמניין "חסד" - לפני בואה אל המלך אחשוורוש לבקש על נפשה ועל נפש עמה, היא לא עצמה עין, רק עסקה בהתבודדות, בתפילה, בבכי ובתחנונים נוכח פני ה'.

ומה אמרה לפניו? ביום הראשון אמרה: "אלי", ביום השני אמרה: "אלי", ביום השלישי צעקה בקול גדול: "אלי אלי למה עזבתני...". ועוד אמרה לפניו: "צמאה נפשי לאלוהים". אמר לה (הקב"ה): ממה את צמאה? אמרה לו: איני צמאה לא לאכול ולא לשתות, אלא לראות את פניך ... (ילקוט שמעוני). אנו רואים את גודל ביטחונו של אסתר בה' יתברך, שהרי אחרי צום של שלושה ימים ושלושה לילות אין אדם שלא משתנים פניו לרעה, ואין תבוא אל המלך בפנים מעוותות ושחורות מצום ועיינים אדומות מבכי, ותצפה למצוא חן וחסד לפני אחשוורוש?

מכאן רואים שאסתר לא בטוחה ביופיה כלל בשביל למצוא חן בעיני אחשוורוש, ולא סמכה על חוכמתה ולא על תושייתה, לדעת מה לומר לו וכו', אלא סמכה על כוח התפילה ובטחה בבורא עולם בלבד (אבן עזרא).

ומזה אנו לומדים שמה שאמר שלמה המלך ע"ה: "שקר החן והבל היפי אשה יראת ה' היא תתהלל", זוהי מציאות שאסתר המלכה חיה אותה, שידעה בברור שהיופי האמיתי הוא יראת ה', ולכן לא ביזבה זמן על היפי החיצוני. וזה פירושו: "תלכש אסתר מלכות" - "מלכות" - זו אמונה, שהתחזקה והלבישה עצמה והתעטפה עוד יותר בכוח האמונה, להאמין בפשיטות שאין עוד מלבדו, ואין סיבה לפחד מאחשוורוש מאחר וה' קובע הכל, וצריכה היא רק להחזיק ביראת שמים, ואז היא בוודאי תמצא חן בעיני אחשוורוש. כי כך היא האמת, שכן כתוב: "אשה יראת ה' היא תתהלל".

וכל אשה צריכה ללמוד מאסתר המלכה, שעקר היופי והחן הוא יראת השמים. אם אשה מקווה למצא חן בעיני בעלה על ידי המראה החיצוני שלה, וזו האהבה שהיא רוצה שבעלה יאהב אותה - אהבה לשקר החן ולהבל היפי - ולכן היא מבלה שעות מול המראה, אזי לעולם היא לא תצליח להיות יפה בעיני בעלה ויהיה לה מתחרות בכל סוף ליופי זה. כי היופי החיצוני הוא שקר, ועל ידי שקר לא יכולה להיות שום הצלחה ושום אהבה ושלום, ואדרבה, היופי החיצוני גורם את ההיפך, הגמור, כי הוא רק מגביר את הקנאה הפסולה. לעומת זאת, אם היא תדע שיראת ה' שלה היא היופי האמיתי,

היא תדאג לפתח ולהגדיל את יראת השמים שלה על ידי לימוד ותפילות, כי רק על ידי יופי זה היא רוצה למצוא חן בעיני בעלה, וגם תתקשט מעט לכבוד ה' בשביל למצוא חן בעיני בעלה, ויופי זה, לא תהיה לה שום מתחרה ולא תהיה יפה ממנה בעיני בעלה.

מובא בזוהר הקדוש (פרשת חוקת), שביום השלישי לצום, בעת שנחלש לגמרי כח הגוף, והייתה אסתר עומדת אך ורק בכוח הרוח, אזי כתוב: "תלכש אסתר מלכות". ומה היא אותה "מלכות" שלבשה? האם הכונה שלבשה בגדי כבוד וארמון? לא ולא - "תלכש אסתר מלכות", פירושו שהתלכשה ברוח הקודש...

ראו לאיזו מדרגה ומעלה הגיעה אסתר המלכה, וכל זאת בתנאים הקשים ביותר, שהרי היתה כבר בבית אחשוורוש כמה שנים לפני כן, מוקפת במינים ובצללים ובטמאות, ובוודאי עברה יום יום ניסיונות קשים להחזיק ביהדותה, ומה עוד שהייתה צריכה להסתיר את עובדת היותה יהודייה. קשה להבין איך החזיקה מעמד בכלל, וכל שכן איך הגיעה למעלה זו של רוח הקודש. אבל לאסתר המלכה היתה סיימטא דשמיא מיוחדת - והכל בכוח האמונה! כי גדלה בבית מרדכי ולמדה היטב את הלימוד של האמונה, שבכוחו יכול האדם לעבור הכל בלי ליפול כהוא זה ממדרגתו, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום: גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי.

ר' רבי אברהם-גרשון מקיטוב צוק"ל כה' אדר א'

לאורם נלך הילולא דצדיקא

קו האמונה
02-6444250

וחיבי. אהוב למטה ונחמד למעלה, הרבי המופלא ומופלג בתורה וחסידות, לו עשר ידות, שושן סודות. החכם השלם והכולל נ"י פ"ה ע"ה כבוד מוה"ר אברהם גרשון נרו יאיר עם כל אשר לו שלום. קבלתי מכתבו הטהור וששחתי בשלומו ובכבודו, ונתתי שבת להש"י אשר לא עזב את חסידו, ולא יעזבו ורגלי חסידו ישמרו. וכל טוב בעדו ימור. עד כי אתא בוקר יאמר שומר, אכ"י.

ר' גרשון, שהיה אפוא הראשון בתנועת החסידות שהגיע לירושלים, זכה לקבלת פנים נלבבת ע"י התושבים, ומיד בבואו פנו אליו חכמי ורבי הספרדים, ורצו להטיל עליו את עטרת רבה של ירושלים, והיה בקשר קרוב לרבינו הרש"ש. בתו אסתר התארסה עם בנו של אחד מחכמי הספרדים, הרב מרדכי רובין רבה של חברון, והחתן מתארס ע"י ר' גרשון "חשוב מאד, חכם וחשוב ומובלע בין אנשים".

מספרים שפעם אחת, עבר באיסטנבול, בדרכו לארץ-ישראל. ונודע לו כי בעיר מתגורר "חכם", שאומרים עליו כי הוא מצאצאי דוד המלך. הלך רבי גרשון קיטווער לבקרו. בהגיעו לביתו, ראה שבשכונה מתגוררים אנשים שאינם מהוגנים. בשיחתו עמו ותמה על כך שהוא מתגורר בשכונתם עם אנשי דלא מעלי האלו. נענה אותו "חכם" בתמימות: "כיצד יכול אדם להתעלם לרגע מעצמו ולשים את ליבו לנעשה סביבו ומחוצה לו?".

אמר רבי גרשון קיטווער בליבו: "אכן, עתה ידעתי כי מזרעו של דוד המלך הוא". כזה היא השקפה של יהודי לבלי להסתכל רע על אף אחד ולחיות בבחי' "קשטן עצמן תחילה", בספר חברון קהל חסידים מובא מעשה נס שארע לו וזכה להציל את התורה שבע"פ.

נפטר בשנת התקכ"א מחמתו כבוד בהר הזיתים, זכותו תהא מגן עלינו אכ"י.

ר' אברהם גרשון מקטוב ישב מצעירותו בעיר ברודי, עולד לאביו ר' אפרים. רבי אברהם גרשון היה גדול בתורה, נגלה ובנסתר, וזכה להערצת גאון דורו: רבי יהונתן א"יבשיץ, רבי יוסף תאומים ורבי יחזקאל לנדא. ממזכירי אותו תוך כבוד רב בספריהם.

בתחילה התנגד לדרך הבעש"ט, ואף רצה לבטל את השידוך בינו לבין אחותו. אח"כ דבק בו ובדרכיו, הפך לתלמידו המובהק, ואף עבר לביתו במיזבז' ושימש מורה ומחנך לבני-יחידו ר' צבי.

בשנת תק"ז עלה במצוות ניסו לארץ-ישראל בכדי להיפגש עם רבי חיים בן עטר, ה"אור החיים", עם בואו לארץ-ישראל התיישב רבי אברהם גרשון בחברון, והיה מכובד מאוד בעיני תושביה, אולם לפי בקשת רבים עבר לירושלים, ממנה עמד בחילופי-מכתבים עם ניסו. רבי מאיר תאומים, אביו של בעל "פרי מגדים", מספר על מכתב של רבי גרשון בספרו "מאירת עינים": "ראיתי כתב מארץ הקדש, מה שכתב החסיד מוה"ר גרשון נרו יאיר, לגיסו המפורסם בעל שם טוב, וז"ל 'אני בבואי לעיר הקדש ירושלים, וראיתי שמבונה מכל טוב, נפולתי על אפי ובכיתי ואמרתי, את ירושלים נמשלת כאלמנה, היא לבשת בגדי אלמנות, בגדים נאים, הלואי שראיתי בחורבנה'. הדברים עוררו רושם עד גם בדור הבא, והדברים מובאים ב"פרי מגדים" על שו"ע אורח חיים (אשל אברהם סימן תקס"א ס"ק א) שר' גרשון בא לירושלים "וראה בשלמותה, עמים יושבים בה, ובכה ואמר שזה שאומרים 'אזכרה אלקים ואמהיה', 'בראותי כל עיר' - ירושלים של מטה - 'על תלה בניה', ו'עיר האלקים' - ירושלים של מעלה, - 'מושפלת עד שאול תחתיה' - שם ניכר החורבן".

כ"כ התכתב עם ר' יחזקאל לנדא בעל הנועה ביהודה ובש"ת נודע ביהודה מהדורה קמא - אה"ע סימן עג ד"ה שנית מתיחס אליו בהערצה רבה וכן כותב הוא עליו ה"ה כבוד אהובי ידי נפשי

כשוט לאהוב כל יהודי

אני אוהב כל יהודי

להזמנת צמידים ומוצרים נוספים:
050-9931931
*נא להתקשר בין השעות: 9:00-15:00

שו"ת אקטואלי

השאלות שלכם, התשובות של הרב

שאלת שרשרת...

מדוע לא אצטער על שלא התפללתי מספיק, ואיך מגיעים להשלמת החסרונות?

מידה ותאווה אחרת. וכן ינהג זמן רב בהתבודדות, בזמן הנ"ל, ובמקום הנ"ל עד שיבטל הכל."

שאלה: כבוד הרב, להרבות בתפילה בכל יום? כמה שעות?

תשובה: גם אני לא זכיתי בתחילת דרכי לעשות שעות התבודדות בכל יום כמו שרבענו כתב, ולכן הייתי עושה בכל יום את השעה התבודדות שלי, ומקדיש חצי שעה על דבר אחד לבטל אותו. וב"ה מאז שהתחלתי לעשות את החצי שעה ביום על דבר אחד ראיתי תוצאות, ולכן כתבתי בספרים עצה ששווה לכל נפש - שבדיעבד, כשאדם רואה שהוא לא מסוגל לקיים מה שכתב רבנו הקדוש בתורה נ"ב, יתחיל לעבוד עם חצי שעה התבודדות מידי יום להשלים חסרון. אין מה לעשות, רוב העולם לא מסוגלים לקיים תורה נ"ב של רבנו, אבל חצי שעה זה כן בהשג יד.

שאלה: חצי שעה על דבר אחד? מאיפה אני אקח דיבורים לדבר חצי שעה?

תשובה: תקבע לעצמך זמן ומקום כמו שאמרנו, ותבוא עם רצון להתפלל, וגם תקבע לך זמן ללמוד על הנושא שאתה רוצה להתפלל עליו, ובתחילת החצי שעה תתפלל שיהיו לך דיבורים ורצון.

וזה ברור שאם תתפלל על דבר אחד חצי שעה מידי יום, ותתעקש אתה תראה תוצאות.

המשך השאלה: בכל אופן, כבוד הרב, יש לי מלא דברים לתקן אותם, מה אני יעשה, איך אני אספיק להתפלל על הכל, מה עושים?

תשובה: בני היקר, אל תבהל, כבר אמרו חז"ל הקדושים "לא עָלֶיךָ הַפְּלֵאָה לְגַמְרָהּ, וְלֹא אָתָּה בֶן חוֹרֵין לְבָטֵל קְפָה", לא מבקשים ממך שעכשיו תתקן את הכל בבת אחת.

תיקח את הדבר שהוא הכי דחוף לך כעת, ותקדיש לו את החצי שעה, בכל יום, במשך תקופה ארוכה מאוד.

שאלה: ומה יהיה עם שאר החסרונות?

תשובה: הקב"ה לא בא בטרוניה עם בריותיו, כשהקב"ה רואה שאתה כבר עובד על דבר אחד הוא מאריך איתך אף גם על שאר הדברים. וכבר לא יהיה עליך שום דין לא על הדבר שאתה עובד עליו ולא על שאר הדברים שעדיין לא התחלת לעבוד עליהם.

במקביל לחצי שעה, תתפלל גם על שאר החסרונות, על כל חסרון מעט. ואין לך מה להתבלבל, הקב"ה יודע שאתה לא יכול להתפלל על כל הדברים ביום אחד, ולבנתיים אתה עושה את השתדלות.

חוץ מזה, אם תתפוס נקודה אחת ותעבוד עליה יום יום כמו שצריך ממילא זה ישפיע לך על כל החיים לטובה ויהיה לך גם כל בשאר הדברים.

בהצלחה רבה, אמן!

שאלה: כבוד הרב לימד אותנו, שבשום אופן אין לאדם להאשים ולרדוף את עצמו על מה שהוא חסר, כי כל חסרון שיש הוא למעשה תוצאה של חסרון תפילה ואין כוחו אלא בפה.

אם כן, יוצא מכאן, שכן נשאר לאדם מקום להאשים ולרדוף את עצמו - למה לא התפללתי מספיק, וזו היא שאלתי - מדוע לא ארדוף את עצמי על הנקודה הזו, על מה שלא התפללתי מספיק?

תשובה: אתה צריך להבין, שכל חסרון וחסרון, צריכים שעות של תפילות על מנת להשלים אותו.

לכן גם עכשיו כשאתה יודע שכל חסרון שאתה חסר הוא מחמת חסרון תפילה, וכי אדם יכול להתפלל ביום אחד כמות אדירה של תפילות ולהשלים את כל החסרונות שלו! לדוגמה אדם שצריך אלפיים שעות של תפילה על מנת להשלים חסרון מסוים. וכי תתכן מציאות שאדם יתפלל ביום אחד כמות כזו של תפילות?

אם כן מה יש לך לרדוף את עצמך? שלא התפללת היום אלף שעות?

שאלה: אם כן מה עליי לעשות, איך אני אשלים את כל החסרונות שלי?

אל תיבהל, כל מה שנדרש ממך זה בסך הכל לקבוע לעצמך זמן להתפלל על כל חסרון שאתה מוצא בעצמך, ולרצות לתקן אותו.

וכשאדם עושה את שלו, והייתו שהוא רוצה להשלים את החסרון, וגם קובע לו זמן בשביל להתפלל, מהשמים ירחמו עליו ולאט לאט יזכו אותו גם להתפלל כראוי. בהתחלה הוא יתפלל בכל יום קצת ועם הזמן הוא יזכה ויתפלל קצת יותר, וכן הלאה, עד שהוא יזכה להתפלל באריכות וימלא את מכסת התפילות שהוא צריך ויזכה לכל טוב.

לדוגמה, אדם שעשה חשבון נפש ומצא שהוא פגם בדבר מסוים. מה עליו לעשות? כל שעליו לעשות הוא אך ורק לקבוע לעצמו זמן ולבוא עם רצון להתפלל על החסרון. ורק זה כל מה שנדרש ממנו לעשות. לכן אדם שקובע לו זמן ובא עם רצון, מה יש לו לרדוף את עצמו? הרי את שלו הוא עשה. ואם כן מה יש לך לרדוף את עצמך, רק עכשיו התעוררת וגילית שאתה פוגם בדבר מסוים, מה יש לך לרדוף את עצמך? למה עד עכשיו לא התעוררת? תגיד תודה שזכית עכשיו להתעורר!

המשך השאלה: כמה זמן צריכים להקדיש לתפילה על מנת להשלים חסרונות?

תשובה: רבנו כותב בתורה נ"ב שאדם בשביל להשלים חסרונות צריך להקדיש בכל יום כמה שעות של תפילה על דבר אחד, עד שיבטל אותו.

"ירבה בתפלות ושיחות בהתבודדות בלילה בדרך יחידי ... עד שיזכה לבטל זה הדבר, דהינו לבטל מידה ותאווה זאת. ואחר כך ירבה עוד בהתבודדות הנ"ל, עד שיבטל

שידור חי

על ידי הרב שלום ארוש שליט"א
בכל יום שלישי, בשעה 20:00

שאלות ותשובות

ניתן לשלוח שאלות במייל
me5812210@gmail.com
או כמסרון לנייד:
052-6672221

ילדון חידודון

בפורים רבים מאיתנו שמים מסכה, ובפרשתנו מופיעה המסכה בשני הקשרים. אחד מהם במובן לא חיובי ואחד חיובי, התדע מה הם?

תשובה פרשת משפטים: בפרשה מסופר על נגב שטבח או מכר את השור או השנה וישלם חמישה בקר. ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השנה (כ"א, ל"ז) וברשי"אמר ר' יוחנן בן זכאי, חס המקום על כבודו של בריות שור שהולך ברגליו, ולא תתבזה בו המגב לעשוא על כתפו, משלם חמשה שנה שנושא על כתפו, משלם ארבעה, האיל ותבזה בו.

זוכה פרשת משפטים: משפחת שפר, זכרון יעקב.

al5308000@gmail.com | 02-5812252

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה
al5308000@gmail.com | 02-5812252

ילדים מספרים תודה

התוכי שנמצא

שלום,

לפני מספר שבועות קנינו תוכי חדש נוסף, כי התוכי שהיה לנו בבית היה בודד. מדובר בתוכי האכלת יד מיוחד שיעולה כמה מאות שקלים ואנחנו השקענו מכספנו כדי לקנות אותו. מאוד אהבנו ונקשרנו לתוכים.

באחד הימים יצאנו ליומיים מהבית וכשחזרנו רצנו לתוכים כי מאוד התגעגענו אליהם. כאשר שמנו את התוכי החדש על הכתפיים הוא פתאום פרש את כנפיו ועף לשמיים למרות שנפניו היו גזורים.

התחלנו לרדוף אחריו ברחוב ולחפש אותו בכל מקום במשך שעה שלמה. לאחר שעה חזרנו עצובים הביתה בלי שמצאנו את התוכי כשבלינו תחושת החמצה. בקושי הספקנו להתרומם וכבר הוא ברח...

הערב ירד חושך נהיה, החלטנו שאנחנו רוצים להפוך את הסיפור הזה לסיפור ישועה. התחלנו להגיד תודה רבה לד' שהיה לנו תוכי כזה מיוחד ויפה, תודה רבה ששילמנו עליו מהכסף שלנו הרבה, תודה רבה שהוא עף לנו ונעלם תודה ותודה עוד ועוד ועוד... לבסוף התחלנו לשיר מזמור לתודה והלכנו לישון.

בבוקר קפצנו מהמיטה לראות אולי התוכי חזר אלינו ומחכה לנו מחוץ לדלת... אבל הוא לא היה שם. יצאנו

חזרנו הביתה וכל הדרך אנחנו ממשיכים לומר תודה לד' ובוודאי זה לטובה שהתוכי עף וברח לנו ובטוח יצא מזה רק דבר טוב וגם העלנו אפשרויות למה טוב שהיה ברחוק... וכך חזרנו הביתה שמחים ומודים לד'.

לקראת הערב... התקשר אדם ואמר שהוא תפס תוכי האכלת יד ואולי הוא שלנו, נתנו לו את הסימנים לפי ההלכה, ותיארונו לו את התוכי שאבד לנו. האיש אמר שזה נשמע ממש דומה לתוכי שהוא מצא. רצנו אליו במהירות ובהתרגשות גדולה ומיד זיהינו שאכן מדובר בתוכי האבוד שלנו. מתברר שאותו אדם גר מולנו והוא מתעסק עם תוכים והוא גם יודע לתפוס וללכוד אותם ולטפל בהם במקצועיות. לשמחתנו התוכי שלנו נפל בידיים טובות וקיבל טיפול מסור ואוהב!

חזרנו עם התוכי הביתה בלב שמח על הישועה שד' עשה לנו. בודאי ובוודאי בזכות התודה. אחרת תודה ומצאנו את התוכי האהוב והאבוד!

מזל החדש דגים - שמחה -

אדר

אם אדם לא יפול מהשמחה שלו, הוא יעלה מעלה מעלה.

(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים - 052-6672221

מדור ילדים שעשועון מגוון

ריח ניחוח

זהו את התבלין והשלימו את התוצאה כתבו למטה.

אות חמישית

אות ראשונה

אות שניה

אות שניה

אות שלישית

אות ראשונה

אות שלישית

אות שניה

אות שלישית

אות ראשונה

אות חמישית

התוצאה מהאותיות

זוכה פרשת משפטים: נהוראי סרוסי, בני ברק.

חינוך באהבה הרב יצחק אבוהצירא

הרב אבוהצירא - יועץ, מאבחן ומטפל
לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

בדיחות הדעת

טיפש הלך לסעוד סעודת פורים בבית חברו, אחרי כמה זמן מתחילים רעמים, ברכים וגשם עז ניתן ארצה. הטיפש אומר: איך אצליח להגיע הביתה? החבר אומר לו: מה הבעיה? תישן אצלו ומחר תלך, הטיפש שמח והסכים להצעה, תוך כדי שהם מתארגנים לשינה הם לא מוצאים את הטיפש, קוראים לו וקוראים לו ואין עונה. אחרי 20 דקות דפיקות בדלת, הם פותחים רואים את הטיפש רטוב כולו ורועד, אמרו לו: איפה היית? הטיפש: מה אני יעשה הלכתי הביתה להביא פילה.

ללמוד להיות עצמאי ואחראי בחיים. פשוט שהאפשרות השנייה היא הרצויה יותר, אף כי היא לא תמיד נוחה.

שלב הכניעה

זאת עליו לדעת, ש-גם אם נלחם בילד ונכניע את הסרבנות שלו כאשר הוא תינוק, הוא אומנם יכנע-שהרי אין לו ברירה. אך האמת היא שהכניעה שלו היא רק עכשיו ורק כלפי חוץ. בתוך תוכו, הילד מכיר את העוצמה שיש בעצמאות. בשלב הכניעה, הוא מתבשל בפנים ומחכה לרגע שיוכל להתפרץ. בתוך הלב הילד שונא את מי שמנסה להכניע אותו בכוח וכשהוא קצת גדל רואים את השנאה שהוא משרד בעיניים ולפעמים הוא אפילו מבטא את זה במילים "אני שונא אותך", "אני יהרוג אותך". אם חס ושלום נרדה בילד ונכניע את עצמאותו בכוח, הוא כבר ימצא לעצמו מספיק דרכים בכדי להילחם בנו. נכון שאנחנו יותר חזקים ממנו, אבל אחיו או אחותו הקטנים, חלשים ממנו - ועליהם הוא כן יכול, לכן, מאחר והמרד והסרבנות הם ביטוי לעצמאות, שהוא שלב הכרחי בהתפתחות של התינוק, עליו ללמוד להכיל ולבצע עבודה מסודרת וארוכת טווח על הילד.

וחשוב לקבל מספר מפגשי הדרכת הורים, זה שווה את המחיר. המשך בע"ה בשבוע הבא.

הבנה ובעיקר סבלנות.

לעבור את המלחמה בשלום

הילד בגיל הרך, נמצא במלחמה תמידית עם עצמו-אני תינוק או ילד? אני צריך עזרה או אני יכול להסתדר לבד? במלחמת הזהות והעצמאות הזו אין מנצח, בדרך כלל יש רק מפסיד - הילד או סביבתו, או שניהם יחד.

הילד, מתאמץ מאוד לנצח את עצמו. והסרבנות היא חלק מההתמודדות שלו לגלות את העצמאות. שהרי אם אני יכול לסרב, משמע שאני קיים. מה עליו מוטל לעשות? פשוט להמשיך את חייו בצל גילוי העצמאות של הילד, ולפעול בצורה מודרכת.

אסור לנו לטעות ולנסות להתנגש ברצון של הילד לגלות את עצמאותו, עלינו להיות שם בשבילו, לשקף לו את המצב, לתמוך בו ולשוחח איתו על מה שאנחנו רואים. תהליך ההכרעה של ההתנהגות המרדנית, תוך כדי גילוי העצמאות של הילד הוא עניין שלוקח זמן. על כן עלינו להתאזר בסבלנות, וכאשר הילד נמצא במצב של "התקף מרד" עלינו להביט ובשלב זה שבו אנו נמצאים עדיין ב"להבין" את ההתנהגות המרדנית. כמעט ולא לעשות כלום.

עדיף לא להיות תינוק גדול

תקופת המשבר הזאת, היא שלב חיוני בהתפתחות של הילד. אם הוא לא יעבור אותה, הוא עלול להישאר תינוק כל ימי חייו ועל פי רוב תקופה זו תחזור לו בגיל העשרה ואפילו בגיל מבוגר יותר. לעיתים אנחנו רואים אדם מבוגר המתנהג בצורה כנועה ביותר כאשר הכול צריך לעשות ולהחליט בעבורו.

"תינוק-מבוגר" זה מתקשה מאוד לקבל החלטות ומפחד מפני כל שינוי העולל להתרחש ובעיקר מתקשה לקחת אחריות על מעשיו. ההסבר לתופעה היא: כי בילדותו, ההורים דיכאו את הניסיון שלו להיות עצמאי ובנפשו הוא עדיין נשאר תינוק הדורש שיעשו בשבילו ויגוננו עליו.

לילד ישנם שתי אפשרויות: האחת להישאר תינוק פסיבי וצייתי, כאשר כל חייו הוא ימשיך להיות נשלט על ידי אחרים, האפשרות השנייה היא להכריז מלחמה, לא לרצות את כל מה שיאמרו לו, להיות מרדן, אבל גם

סמכות הורית ומשמעת בגיל הרך פרק ד'

הורים יקרים, הנושא שלנו הוא "מחלת הילדים" של הגיל הרך, שנעה סביבות גיל שנתיים לארבע. אנחנו ב"ה בפרק הרביעי, וחשוב לי לחזור ולהדגיש את המאפיינים, שהם בעיקר: סירוב כללי לדברי ההורים, מרדנות ועקשנות, הבאים לידי ביטוי ב"לא" של הילד. אבל בשונה מהתנהגות מרדנית וחוסר משמעת של ילד בגילאים גדולים יותר, זו כאן לא הבעיה. התסמינים דומים, אבל הגיל והמוטיב שונה.

מחלה מדבקת?

זו לעיתים מחלה מדבקת, ולפעמים אנחנו רואים את ה"תסמינים" שלה גם אצל ילדים בני חמש ושש, או אצל ילדים שחזרו ו"נדבקו" דהיינו גילו עצמאות ועברו להתנהל בחיים רגילים, ולפתע נהייתה גרגרסיה, הנה הם שוב פעם מתנהגים בהתנהגות תינוקות. בד"כ זה יהיה בעקבות התנהגות הילד הקטן מהם, ורצון לחזור "לשלוט" על ההורים שוב. ולכן ישנה אבחנה מובדלת בהתנהגות, בגיל, ובעיקר בדרכי הפעולה. הורים שמגיעים אלי לפגישת יעוץ וטיפול, בנושא זה מדובר בסט קצר של 3-4 מפגשים של הנחיית הורים, וההתמודדות אח"כ ב"ה ברורה ונינוחה. הזכרנו כבר שעל כל פעולה ודרישה שלנו, הוא יגיד לנו "לא". לא רוצה להתלבש, לא רוצה להתקלח, לא רוצה לאכול וכדו' הסברנו, שה"לא" של הילד, הוא אינו ביטוי של מרד, הוא ביטוי של "עצמאות".

מלחמת העצמאות

אליבא דאמת, כל עצמאות, במידה מסוימת- היא מרד. אלא שכאן המרד די עדין וגם בלתי נמנע. אין לנו לנסות להתנגש ברצון של הילד לגלות את עצמאותו ובטח שאסור ללעוג לו, או להשפיל אותו בשעת מעשה כמו להגיד לו: "אתה מתנהג כמו תינוק", "אתה ילד רע" וכדו'.

אסור לנו להתרגש מהתנהגות הילד. אך באותה מידה, אסור להזניח אותו. יש לטפל ב"מחלה" ולסלקה, אך לא בבהלה, לא בבלץ, (לא מתים מזה) אלא מתוך מתניות ועבודה מסודרת.

"תהליך ההכרעה" ממחלת הילדים של המרדנות בגיל הרך, הינו ממושך וכולל עבודה, איפוק, תמיכה,

ללא עלות

הזמן חוג בית
ממבחר תלמידי הרב שלום ארוש

אזכרות, חנוכת בית
הרצאות וערבי התחזקות
נושא על פי בחירתכם- שלום בית, אמונה
סדנאות, העצמה אישית, ליקוטי מוהרן וכו

058-4180994

חוג בית
זו ברכה!

זה הזמן
לפגוש את הברכה בבית!

ר"ת	יציאה	כניסה
18:57	18:16	17:04
18:54	18:18	17:20
18:55	18:17	17:13
18:57	18:18	17:22

ירושלים
תל אביב
חיפה
באר שבע

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

בס"ד ברה"ה

פרשת כי תשא | שבת פרה • כ"ב אדר תשפ"א • גיליון 712

מאמר ראש הישיבה

החוקיות של הלב

מתנה זה טוב או רע?

בואו ננסה לעזור למאיר המתוסכל. בשבוע שעבר הוא קנה לאשתו מתנה. היא שמחה מאוד והאווירה בבית הייתה מדהימה. אך אתמול הוא קנה לה מתנה יקרה יותר, ולא רק שדה לא שיפר את היחסים ביניהם, אלא זה אף גרם להתלקחות של מריבה קשה.

מאיר, כמו כולנו, אוהב כללים וחוקים. אבל הוא לא מצליח להבין: מתנה זה טוב לזוגיות או רע לזוגיות? מאיר שלנו הוא גם תלמיד חכם ויש לו גם 'קל וחומר': אם המתנה הקטנה עשתה כל כך טוב לזוגיות, כל שכן שהמתנה הגדולה הייתה צריכה להועיל - אז מה קורה כאן?

בשביל לעזור למאיר אנחנו צריכים עוד קצת נתונים. "למזלנו", אנחנו בדור שבו מאוד מקובל להקליט כל דבר, והדלקף לנו שני סרטונים קצרים של מאיר. בסרטון הראשון רואים בבירור את מאיר

במעמד המתנה הראשונה מחייך, מבייש, אומר מילים טובות של אהבה, ובסרטון השני, לעומת זאת, רואים את מאיר שלנו במעמד המתנה השנייה כשהוא סר וזועף ועוקץ את אשתו בהערות ובגערות.

מאיר היקר, זה בכלל לא המתנה, אלא זה רק הלב! הלב הוא הקובע את הצלחת המעשים. לכן לפני כל פעולה שאתה רוצה לנקוט לשיפור הזוגיות - עליך לבדוק היטב היכן הלב שלך מונח ואיך אתה מצרף את הלב לפעולה.

אני מאוד מקווה שכולנו מבינים שהתשובה על השאלה של מאיר היא שבפעולות לשיפור הזוגיות אין טוב ואין רע, אלא הכול תלוי. במה זה תלוי? זה תלוי בלב! מאיר מתוסכל כי הוא מחפש את חוקי המעשים, אבל הכללים והחוקים של החיים האמתיים הם חוקי הלב.

מאיר היקר, זה בכלל לא המתנה, אלא זה רק הלב! הלב הוא הקובע את הצלחת המעשים. לכן לפני כל פעולה שאתה רוצה לנקוט לשיפור הזוגיות - עליך לבדוק היטב היכן הלב שלך מונח ואיך אתה מצרף את הלב לפעולה.

ככה זה (גם) בחיים

ואם בדוגמה שלנו זה נראה פשוט עד מנוח, דעו לכם שבחיים שלנו אנחנו לא תמיד שמים לב ליסוד הכל כך פשוט הזה. אנחנו לומדים תורה ומקיימים מצוות. אני מניח שהמטרה של כולנו היא להתקרב לה'. אבל האם הפעולות שלנו מוכיחות את עצמן בשטח?

אנחנו יודעים שכמעט בכל דבר בעולם אם זה תורה ומצוות, ואם זה חיי נישואין ואם זה אכילה ושינה - בכל אלה יש בחינה של 'זכה' ו'לא זכה'.

אין דבר גבוה מלימוד תורה. לימוד תורה זו קרבת

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 • ת.ד. 50226 • טל: 02-5812210
פקס: 02-5812252 • מייל: al5308000@gmail.com

ה' הגדולה ביותר, אבל על אותה תורה בעצמה יכולה להרחיק את האדם חלילה, להכניס בו גאוה, ואז ה' אומר עליו: "אין אני יכולים לדור ביחד", הוא יכול להגיע מהלימוד שלו למחלוקת על צדיקים, ושייארמו עליו דברים חמורים ביותר ואולי היה כדאי שלא היה נברא בכלל.

כמו כן חיי הנישואין שיכולים להיות קדושים וטהורים, קדור לשכינה וחלק מתהליך הגאולה, או חלילה להוריד את האדם לשאל תחתיות בעניינים שבין אדם למקום ושבין אדם לחברו. וכן האכילה בכוחה להביא את האדם לרום המעלות כמו שאומר רבי נחמן שעל ידי אכילה בקדושה זוכים להארת הרצון, אבל אותה אכילה יכולה להוריד את האדם ממדרגת אדם ולהיות כבהמה חלילה.

יש לכך עוד אינספור דוגמאות, אבל נסתפק בשלוש דוגמאות אלה ונעבור מיד לפתרון.

שהלב יהיה במקום הנכון

כמו בזוגיות של מאיר כך גם בעבודת ה', לא הפעולה היא זו שקובעת אלא הלב.

אם הלב שלך הוא עם ה' - המצוות יקדשו אותך, התורה תחבר אותך עם ה', ואפילו חיי הנישואין שלך והאכילה שלך ירוממו אותך בלי שיעור. אבל אם הלב שלך "לא במקום" - זה לא רק שהפעולות לא יעזרו, אלא הן עוד עלולות להזיק ולגרוע.

בעבודת ה' החוק של הלב שקובע הכול הוא הקשר שלך עם ה'. מה הכוונה?

בעבודת ה' כמו בזוגיות ישנם שני צירים, שני מהלכים. יש ציר של התקרבות לה' שהוא כולל תפילה, אמונה, ענוה, הרגשת אפסיות האדם, הידיעה שה' אוהב אותך תמיד.

ולעומת זאת יש ציר של התרחקות שכולל את הגאווה את ההרגשה של אני ואפסי עוד, את המחשבה שה' לא אוהב אותי, שכולן נובעות מכפירה ותוצאתן היא ניתוק

המשך בעמ' 3

מ' 5

גלריה מרגשת

שאסור לפספס

מיוחד

בעגל, הוא שריד ממלחמת עמלק שהוא עצמו נלחם עמו, כמו שכתוב (שם יז-ט): "ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הילחם בעמלק".

מעתה יאירו עינינו להבין כוונתו העמוקה של משה רבינו שהעלה עמו את אהרן ואת חור, כי בהיותו יודע בנבואה שעמלק הכניס קרירות בליבם של ישראל, עד כדי כך שיגרום בסופו של דבר לעשיית העגל, העלה עמו את אהרן ואת חור שלימים מסרו נפשם להציל את ישראל בחטא העגל, חור שמסר נפש למנוע מיישראל חטא העגל ונהרג, ואהרן שמסר נפשו לעשות את העגל כדי להציל את ישראל מכליה.

זאת ועוד שהם עתידים לעסוק בעבודת המשכן שהוא כפרה על חטא העגל, חור שנתגלגל בבצלאל שמילא אותו הקב"ה רוח אלקים לעשות את המשכן וכליו, ואהרן שעסק בעבודת הקרבנות שבמשכן לכפר על בני ישראל. הנה כי כן מאחר שיהיה בכוחם לעסוק במשכן שהוא כפרה על חטא העגל, שפט מזה שבדאי יש בכוחם לסייע לו במלחמתו עם עמלק שיגרום לחטא העגל.

יומתק לצרף הרמז הנפלא שכתב בספר הקדוש "ברית כהונת עולם" (מאמר הסתר אסתיר פרק יט) על פי דרכו בקודש, לבאר מה שבחר משה רבינו לצרף עמו את אהרן וחור במלחמת עמלק, כי אהרן חור בגימטריא בדיוק כמספר שמו של עמלק במילואו עי"ן מ"ם למ"ד קו"ף. לפי דרכנו מבואר הענין היטב, כי אהרן וחור שעסקו בעבודת המשכן לכפר על חטא העגל, יש בכוחם להילחם עם עמלק שגרם לחטא העגל, ובזכות שסייעו למשה לנצח את עמלק זכו אחר כך לעסוק בעבודת המשכן לכפר על בני ישראל.

לדיראון עולם כדי להציל את ישראל מכליה, זכה לעשות את העבודה הפנימית שהיא עבודת הקרבנות במשכן, ושניהם יחד שימשו בקודש בעבודת המשכן שהיה כפרה על חטא העגל.

אהרן וחור תמכו בידי משה במלחמתו עם עמלק

הנה מה טוב ומה נעים לבאר על פי האמור מה שבחר משה רבינו במלחמתו עם עמלק באהרן וחור, שיעלו עמו על ראש הגבעה להילחם בעמלק, כמו שכתוב (שמות יז-י): "ויעש יהושע כאשר אמר לו משה להילחם בעמלק ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה, והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק, וידי משה כבדים ויקחו אבן וישמו תחתיו וישב עליה ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד".

נקדים מה שביאר ה"שפת אמת" (פרשת יתרו תרל"ה סוף דיבור א'), כי מה שחטאו ישראל בעגל הוא בגלל הארס שהשאיר בהם עמלק כשנלחם עמהם, בלשון קדשו: "ובוודאי כל הקלקולים שנעשה אחר כך בעגל, הכל היה על ידי עמלק הרשע ימח שמו". וכן כתב עוד (פורים תרל"ו): "והאמת כי כל חטא העגל בא על ידי הרשע עמלק, אשר ערכב אותנו קודם קבלת התורה וזרק ארס ושאור שבעיסה".

על פי האמור מבאר ה"שפת אמת" (פרשת פרה תרל"ח), מה שאמר יהושע למשה כשנתקרב אל המחנה אחרי שחטאו ישראל בעגל (שמות לב-יז): "וישמע יהושע את קול העם ברה"ו ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה". מבאר ה"שפת אמת" כי יהושע הרגיש ברוח קדשו כי מה שחטאו

למיתתו עבור כבוד ה', אזי לא מסרו נפשינו רק את גופינו ולא השלכנו נפשינו מנגד, אבל אם עושים דבר שעל ידי זה גורמים כריתת הנפש, שיודע שנפשו ירד לשאול לאבדון, ואף על פי כן לא נמנע מלעשות זאת כי יתקדש השם יתברך בזה, זו היא מסירת הנפש האמיתית.

והנה אהרן הצדיק הבין מזבח שלפניו, היינו שראה את חור שנהרג על שמסר נפשו שלא לעשות העגל, ואם ישלחו יד גם בו אזי אין תקומה ח"ו לשונאי ישראל, אמר אהרן בלבו מוטב שיתקיימו ישראל ויאבד הוא, ויהיה מדת הדין מתוחה נגדו והמה ימלטו. אולם הבוחן לבבות ידע שכוונת אהרן היתה לתכלית אהבת הבורא ברוך הוא, שלא יאבד אומה שלימה, וגדולה עבירה לשמה, על כן נבחר הוא וזרעו אחריו להיות כהן גדול".

יומתק לצרף מה שמפרש ה"ישמח משה" (פרשת שמייני) לפי זה מה שכתוב (ויקרא ט-י): "ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדך ובעד העם". ופירש רש"י בשם התורת כהנים: "קרב אל המזבח, שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה, למה אתה בוש לכך נבחרת". וביאר הרמב"ן שהיה בוש וירא לגשת משום שגרם לעשיית העגל. לפי האמור יש לומר כי זהו שהשיב לו משה: "למה אתה בוש לכך נבחרת", אדרבה דוקא משום שמסרת גם את הנפש ולא רק את הגוף, זכית לשמש ככהן גדול במשכן שהוא כפרה על חטא העגל.

מעתה מבואר היטב הקשר בין בצלאל לאהרן הכהן, כי בצלאל בהיותו גלגול חור שמסר את גופו כדי למנוע מיישראל לעשות העגל, לכן זכה לעשות את הגוף של המשכן וכליו, אולם אהרן הכהן שהיה מוכן למסור את נפשו להיות נידון

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

פרשת כי תשא - פרה תשפ"א | ד

"בשעה שעשו ישראל אותו מעשה, בתחילה הלכו אצל חור אמרו לו (שמות לב-א) קום עשה לנו אלהים, כיון שלא שמע להן עמדו עליו והרגוהו... ואחר כך הלכו אצל אהרן אמרו לו קום עשה לנו אלהים, כיון ששמע אהרן כן מיד נתיירא... אמר אהרן מה אעשה, הרי הרגו את חור שהיה נביא, עכשיו אם הורגים אותי שאני כהן, מתקיים עליהם המקרא שכתוב (איכה ב-ב) אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא, ומיד הם גולין... אמר אהרן אם בונין הן [את העגל] אותו הסירחון נתלה בהן, מוטב שיתלה הסירחון בי ולא בישראל... אמר לו הקב"ה לאהרן, אהבת צדק, לצדק את בני, ושנאת מלחיבן, על כן משחך אלקים אלקיך, אמר לו, חיך שמכל שבטו של לוי לא נבחר לכהונה גדולה אלא אתה".

ענין זה מבואר גם כן בגמרא (סנהדרין ז, אלא ששם מבואר כי אם היו ישראל הורגים גם את אהרן, לא היתה להם תקנה לעולמים, ודרשו כן על מקרא שכתוב (שמות לב-ה):

"וירא אהרן ויבן מזבח לפניו, מה ראה. אמר רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר, ראה חור שזבוח לפניו, אמר אי לא שמענא להו, השתא עבדו לי כדעבדו בחור, ומיקיים בי (איכה ב-ב) אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא, ולא הויה להו תקנתא לעולם, מוטב דליעבדו לעגל אפשר הויה להו תקנתא בתשובה".

מסירות נפשו של אהרן לעומת מסירות נפשו של חור

והנה ב"תורת משה השלם" למרן ה"חתם סופר" זי"ע (פרשת כי תשא דף קצד ד"ה ויעשהו) מתמזה על אהרן: "הלא איסור עבודה זרה יהרג ואל יעבור, ואיך מלאו לבו לעבור עבירה זו... וגדולה מזו שאחר מעשה העגל נעשה כהן גדול ומהיכן זכה לכך". ומתרץ על פי מה שהביא בשם חסיד אחד, כי "מסירות נפש" פירושה למסור גם את הנפש הרוחנית לה', כלומר להיות מוכן לאבד גם את חלקו בעולם הבא על קדושת השם, כי אם הוא מוסר רק את גופו בעולם הזה, לא היינו מכנים זאת "מסירות נפש" אלא "מסירות גוף", הנה הדברים בלשון קדשו:

"בספרי מוסר הביאו בשם חסיד אחד שאמר, אם היה נגזר מן השמים שעל מצוה נקבל עונש ועל עבירה נקבל שכר, הייתי עושה מצוה ולא עבירה מאהבת ה', אחרי שידעתי שרצון קוני היה לעשות מצוה, הגם שמעניש אותי על כך, אף על פי כן לעשות רצון אלקי חפצתי. ומפרש שם [כ'] זו מסירת הנפש האמיתית, כי אם מוסרים עצמנו

שפת אמת: "ראו קרא ה' בשם בצלאל", חור נתגלגל בבצלאל עד כדי כך שצורתו היתה כצורת חור

"וימלא אותו רוח אלקים" - ר"ח הוא אותיות חו"ר ששלטה בו מדת הדין לכפר על אדם הראשון שפגם בעבודה זרה

השילוב הנפלא של אהרן וחור שמסרו נפשם בחטא העגל, חור בהריגתו ואהרן כדי להציל את ישראל מכליה

חור שנתגלגל בבצלאל עשה מלאכת המשכן ואהרן עשה את עבודת הקרבנות במשכן כפרה על חטא העגל

"וימלא אותו רוח אלקים" - ר"ח היא אותיות חו"ר, שמילא הקב"ה את בצלאל בנשמתו של "חור" ששלטה בו מדת הדין משם "אלקים", כדי לכפר על הפגם של אדם הראשון בעבודה זרה, ועתה נתגלגל בבצלאל שמילא אותו הקב"ה "בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה", כדי לעשות המשכן שהוא כפרה על חטא העגל והריגתו של חור.

יומתק לפרש בזה המשך הכתוב: "וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה, ולחשוב מחשבות לעשות בזה ובכסף ובנחושת". כי בצלאל בהיותו גלגול חור שנהרג על שמנוע מישאל לעשות את העגל, זכר את כל מי שהיו להם חלק יותר גדול בהריגתו, ואת כל מי שלא נטלו חלק בהריגתו רק שחטאו במה שלא הביעו את מחאתם על הריגתו, ולפי ערך החטא בחר באיזו מהתרומות לעשות את קדשי הקדשים, ובאיזו מהתרומות לעשות את שאר חלקי המשכן.

השילוב הנפלא בין בצלאל גלגול חור ואהרן הכהן בעבודת המשכן

הנה מה טוב ומה נעים לבאר על פי האמור השילוב הנפלא שמצינו בין בצלאל ואהרן בענין עבודת המשכן, כי בעוד שבצלאל גלגול חור שנהרג על קידוש ה' כדי למנוע מישאל לעשות את העגל, זכה לעשות את המשכן וכליו שהיה כפרה על חטא העגל, הרי שאהרן שעשה את העגל כדי להציל את ישראל מכליה, זכה לעשות את עבודת הקרבנות במשכן, כדי לכפר על מה שעבדו ישראל עבודה זרה לעגל.

נקדים מה שגילו לנו חכמינו ז"ל במדרש (ויק"ר י-א), כי אהרן הכהן זכה בכהונה גדולה, בזכות שמסר נפשו לעשות את העגל כדי להציל את ישראל מכליה, כמו שדרשו על אהרן מקרא שכתוב (תהלים מה-ח): "אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלקים אלקיך שמן ששון מחביריך".

עון אבות על בנים, ולפי זה אתי שפיר לשון הפסוק ראו קרא ה', שנשתנה צורת בצלאל והעידו הכל כי הוא נשמת חור. וזהו שכתוב קרא בשם בצלאל בן אורי בן חור, ולאשר כי בני ישראל נתחרטו והיה להם צער גדול בהריגת חור, ריחם הקב"ה עליו וחזר כל נשמת חור בבצלאל. ומדלא כתיב בתורה הריגת חור, נראה שבני ישראל תיקנו אותו החטא לגמרי, לכן לא נזכר בתורה והוא על דרך שכתבתי".

כעבדא קמיה מאריה נראה לרמז דברות קדשו, במה שאמר הקב"ה למשה בפרשתנו וחזר משה ואמר זאת לישראל בפרשת ויקהל: "ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה". וצריך ביאור מה שפתח משה רבינו בשם הוי"ה - "ראו קרא ה' בשם בצלאל", שהוא מדת הרחמים, וסיים בשם "אלקים" - "וימלא אותו רוח אלקים" שהוא מדת הדין.

ויש לומר על פי מה שגילה האריז"ל ב"לקוטי תורה" בפרשתנו, כי חור שמסר נפשו בהריגתו למנוע מישאל לעשות את העגל, היה גלגולו של אדם הראשון שפגם בעבודה זרה בחטא עץ הדעת, כמו שאמר הנחש לחוה (בראשית ג-ד): "כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים יודעי טוב ורע". ופירש רש"י: "כל אומן שונא את בני אומנותו, מן העץ אכל וברא את העולם". לכן מסר חור את נפשו ונהרג למנוע מישאל לעשות את העגל, כדי לכפר בכך על מה שפגם אדם הראשון בעבודה זרה.

מעתה יאירו עינינו להבין מה שאמר משה לישראל: "ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה", שריחם הקב"ה על ישראל בשם הוי"ה, להביא להם כפרה על חטא העגל ועל הריגתו של חור, על ידי שמינה את בצלאל בן בנו על עשיית המשכן וכליו. והוסיף הכתוב לרמז נפלאות מעשי ה':

בצלאל נבחר בזכות חור זקיניו שמסר נפשו למנוע חטא העגל

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, להתבונן בפרשתנו פרשת כי תשא באחד מהדברים שהיה תיקון נפלא לחטא העגל, מה שבחר הקב"ה למנות את בצלאל על מלאכת המשכן, ומילא אותו רוח אלקים בחכמה בינה ודעת לעשות את המשכן וכליו, כמו שכתוב (שמות לא-א):

"וידבר ה' אל משה לאמר, ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה, לחשוב מחשבות לעשות בזהב ובכסף ובנחושת, ובחרושת אבן למלאות ובחרושת עץ לעשות בכל מלאכה". וכן כתוב בפרשת ויקהל כאשר מסר משה את המינוי לישראל (שם לה-ל): "ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה, ולחשוב מחשבות לעשות בזהב ובכסף ובנחושת".

חכמינו ז"ל מגלים לנו כי בצלאל עשה את המשכן כשהיה רק בן י"ג שנה, כמו ששינוי בגמרא (סנהדרין טז): "וכי עבד בצלאל משכן בר כמה הוי בר תליסר". הנה כי כן ראוי להתבונן, מאחר שבצלאל היה יכול לעשות את המשכן וכליו רק בזכות שמילא אותו הקב"ה ברוח אלקים, מה ראה הקב"ה על ככה לבחור מכל הצדיקים שהיו בישראל אנשי חיל ויראי ה', דוקא בבצלאל הצעיר למלא אותו רוח חכמה ובינה לעשות את המשכן. תשובה ברורה על כך אנו למדים מדברי חכמינו ז"ל במדרש (שמו"ר מח-א):

"ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור, מה ראה להזכיר כאן חור, אלא בשעה שביקשו ישראל לעבוד עבודת כוכבים נתן נפשו על הקב"ה ולא הניחן, עמדו והרגוהו, אמר לו הקב"ה חייך שאני פורע לך. משל למלך שמרדו עליו לגיונותיו, עמד שר הצבא שלו ונלחם עמהם, אמר להם, על המלך אתם מורדים, עמדו והרגו אותו".

אמר המלך, אילו ממון נתן לי לא הייתי צריך לפרוע לו, על אחת כמה וכמה שנפשו נתן עלי, מה אני עושה לו, אלא כל בנים שיצאו ממני אני מעמידם דוכסים ואפרכים. כך בשעה שעשו ישראל העגל, עמד חור ונתן נפשו על הקב"ה, אמר לו חייך כל בנים היוצאים ממך אני מגדלם שם טוב בעולם, שנאמר ראה קרא ה' בשם בצלאל וימלא אותו רוח אלקים".

מדרש: הקב"ה בחר בבצלאל שהיה בן י"ג שנה למלאכת המשכן בזכות חור זקיניו שמסר נפשו בחטא העגל

אריז"ל: כשם שהמשכן הוא כפרה על חטא העגל, כך עבודת בצלאל היא כפרה על מה שהרגו את חור

חתם סופר: הקב"ה נמלך עם ישראל אם הם מסכימים למינוי של בצלאל שהוא מזכרת עון שהרגו את חור

בני ישראל הסכימו למינוי של בצלאל כי הביזיון שמזכירים להם שהרגו את חור הוא כפרה על הריגתו

המשכן הוא כדי לכפר לישראל חטא העגל. זאת ועוד למדנו מהמדרש שבצלאל זכה לבנות המשכן בזכות היותו "בצלאל בן אורי בן חור", שמסר נפשו למנוע מישראל לעשות את העגל.

והנה שנינו במשנה (מגילה כה): כי מעשה העגל נקרא בתורה וגם מתרגמים אותו בפני הציבור. ומפרש בגמרא (שם כה): הרבותא בזה: "מהו דתימא ליחוש לכבודן של ישראל [שלא לתרגם שחטאו בעגל], קא משמע לן כל שכן דניחא להו דהויא להו כפרה". אולם אומר ה"חתם סופר" הכפרה היא רק בתנאי שרוצים ישראל בבזיונם לשם כפרה.

הנה כי כן מטעם זה שלח הקב"ה את משה לשאול את ישראל: "הגון עליכם בצלאל", כי אולי יסרבו למנותו כדי שלא יהיה להם לבושה ולחרפה, מזכרת העון הגדול של חטא העגל שבעבורו הרגו את חור זקיניו, ואם כן אין שום תועלת למנותו שהרי ממילא לא תהיה להם כפרה. על כך השיבו ישראל כי אדרבה מטעם זה הם רוצים במינוי בצלאל, כדי שתהיה להם כפרה על חטא העגל על ידי הבושה והחרפה.

חור עצמו נתגלגל בבצלאל כדי שיתקנו ישראל את הריגתו

מה נפלאים הם דברות קדשו של ה"שפת אמת" (ליקוטים פרשת ויקהל), שהביא מאמר המדרש הנ"ל שבחר הקב"ה בבצלאל לעשות את המשכן, בזכות היותו בן בנו של חור שנהרג על קידוש ה' כשמנע מישראל לעשות את העגל, והוסיף על כך חידוש נפלא, כי חור עצמו נתגלגל בבצלאל בן בנו, עד כדי כך ששינה הקב"ה את צורתו של בצלאל כצורתו של חור, ועל כך אמר משה לישראל: "ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור" הנה הדברים בלשון קדשו:

"ויש לומר כי נתגלגל נשמת חור בבצלאל, וידוע כי הגלגול נקרא בן, כמו שאמר אריז"ל (שער הפסוקים פרשת יתרו) בפסוק (שמות לד-ז) פוקד

ב"ספר הליקוטים" (פרשת ויקהל סימן לה) לרבינו האריז"ל מפרש על פי המדרש הנזכר הפסוק הנ"ל בפרשת ויקהל: "ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל", כי בכך רצה הקב"ה להראות לישראל שמחל להם גם מה שהרגו את חור, בלשון קדשו:

"ענין ראייה זו שאמר ראו, הכוונה היא לפי שהיה קשה בעיניהם [של ישראל] לומר, שבמעשה המשכן יתכפר להם עון העגל הגדול, לכך אמר להם [משה] ראו מופת גדול זה, שלא בחר ה' ממי שיעשה המשכן אלא בצלאל בן בנו של חור, שהרגתם אותו על שלא רצה לעשות את העגל, בזה יהיה לכם מופת, כי במעשה המשכן יתכפר לכם עון העגל, כיון שהקטיגור נעשה סניגור. וזהו שלא ייחס את בצלאל אלא עד חור, כמו שכתוב בצלאל בן אורי בן חור, ולא פחות ולא יותר, להורות להם שהיה מזרעו של חור, להיות להם הקטיגור סניגור".

הקב"ה נמלך עם ישראל על המינוי של בצלאל

יומתק לצרף דברי ה"חתם סופר" בפרשתנו (דף קלח. ד"ה אמנם), שמבאר על פי המדרש הנ"ל מה ששינוי בגמרא (ברכות נה):

"אמר רבי יצחק, אין מעמידין פרנס על הציבור אלא אם כן נמלכים בצבור, שנאמר ראו קרא ה' בשם בצלאל, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה הגון עליך בצלאל, אמר לו רבונו של עולם אם לפניך הגון לפני לא כל שכן, אמר לו [הקב"ה] אף על פי כן לך אמור להם [לישראל], הלך ואמר להם לישראל, הגון עליכם בצלאל, אמרו לו אם לפני הקדוש ברוך הוא ולפניך הוא הגון, לפנינו לא כל שכן".

וצריך ביאור מה שביקש הקב"ה להתיעץ עם ישראל דוקא במינוי זה של בצלאל למלאכת המשכן. מבאר ה"חתם סופר" הענין בזה על פי המבואר במדרש הנ"ל, כי מה שצוה הקב"ה לעשות

הגילוי הנפלא של ה"שפת אמת" בענין נשמת בצלאל בצלאל שנבחר לעשות המשכן לכפר על חטא העגל היה גלגול חור זקינו שנהרג כשרצה למנוע את העגל

שבת קודש הבאה עלינו לטובה נקראת "שבת פרה", על שם שבנוסף על הקריאה בפרשת השבוע פרשת כי תשא, אנו קוראים למפטיר בפרשת חוקת המצוה של פרה אדומה, שהיא מטהרת את טמאי מתים, כמו ששינינו במשנה (מגילה כט.) כי בשבת השלישית של חודש אדר קוראים פרשת פרה, ובשבת הרביעית קוראים פרשת החודש. ופירש רש"י: "פרה אדומה, להזהיר את ישראל לטהר, שיעשו פסחיהן בטהרה". והוסיף רש"י בשם הירושלמי (מגילה כה): "בדין הוא שתקדים החודש לפרה, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה, ולמה פרה קודמת, שהיא טהרתן של כל ישראל".

הנה כי כן דבר בעתו מה טוב לשלב את הקריאה בפרשת כי תשא עם הקריאה בפרשת פרה אדומה, כי כאשר נתבונן נראה שפרשת כי תשא מחולקת לשלושה חלקים, החלק הראשון של הפרשה מדבר על מלאכת המשכן, החלק השני מדבר על שמירת שבת. החלק השלישי מדבר על חטא העגל, ופירש רש"י (שם יח): "אין מוקדם ומאוחר בתורה, מעשה העגל קודם לציווי מלאכת המשכן ימים רבים היה, שהרי בי"ז בתמוז נשתברו הלוחות, וביום הכיפורים נתרצה הקב"ה לישראל, ולמחרת התחילו בנדבת המשכן והוקם באחד בניסן".

הקדים הקב"ה משכן ושבת שהם כפרה על חטא העגל

ויש לומר שהקדים הקב"ה בכוונה תחילה מלאכת המשכן ושמירת שבת לחטא העגל, כי שתי מצוות אלו הן כפרה על חטא העגל, מלאכת המשכן כמו שכתוב (שם לח-כא): "אלה פקודי המשכן אשר פוקד על פי משה עבודת הלויים ביד איתמר בן אהרן הכהן". ופירש רש"י (שם): "משכן העדות, עדות לישראל שוויתר להם הקב"ה על מעשה העגל שהרי השרה שכינתו ביניהם". ומקור הדבר במדרש תנחומא (שם סימן ב):

"משכן העדות, עדות לכל האומות שנתרצה הקב"ה לישראל על מעשה העגל. כיצד, כשעשו אותו מעשה, עמד משה ולימד עליהם סגוריא, עד שנתרצה להם הקב"ה. אמר משה, רבונו של עולם ומי מודיע לאומות שנתרצית, אמר לו, לך אמור להם ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, לך כתיב משכן העדות, שהמשכן מעיד שהשכינה בישראל".

וכן שבת היא כפרה על חטא העגל, כמו ששינינו בגמרא (שבת קיח): "כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו". וביאר ה"בית יוסף" (או"ח סימן רמב) הטעם לכך: "מפני ששבת שקולה כנגד כל המצוות (ירושלמי ברכות ט.)", שהיא מורה השגחה וחיידוש העולם ותורה מן השמים, וכיון שהוא שומר שבת ודאי העבודה זרה שעובד אינו מפני שמאמין בה, ולכן יש לו תוחלת מחילה על ידי תשובה".

מעתה ירווח לנו לצרף את הקריאה למפטיר בפרשת חוקת מצות פרה אדומה שהיא גם כן כפרה על חטא העגל, כמו שכתוב (במדבר יט-ב): "וזאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמור, דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול". ופירש רש"י (שם כב) בשם רבי משה הדרשן: "משל לכן שפחה שטינף פלטין של מלך, אמרו תבוא אמו ותקנח הצואה, כך תבוא פרה ותכפר על העגל".

הרי לנו שילוב נפלא של הקריאה בפרשת כי תשא עם הקריאה בפרשת פרה, שאנו מזכירים בקריאתן ג' מצוות, מלאכת המשכן ושמירת שבת ומצות פרה אדומה, שהצד השווה שבהן שהן כפרה על חטא העגל, וכבר אמר החכם מכל אדם על המספר שלש (קהלת ד-ב): "והחוט המשולש לא במהרה ינתק".

ויש להוסיף כי ענין נפלא זה נוגע לכל ישראל בכל דור ודור, שהרי הקב"ה אמר למשה אחרי חטא העגל (שמות לב-ד): "וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם". ופירש רש"י: "תמיד כשאפקוד עליהם עוונותיהם, ופקדתי עליהם מעט מן העוון הזה עם שאר העוונות, ואין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עוון העגל". נמצא לפי זה כי בכל דור ודור, כמו שאנו צריכים כפרה על כל העוונות, כך אנו צריכים כפרה גם על חטא העגל שמצטרף לשאר העוונות.

הנה כי כן כאשר אנו שומעים בשבת קודש את הקריאה בתורה בפרשת כי תשא ובפרשת פרה, ראוי לכוון להמשיך כפרה מג' מצוות משכן שבת ופרשה אדומה על חטא העגל בבחינת (הושע יד-ג): "ונשלמה פרים שפתינו". כי אף שבעוונותינו הרבים אין לנו משכן ופרה אדומה, אולם על ידי הקריאה הרי זה בכלל מה ששינינו (מנחות קי.) "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם".

בכאב עמוק - הוא לא יכול אפילו לרדת מהמיטה! תאמר לו - ציווה הבעש"ט במפגיע - שהנני קורא לו, שיבוא עתה לכאן!

האב המארח התבלבל לגמרי, ולא הבין כלום, איך הוא קורא לילד המסכן? איך הוא יקום? איך הוא ילך? איך הוא יבוא? - אך חזקה עליו פקודתו הנחרצת של הרבי, הוא נישב בכריכים כושלות אל חדרו של הנער, חתן הבר מצוה, ולחש בתמימות ובלב מלא אמונה פשוטה אל תוך אוזנו: שמע נא בני יקירי, האורח הדגול רבינו הבעש"ט שהגיע אלינו, שלכבודו ערכנו את כל הסעודה הזאת, מומין אותך אליו, ומבקש שתבוא להשתתף בסעודה לכבוד שמחת הבר מצוה שלך! לפתע נדהם האב למראה עיניו, משרק שמע הנער את שמע הבעש"ט הפוקד ומצווה עליו לבוא לפניו, הוריד בטבעיות את רגליו על הארץ, והחל פוסט אל הסלון כאחד האדם, כמי שמעולם לא ידע שיתוק מהו!

כשנכנס הנער והתקרב אל הבעש"ט הופתעו הכל מן הפלא והנס הגדול שהתרחש לנגד עיניהם - הבעש"ט קיבלו באהבה ובחיבה גדולה, הוא קרבו אליו וביקשו להתיישב במזרח כראוי לחתן בר מצוה. החתן המאושר, היה מלא שמחה והפתעה על הנס הגדול, שיכול הוא לישב בשמחתו ביחד עם בני משפחתו וכל המסובים. השמחה עלתה וגאתה, כולם נישאו אל חתן הבר מצוה וברכתו בברכת מזל טוב! ופצחו בשירה ובזמרה לכבודו של שמחה.

משהסתיימה לה השירה, והושלך חס בקהל, פנה הבעש"ט בחיך אל החתן, ואמר: נו, כעת ב"ה הג' כבר 'בר מצוה'! בזה היום זכית לצאת מן הקטנות, והנך 'גדול'! בר דעת ובר סמכא! - הבט נא בצלחת הזו שלפנינו ובעוף המונח בתוכה, לפני זמן מה התעוררה כאן 'שאלה' בדבר כשרותו של עוף זה שממנו הוכנה כל הסעודה, עיני נא ב'שאלה' זו ופסקו את פסקר!

למרבה הפלא, נטל הנער את העוף לידי, הביט בו אנה ואנה, שמע את פרטי 'שאלה' המסובכת. ותיכף הוציא את פסקו וחרץ את גורלו: עוף זה טהור הוא! חלק וגלגל כשר, אין בו שום סרך של 'שאלה'! הוא אף הוסיף לדרוש ולנמק את פסקו בפני הצדיק והמרא דאתרא ושאר הרבנים, והראה נכונה בטוב טעם ודעת, שאין שום מקום פקפוק בעוף זה.

לאחר שכל הרבנים הסכימו פה אחד, שצדיקים דברי החתן הנעלה, שהתגלה כתלמיד חכם מופלג, ושיבחו את ה'דרשה' הנאה שנשא כאן בענייני טריפות לכבוד הבר מצוה, בלא שיכין כלום... - ציווה הבעל שם טוב להמשיך בסעודה, מאחר והתברר שהעוף כשר וטהור, לכתחילה למחרת. והכל שישו ושמחו על רפואתו הפלאית של החתן, ועל שהתגלה כתלמיד חכם גדול!

עם תום הסעודה ביקר החתן על הכוס ברכת המזון כנזה. הקהל התפור איש איש לביתו, ואף הבעש"ט יצא לדרכו.

~ ~ ~

באותו לילה, ליל הבר מצוה, קרא הנער 'קריאת שמע' בכוחה גדולה, בהיותו כבר 'גדול' ובר חיובא, עלה על יצעו בשמחה ובשלווה מיוחדת, כשליבו מלא הודיה נשגבה לקל חי, ולשלוחיו ועבדיו הצדיקים, על כל הטובה שנעשה עמו, והשמחה היפה שזכה אל ביומו הגדול!

הנער הנחמד שקע לו בשניה מתוקה נעימה ועמוקה. - אך למחרת עם שחר התברר, שיצאה נשמתו במיתת נשיקה, הוא עלה בסעודה השמימה! בסוד נשיקה עילאה שבהתדבקות נשמה שלמטה עם שורשה שלמעלה, כשהתאחדו ברזא דאחד באור אין סוף ב"ה אחד יחיד ומיוחד!

ובאותה עת הגדולה, כאשר התקיים שם למעלה מאמר "ההוא יעקב" בפ"ג דמועד קטן (כה): "זוכר ערבות שש ושמן ברא אליו נפש נקי וצדיק!" - הרי למטה בביתו של הנער תאניה ואניה, הכל בוכים ומבכים על פטירתו הפתאומית של הנער הטהור, שאין בליל

אמש מלאו לו שלוש עשרה שנים! והלך כך בפתע פתאום לעולמו ביום הבר מצוה שלו, שמחתם הגדולה נוהכה לתוהו!

האב השכול ברוב צערו ויגונו, יצא תיכף בקוממו מן ה'שבעה' בנשיעה אל רבינו הבעל שם טוב הקדוש, שכבר יצא תיכף אחר הסעודה לדרכו מעז'ב'ח'ה.

כשהגיע האיש אל הבעש"ט נפל תיכף לפני רגליו קדשו, ובקול בוכים ולב נשבר ביקש להבין פשר דבר. איני מבין! זעק האיש בכאב, באם כבר זכינו לנס הגדול והישועה שהביא רבינו להושיענו מצרתנו ולרפאות את ילדנו, מדוע נצרך כל זאת בשביל לילה אחד בלבד? ושתיכף למחרת ביום הבר מצוה שלו יסתלק הנער לבית עולמו?

מה הולך כאן? - תהה האב כשליבו מלא שאלות והתחבטויות. הבעש"ט הק' שהשתתף מאוד בצערו הקשה של איש ישראל, ניחמו ועודדו וחיזקו את לבבו, ואמר לפניו, הבה אסביר לך בזאת הכל, דבר דיבור אל אופני!

הסכת ושמע אמרי קשוט, ואגלה בפניך מעט מחכמת האמת ברזא דגלגליא, כמ"ש התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע בספר זוהר הקדוש ("ח"ב דף צד): "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (שמות א, א), אלן אינון סדורין דגלגולא, דינין דנשמתין דאתדנו כל חד וחד וכו'" עכ"ל.

הנה זה הנער בני היקר שזכיתם לגדלו ולחכמו במסירת נפלאה כל שלוש עשרה השנים, היה בגלגולו הקדום רב גאון, תלמיד חכם וצדיק, אשר זכה לעשות את מלאכתו מלאכת שמים בגאומות.

בהגיעו אחר מלאות שנותיו אל המשפט הגדול והנורא בפני בית דין של מעלה רבו זכויותיו, ומאזני משקל התורה המצוה שעשה לרוב הכריעו את הכף לטובתו. - אך לפתע בטרם פסק הבית דין את דיו, נראה 'עוף' אחד רץ מהרה אל הבית דין, והחל מקטרג באותו צדיק. באותו עוף היתה מגולגלת נפש יקרה שהמתנה רבות לתיקונה, ושמחה מאוד כשיחזרים טובים קו את אותו 'עוף' לכבוד שבת קודש, שבעלתה על שולחן ישראל קודש לסעודת שבתא קדישא, ימצא בשבילה התיקון השלם!

אולם, לאחר שנשחט העוף ונמלח כדין, התעוררה 'שאלה' על כשרותו. שאלה זו - המשיך הבעש"ט בסיפורו המרתק - היתה אותה שאלה בדיק שהתעוררה בביתך בסעודה

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

הגדולה שערכנו בליל הבר מצוה... כשהתעוררה השאלה על העוף, היה זה ביום השישי ערב שבת קודש לאחר חצות, כשבקושי נשאר זמן מועט לפני השבת, והזמן דוחק ומלחץ, שכן באם עוף זה טרפה הרי מן ההכרח להמציא מהרה תבשילים אחרים לשבת קודש.

'שאלה' הובילה בנחיצות אל הרב הצדיק, גם שם בבית הרב היו הכל לחוצים וחוזקים לקראת כניסת השבת הממשמשת ובאה... ומתוך הלחץ והדחק לא הספיק הרב לעיין היטב באותה 'שאלה', והעדיף מחמת ספקו להטריף את העוף ולפוסלו. - על אף שמצד הדין היה העוף כשר למהדרין, כאשר הוכיח לפניו בבירור היטב זה הנער הנפטר בדרשת הבר מצוה הנפלאה שלו!

והנה עתה, טען העוף, נמצאתי מחמת אותו פסק שהטריף אותי הרב בחינם, נדחה מן התיקון הנצרך לנשמות הדוידה, ואיני יכול להגיע אל מקום מנוחת.

ישב אפוא בית דין של מעלה לעיין בדבר אותו משפט, ויצא הפסק מפייהם שיתגלגל הרב הצדיק שוב אל זה העולם, ואף הנשמה הנדחית תתגלגל בעוף אחר שתתעורר בו אותה 'שאלה' בדיוק, וכשתבוא השאלה שוב לפני הרב בגלגול השני יתן דעתו עליה, ויציא את הפסק הנכון להכשיר את העוף, ובכך ימצאו שתי הנשמות גם יחד באות על תיקונם. הרב יתן את מה שפסל את העוף בחינם, והנשמה שבגלגול העוף תבוא גם היא על תיקונה!

אך מגד טען הרב, שהוא פרוח מאוד ומוחזק על נפשו לחזור שוב ולהתגלגל בעולם הזה ויסינונויו הקשים, שמה ימצא ח"ו מקלקל ולא מתקן. והלא קיימא לן בכל דוכתי: "תלקוני שדרתך ולא לעותה!" - לפיכך ביקש הרב על נפשו מן הבית דין שכשיחזור בגלגולו יהיה משותק באיבריו באופן שלא יוכל עוד לחטוא ולקלקל חלילה, וממילא כאשר יתקן את תכלית ביאתו לעולם, לפסוק את פסקו בכשרות העוף, יבוא אל תיקונו ואל מנוחתו עדן.

לפיכך, סיים הבעש"ט הק', החשתי את נסיעתי אליכם לקראת יום הבר מצוה של בנכם הנער, שזכיה גדולה נפלה בחלקכם לגדל נשמה עלינה קדושה וטהורה "ג שנים במסירות נפלאה, כדי להביאו אל תכלית תיקון נשמתו בעולם. ומשנעשה גדול ובר דעת והובאה בסעודתכם הנאה לגלגול נשמתו אותו עוף, הרי כשפסק חתן הבר מצוה בדרשתו היפה את פסק טהרתו והכשרו, וממילא הגיעה נשמת העוף למקום מנוחתה העליון, סיים הנער את תפקידו בעולם, וחזר בנשיקו עילאה אל מקומו ואל שורשו לחסות בסתר צל כנפי השכינה הקדושה!

~ ~ ~

למדנו אפוא מוסר השכל נאה בטיב זה המעשה שלפנינו, כמה זדירות עליו להיזהר ולהישמר על נפשו ביום השישי בעת ההכנות לשבת קודש, וכמה בלבולים נוראים יכול להביא הלחץ לדחות נשמה טהורה מלהגיע אל תיקונה, ולסבב צרה שלמה של גלגול נער משותק רח"ל! - והכל מאותה קליפה קשה היוודת להשטיץ דוקא באותו זמן להבעיר את אש הכעס ח"ו, ולהתסיס קטטה ומריבה בתוככי בתי ישראל קודש, ה' ישמרו. - עליו להתרחק מעד קצה אחרון! להבין ולהשכיל בדעת הנכון, שאין כל זה אלא ניסיון עבורני, כדי שכשתגבר כנגדו בעוה, להשליט מוח על הלב, לשבר את הכעס והלחץ, כדי שנזכה מתוך כך לגלות את מסתרי נגיזות אור השבת המופלא! ובוה נמצינו למדין סדר 'נשיאות ראש' בהכנה לשבת קודש, במנוחת הדעת בביתא והשכל. - בשבת הבאה עלינו לטובה, נרחיב בע"ה את היריעה כדי ה' הטובה, בטיב המעשיות של 'נשיאות ראש בשבת קודש' עצמה. ובכך נזכה לקבל פני שבת באהבה וברצון, שבת שיש בה 'מנוחת שלום ושלוה והשקט ובטח, מנוחה שלמה שאתה רוצה בה'! לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, ואמן.

[מטות שית קודש בסדרי הכנה לשבת]

לקבלת העלון בפייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצ"ב

התורמים להפצת העלון

ניתן להצניח את העלון לשפחות, לברכה והצלה או ליאריצייט

האחים היקרים העומדים תמיד ליסין רבינו הרב יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלה בכל העניינים • יוסף בן טילה רחא לרפ"ש • שרה שיינדל בת טילה רחא להצלה בכל העניינים

shivti11@gmail.com

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לייכויה הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון בפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

נשיאות ראש בשבת קודש

היו מצויים לרוב.

[זכורני עוד מימי ילדותי, בדור הקודם, שעדיין היו שאלות כאלו מגיעות לפתחי הרבנים. ואף מורי אבי זצוק"ל שלחני כמה פעמים עם 'שאלה' על העופות שהוכנו בביתנו, בלשכת הגזית של מרן הראב"ד הגה"צ רבי דוד יונגרייז זצוק"ל].

למעלה בראש השולחן סמוך וקרוב אצל הבעש"ט הק' ישב רב העיר מרא דאתרא, וכרגלם הגישו בני העיר את חתיכת העוף שעליה התעוררה השאלה לפני רבם הגדול. ראשית דבר, הורה הרב לעצור מיידית את כל

הסעודה, ולהפסיק בחלוקת המנות, היות וה'שאלה' שהתעוררה עולה להטריף כמובן את העוף כולו. אך כשיגשג לבדוק את 'השאלה' עצמה נרתע לאחריו, מפחד הדור והאונן, ביושבו לפני איש האלקים. ולפיכך נהג בחכמה כדת של תורה, שכשישיבים לפני רב גדול יותר מגישים את השאלה לפניו, ואין פוסקים הלכה בפני הרב כנודע. הוא נטל את צלחת העוף והגישו בזהירות כבוד לרבינו הבעש"ט, כדי שיפסוק בה את פסקו ויחרץ את גורלו של העוף.

כשקיבל הבעש"ט את 'השאלה' לפניו, התלהבו פני קדשו בלהב אש, ובטרם פצה את פיו לדרוש בדבר הלכה, קרא את המארח בעל הבית לפניו, וציווה להכניס אליו את כל ילדיו ולהביאם לפניו.

בעל הבית הופתע מעט מן הבקשה, על מה ולמה צריך הרב בדיוק עכשיו להכניס את כל ילדי הבית לפניו, בעת שהקהל ממתין למוצא פיו בדבר כשרות העוף. אך פקודת רבו שמרה רוחו, ותיכף אץ רץ בין חדרי הבית, אסף וקיבץ את כל הילדים הקטנים עם הגדולים, כל אחד ממקומו, והציגם לפני הרב.

משעמדו כל ילדי הבית בשורה לפני הרב, בהן אותם הבעש"ט במבט סוקר ובדקדק. ופנה אל אביהם בעל הבית בשאלה: האם כל הילדים כולם הגיעו הנה?

הסתכל בעל הבית על ילדיו, ובדק שוב אם אכן כולם נמצאים, וכראותו את כולם יחדיו עומדים בדוך ארץ ובהכנעה, פנה אל הבעש"ט ואמר: כן, רבי! הנה כולם יחדיו עומדים כאן לפנינו.

דומני - הפסיקו הבעש"ט בנחרצות - שחסר כאן ילד אחד! הלא כן? לשמע שאלתו של הבעש"ט נזכר בעל הבית מן הצרה הגדולה שבביתם... ותפס את כותנו של הצדיק! - באחד החדרים הצדדיים של הבית, שכב לו על מיטתו אחד מבניו, ילד חמד חכם ותמים ונעים הליכות, אשר לא

עליו ולא עליהם היה 'משותק' מלידה ורחל. בצאתו מרחם אימו נולד עם 'מום' נדיר, שגרם לו לשיתוק מוחלט. - כך גדל לו הילד הקטן בביתו עם השיתוק שליווה אותו תמיד, המשפחה המסורה נרתמה כולה למשימת המצוה הגדולה שנתנו להם משמים, כולם עמדו הקן לעזרתו ולשיתוקו בכל עת. ההורים המסורים ניסו בכל דרך אפשרית למצוא מזון ותעלה לרפואתו, אך העלו חרס בידם. - כן ברבות השנים כבר התרגלו להסדיר את חייהם עם הילד הקשה, ולהתמודד תמיד עם כל צרכיו.

והנה בדיוק באותו יום בו הגיע הבעש"ט לביתם, מלאו לו לערך 'שלוש עשרה שנים'! באותו יום נכנס בעול תורה ומצוות ונעשה 'בר מצוה'. - אך בעל הבית שלא רצה לבייש את הנער המוגבל, דבר עם בני משפחתו מתחילה שיכונו בליבם בסעודה הגדולה הזו שתהא גם 'סעודת בר מצוה' לכבוד השמחה של הנער האהוב. אבל שלא לפרסם זאת כלל, ושלא יזכירו מזון כלום בפני האורחים, כדי למועז את הבושת...

אך, עתה בעומדו לפני הצדיק עם כל ילדיו האחרים, וכשזמנו את שאלת הרב נוקבת ויוצאת בזיקוקן נדווא מפי קדשו, הבין מיד שלבטח יודע הרב ברוח קדשו גם מאותו מן אהוב השוכב ומתיישר על מיטתו בשיתוק קשה... ועל כך היא כונת שאלתו אם אין בבית עוד ילד שלא הובא לפניו! בלית ברירה, נאלץ בעל הבית לגלות את 'הסוד' שהסתירו תמיד 'בתוך המשפחה'... וסיפר בפני הבעש"ט 'דברים כחוריים', שאמנם יש להם בן נוסף, שבוה היום מלאו לו י"ג שנה ונעשה 'בר מצוה', אך היות שרגליו משותקות אין שום אפשרות להביאו הנה ביחד עם שאר הילדים, כאשר מעולם לא זכרו רגליו על הארץ, ואינו מסוגל להלך אף לא תחילת פסיעה קטנה! - ה' ירחם על נדכא חולי עמי ישראל.

הבעש"ט הק' שישב כל אותה עת בלהט, כשפניו להבים וכולו אוחר חרדת קודש, ציווה על האב לגשת לחדרו של הנער החולה, ולקראו שיבוא פנימה אל סלון הבית ביחד עם כל שאר הילדים!

אבל הוא משותק! - זעק האב המיסור | הפסק בנעדר ד' <

בספרים הקדושים רמזו כאן לענין 'נשיאות ראש בשבת קודש', שצריך איש ישראל לרומם את השכל ולנשא הדעת, כדי לזכות לקדושת השבת. הוא שהכתוב אומר: 'כי תשא את ראש', כאשר תרים ותגביה האותיות של תיבת 'ראש', תמצא תחתיה תיבת 'שבת'. - תחת אות ר' מגיעה אות ש', ואחר אות א' באה אות ב', ומתחת אות ש' מונחת אות ת'. - הרי קיבלנו 'שבת'.

ללמדנו, שכדי למצוא את השבת צריך להרים ראש, לרומם את הדעת. ועל ידי נשיאות ראש בשבת קודש, ניתן לזכות לברכתה הסגולית וקדושתה של השבת. - שכן מלבד מה שהשבת

היא יום מנוחה ומרגוע, מהטרחות ורגיעות שבמלאכת ששת ימי. הרי היא גם 'מתנה טובה' מבית אוצר גנוי המלך ב"ה, שם גנוזים אוצרות יקרים וסגולות מלכים אשר לא יסולאו בפז.

כדי לפתח בפ"ק דשבת (י:) מפסוקי פרשא דידן (לא, יג): 'וְאָתָה דָּבָר אֶל גְּנִי יִשְׂרָאֵל לְאֹמְרוֹ, אֲנִי אֶת שְׁפָתַי תִּפְתָּמוּ, כִּי אֹתָהּ הוּא גְנִי וְגִבְיָיִךְם לְדֹרֹתֵיכֶם, לְדַעַת פִּי גְנִי ה' מְקַדְּשֵׁכֶם. - אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, מתנה טובה יש לי בבית גנוי, ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והדויעם" ע"כ.

מובן ופשוט לכל מבין, שבשביל קביעת יום מנוחה ושבתון בלבד, אין צורך לדלות ולהעלות מתנות טובות ויקרות ממסדרי בית הגנויים. ועל מה נצרך ציון מיוחד זה למשה רבינו ע"ה, שילך וידעי לישראל על אותה מתנה טובה שרוצה לקבוע להם יום אחד בשבוע לשבתון?

אולם על כך מעיד הכתוב, וצווח בפנינו: 'כִּי אֹתָהּ הוּא גְנִי וְגִבְיָיִךְם לְדֹרֹתֵיכֶם, לְדַעַת פִּי גְנִי ה' מְקַדְּשֵׁכֶם'. - דעו לכם, השכילו והבינו, כי זו השבת יש בה מתנה ייחודית וסגולת, אות קודש 'רגיז' וביניכם, סוד

כמוס מבית גנויים, סוד של כריתת ברית אהבה ביני ובין כל איש מישראל. על כך בודאי נצרך השי"ת לצוות למשה: 'וְאָתָה דָּבָר אֶל גְּנִי יִשְׂרָאֵל לְאֹמְרוֹ, 'אתה' דייקא, כי אתה שורש הדעת שבישראל, אתה רעיא

מהימנא תנחיל להם אותה מתנה קדישא עילאה, 'שטח משה במתנת חלקי, לך והדויעם, 'לדעת כי אני ה' מקדישכם'!

פִּי תִפָּא אֶת רֹאשׁ! - הרי נא את ה'ראש', בין והתבונן בינך לבין עצמך, כיצד מקבל אתה אתה השבת. איך וכיצד מרומם אני את עצמי, את דעתי ואת מחשבות לבי ומזון, לשכל בנותי גנוי קדושת שבת קודש! - כשתרים 'ראש' תמצא 'שבת'!

--> <--

לפנינו מעשה גורא ממרן אור שבעת הימים רבן של ישראל בעל שם טוב הק' זי"ע, המלמדנו אורחות חיים וטיב מסר השכל, עד כמה יש להזהר מן הכעס והלחץ ביום השישי ערב שב"ק. - שכידוע יש בו ניסיון גדול, וקליפה מיוחדת הנשלחת להחסיק את הכעס בישראל. [במדע שלפני כל מתנה יקרה ואור גדול, צריך לשבר את המסך המבדיל והמחיצה המפסקת, וד"ל].

--> <--

פעם הגיע הבעש"ט הק' אל עיר אחת, כדרכו בקודש לסובב בין ערי ישראל, להעלות נשמות וידחות אל אביהם שבשמים, ולתקן בכל מקום את הנצרך, לקיים רצון קונו ב"ה.

מבין כל אפשרויות האירוח שהוצעו לפניו באותה עיר, בחר לו הבעש"ט את ביתו של בעל הבית אחד, יהודי חשוב מנכבדי הקהילה. אשר הזמין את הרב בכבוד גדול להתארח בביתו המרווח והנאה, ושחמ מאדו לקראתו.

לכבודו של הרב האורח הדגול ערך בעל הבית סעודה יפה, שאליה החמין ידידים ורעים, וכמובן רב העיר המרא דאתרא, ושאר רבני הקהילה ותלמידי חכמים חשובים.

בשעה היעודה עלו ובאו כל הקרואים להשתתף בסעודה הטובה, שתלמידי חכמים נתינים בה, והצדיק יושב עטרה לראשם.

בהמלך הסעודה הוגשה לפני האורחים הנכבדים המנה המרכזית, שהיו בה נתיני עוף טעימים וטובים, פרי עמלה של אשת חיל, שבישלה והכינה מטעמים לכבוד הרב האורח הנעלה ושאר המסובים החשובים.

והנה באחת הצלחות התעוררה 'שאלה' מסוימת בדבר כשרות העוף, מן השאלות הרגילות והמצויות בימים ההם בכל בית יהודי. - בטרם עידן המשחשטות של זמננו, שבנכנסים אל הקצב וקונים מן המוכן עוף ממוחל בהכשר מהודר... בבית היהודי של פעם היו שוחטים את העוף בחצר, מולחים ומכשירים הכל בגיע כפיים. והשאלות בדבר כשרות העופות

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערוכת ע"י הקוראים

עולם חסד יבנה

ישבנו שבעה על אמה היקרה שהלכה לעולמה, אמה הייתה אשת חסד שכל חייה סובבו סביב חסדים מגולים ומוסתרם, מרוב שהחסד היה טבעי אצלנו בבית לא שמנו לב כמה היא מסורה ומקריבה מעצמה ואת עצמה למען הזולת בשעות הקשות ביותר כך בכל יום שיש היה מגיע אלינו ילד בעל צרכים מיוחדים עד סמוך לשבת שהיינו שולחים אותו הביתה כדי שלהורים שלו יהיה הזדמנות להתארגן בנחת לשבת, נשמות שבורות היו שואבים מילים טובות ועידוד ממנה ועוד מצוות רבות אין מספר שבמהלך השבעה התחלנו קצת להבין עד כמה לא הערכנו את גדלותה של אמה שלנו.

באמצע השבעה הגיע לנחם אותנו אישה קשת יום שאמא הייתה המשענת שלה.

נוכרתי שתמיד הייתה יוצאת מהבית עם חבילות ביד, לקחותי אותה למטבח והעמסתי לה אוכל בכמויות גדולות שהרי הביאו לנו לשבעה מאכלים לרוב ומרוב כמויות לא היה מי שיאכל הכל והנה כאן ראיתי הזדמנות להאכיל משפחה רעבה ולדאוג שהאוכל הטוב והטרי לא יזרק לאשפה, (שאלנו רב שהיה במקום שהתיר להוציא למקרה של משפחה רעבה מבית האבל).

אחרי שהעמסתי אותה בכל טוב היא בקושי יכלה לסחוב את כל החבילות לתחת האוטובוס, אז שלחתי את הבת שלי שתלווה אותה עד לתחנה עם כל המצרכים.

הציקה לי המחשבה מה היא תעשה בהחלפת האוטובוס לאוטובוס בין עירוני שהרי היא גרה בעיר אחרת מרוחקת מהעיר שלנו ולהוריד את החבילות מהאוטובוס העירוני ולהעברם אל עוד אוטובוס, מי יעזור לה שם? והנה בעודי מהרהרת בדבר נכנסת חברה טובה שלי שכמעט כל יום באה לנחם אותי והיא גרה בעיר של הגברת.

שאלתי אותה אם היא רוצה באמת לעזור לי והיא השיבה בחיוב.

בקשתי ממנה בבקשה שתיקח את הגברת עם כל הסלים לביתה שגרה בשכונה הסמוכה אליה ממש.

היא עשתה זאת בחפץ לב ולקחה את הגברת על כל חבילותיה עד פתח הבית ועזרה לה להעמיס ולפרוק את החבילות לשמחתה ולשמחת כולנו.

ראינו שהסייעתא דשמיא של החסדים של אמה לא פסקו ועדיין ממשיכים לצאת מדלתות ביתה. יהי רצון שסיפור זה יהיה לעילוי נשמתה הטהורה של אימי מורתי ע"ה.

בעלת המעשה:מ.ש.

הפענוח לדעות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס בפקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

הלכות אפיית המצות

כתב ע"י הר"ר מאיר רבינשטיין שליט"א

אלו דברים שיוצאים בהם ידי חובת מצה, בליל ראשון של פסח, בחטים ובשעורים ובכוסמין ובשבלת שועל ובשיפון, והמנהג ליקח לכתחילה חטים, משום שהוא חביב לאדם ביותר ואיננו משום הידור מצוה (סי' תנ"ג ס"א ס"ב סק"א ב), וי"א הטעם ע"פ המג"א (סק"ה ט) דשעורה ושיפון ממהרת להחמיץ יותר מחטה, ולכן המנהג לכתחילה ליקח חטה שנת תורה (סק"ה), וכ"כ בשו"ע הרב (סי' ט) דשעורים ושבלת שועל ושיפון ממהרים להחמיץ.

ג. אם אין לו חטים יקח למצות מאדור מוה"ר מינים החשוב לו ביותר כדי שיהיה לו תיאבון (סי' סק"ב).

ד. הרא"ש היה משתדל במצות מצוה ועומד על עשייתה ומזרז והעוסקים בהם ומטייע בעיתות, וכן ראוי לכל אדם לעשות להטפל הוא בעצמו במצוה (שו"ע סי' ת"ט ס"א), ומורה"ל פסק ליהרר כן לכתחילה בכל המצות (סי' סק"ה).

ה. כתב הארי"ל ש' שטיריח עצמו במצות מצוה עד שיתחמם ויזיע, וזה תיקון גדול לעון החמור (סי' סק"ה), ומ"מ יש ליהרר שלא ינסף מצינוע על העיסה, משום דאיכא למ"ד דדעת האדם הוא כמ פירות, ומי פירות עם מים ממהרין להחמיץ (בה"ח סק"ה).
ו. החיטים שעושים בהם המצות שאוכלין בלילה הראשונה לקיים בהן מצות בערב תאכלו מצות, לא די בהם שאין רעוהא של חשש חימוץ, אלא צריך שישמרום לשם מצת מצוה, דכתיב ושמרתם את המצות והיינו שצריך שימור לשם מצה, אבל מצות שאוכלין בשאר ימים די מדינא כשאין בהם חשש חימוץ, אבל ישראל קדושים הם ונהגו לעשות שימור לשם מצה בכל המצות משעת טחינה ולפחות משעת לישה (סי' תנ"ג ס"א ס"ב סק"א ב').

ז. ודעת הרבה ראשונים דמדינא צריך שימור (הח"ס ששישן בפת סעודת מצוה) שלא יפלו עליהן מים משעת קצירה ואילך, [אבל קודם קצירה אין לחוש, ואם נחשבו למצי וא"כ שר קדש, מקבל חסדא אפילו מחוץ אם ירד עליהן טיפות, ולכן המנהג לקדש עד של שפוחה פתח לצוק קצת], ולכתחילה בודאי נכון להחמיר בדעה זו (סי' סק"ב ובה"ח ד"ה ס"ב).
ח. ואם לא ימצא מצה ששמור משעת הקצירה לשם מצה, יכול ליקח חטים מהשוק ולסמול על הפוסקים ידי שיקיים שמירה משעת טחינה ואילך, שאז מקרבין אותן למים וצריך שמירה, ויכול לבקר עליהן ברכת על אכילת מצה (סי' ת"ט סק"ב ב'ה בה"ח ס"ה).

ט. כתב בפמ"ג (סי' ת"ט ס"א ס"ב סק"א), דרך לשמה צריך שיוציא בפה, ובדיעבד יש להקל במחשבה, [ומאז מחשבה בל"ע אין אדם צריך], וכל זה בלישה ואפיה במצוה משום דסתמא לשמה, משא"כ בטחינה וקצירה לא לומר דסתמא לשמה ולכן י"כ צריך שיוציא בשפתיו.

י. אנשי מעשה גרילים ליל בעצמם אל מקום הריחים לראות הם בעצמם לטחינה קמחיהם, שמצוה בו יותר מבשלוחו, ועכ"פ ראוי להניח בריחים שומר ירא שמים ובקי בדינים העיסה, ולא ע"ה, כדי שלא יבוא הדבר לידי חשש חימוץ, וכ"כ שלא יושב קטן לשומר (סי' תנ"ג ס"א ס"ב סק"א).

י"ב. בשעת הטחינה צריך לשמורם שלא ישחיו על הקמה, שלא ינתן הרוק על הקמה ויחמיצו שם משוה (סי' ת"ט).

י"ג. לכתחילה לא יניחו העיסה בלא עסק ואפילו רגע אחד, ובדיעבד כל שלא שהה כשעור מל כשירה, [משיך מל לחמור הוא ח"י דקטן], אבל אם שהה כשעור מל [או אפילו מתחם אם שהה כשעור זה], הרי זה חמץ, אולם כל זמן ששוקט בעיסה אין מחמץ, ולכן אפילו אם יעסוק אדם בעיסה כל היום אינו מחמץ (סי' ת"ט ס"ב), ועסק גורא שלש אותה או מגלגלה בעץ וכד"ג, אבל לא כמו שיש נוהגין לרדוק ולבעוט העיסה

ישפיל עצמו כאזוב

השבת אנו קוראים בתורה את הפרשה השלישית של ארבע פרשיות - פרשת פרה, בו מצווה עלינו התורה הקדושה את סדר טהרתו ותקנתו של איש ישראל אשר נגע בטמא מת. והטעם שתיקנו חכמינו ז"ל לקרוא פרשה זו בימים אלו, היות שחג הפסח ממשמש ובא ומתקרב זמן הקרבת קרבן פסח, לפיכך קוראים פרשה זו, להזכיר לכל מי שנטמא בטומאת מת, שיזכור להקדים לעלות לירושלים מבעוד מועד ולטהר עצמו באפר הפרה, כך יוכל להקריב את קרבן הפסח במועדו. ואף על פי שלעת עתה חרבה עירו ושוממה היכלו, אין לנו לא כהן בעבודתו ולא לוי בדוכנו, ועל אחת כמה וכמה שאין אנו יכולים לקיים בזמן הזה את מצות פרה אדומה, אולם על ידי הקריאה פרה אדומה בתורה נחשב לנו הדבר כאילו קיימנו את המצוה הזאת וכאילו זכינו להיטהר באפר שנת אדומה.

בהמות הייתי עמך

וכן נאמר בתחילת פרשה זו (במדבר ט"ז, ב), "זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול".

ואפשר לומר: 'זאת חקת התורה' - כאשר אדם רוצה להתנהג בדרך התורה, צריך לקחת לעצמו את המידה של תמימות ואת המידה של שפלות הרוח, להתנהג בענוה ובפשיטות. ושני מידות אלו באים כאחד, מכיוון שבעל גאווה אינו יכול להיות תמים, כי ברוב גאוותו אינו משים על לבו לתקן את מידותיו ונגעי לבבו, ונשאר מלא מומים. רק אדם שהוא שפל בעיניו יכול להיות תמים, כי בגדול שפלותו מרגיש בחסרונותיו ואף משתדל לתקן את אשר פגם, ועל ידי זה זוכה להשלים את ליבו בעבודתו יתברך שמו.

ואפשר לומר עוד טעם מדוע הבעל גאווה נוטה להיכשל בחטאים יותר מן האחרים, על פי הידוע מדברי חז"ל שהקב"ה שונא בעלי גאווה ואינו יכול לסובלם, וכל מי שמתגאה מכריז עליו הקב"ה שאין אני והוא יכולין לדרוך בעולם, ונדהה ממחיצתו של הקב"ה, ומובן לכל בר דעת שכאשר מאן דהו מרוחק מן השי"ת אין לו שמירה וסיעתא כל כך וקורבן מאד לחטוא ח"ו.

לפי זה כך יתבאר הכתוב: 'זאת חקת התורה', שעל פי חוקי התורה צריך להיות: 'יקחו אליך פרה אדומה תמימה', שכל אחד ואחד יסגל לעצמו את מידת הפרה, דהיינו שכל אחד יחזיק את עצמו בעיניו שהוא כמו פרה שאינה מבינה שום דבר, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים ע"ב, ב): 'ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך', היינו שדוד המלך ע"ה אמר על עצמו שהתנהג בתמימות כמו בהמה. וכאשר האדם נוהג בשפלות רוח, על ידי זה זוכה להגיע לתמימותו, היינו שייגיע למדרגת תמימות, ונבכה שתי הנהגות הללו: שפלות ותמימות, יזכה לקיים כל התורה.

אכן, מידה זו של ענוה ושבירת הגאווה עוברת כחוט השני בכל העניינים של פרשת פרה, וכמו שמצאנו בסדר שריפת הפרה אדומה, שהכחן השורף צריך להשליך אל תוך השריפה עץ ארז ואזוב ותולעת שני, וכתב רש"י (שם פסוק כ"ב) בדרך דמיון, ששלושת המינים הללו רוממים על החיוב של בעלי גאווה להשפיל את עצמם, שהרי עץ ארז הוא הגבוה מכל האילנות, ולעומתו האזוב הוא הנמוך שבכולם, וכאשר הבעל גאווה ישפיל את עצמו כאזוב ותולעת שני או אז יזכה לכפרה שלימה.

אמרתיו אכחמה והיא רחוקה

הרה"ק הרב ר' אלימלך מליזענסק ז"ע (י"א תמוז ה'תקל"א כ"א אדר) האריך לבאר ב'ליקוטי שושנה' (ר"ה תש"א), כי אפילו אלו שזכו להשיג השגות וכבר העפילו לדרגות רמות בעבודת השי"ת, גם הם צריכים להיזהר במאד מאד שלא יתגבגבו בלבם המחשבה כאילו כבר הגיעו לתכלית השלמות, אלא תמיד יתנהגו בהכונה וירגישו כאילו אין זה עתה נכנסו בשערי העבודה ועדיין הם עומדים בתחילת הדרך, ובזה מפרש מאמר חז"ל (שבת קכ"ב) "תלמידי חכמים, כל זמן שמזקינין - חכמה נתוספת בהם", דהיינו, גם כאשר התלמידי חכמים כבר הוקינו והספיקו לקבלת הרבה חכמה, בכל זאת אינם רואים את עצמם כחכמים ומושלמים, אלא 'תלמידי חכמים' בלבד, כלומר, הם מחשבים את עצמם לתלמידים של חכמים, תלמיד שרק זה התחיל ללמוד מרבו החכם, ומתוך שהם שפלים בעיניהם הם ממשיכים לקנות עוד ועוד חכמה, וזהו מה שאמר 'תלמידי חכמים כל זמן שמזקינין חכמה נתוספת בהם'.

זהו הדבר שהתחנך שלמה המלך לגלות לנו במצוה זו של פרה אדומה, שלמה המלך הרי היה החכם מכל האדם, ובמאמרו הידוע על מצוות פרה אדומה הוא אומר (קדוה"א, ב), "אמרתיו אכחמה והיא רחוקה ממני", ונעתיק את פירוש הדברים ואת כוונת שלמה המלך מתוך לשון קדשו של ה'נועם אלימלך' ז"ע, וכתב בקדשו: "נתייבשתי בדעתי שיעקר השורש שאחזיקם הוא על ידי שהיא רחוקה ממני, פירוש, שאהיה במדרגה זו כאלו לא נגעתני בתורה כלל ואז אכחמה בודאי. שזה עיקר גדול לאדם שישכיל ויבין בדעתו, לו אלף שנים יחיה לא ישיג עיקר שורש חכמות אלקות שהוא דבר שהוא אין לו סוף ולא ערך, וכל מה שיתגבר אדם בעבודתו יתברך שמו ויתעלה בכל פעם יבין אז יותר שאינו מבין והוא רחוק מאוד מהחכמה העליונה, והשם ברחמי וחסדיו המרובים יעזרוו להבין ולהשכיל על כל הנזכר לעיל באמת אמן כן יהי רצון", עד כאן לשון קדשו של הרב ר' אלימלך ז"ע.

קריאת פרשת פרה משפיע ענוה והכנעה

אולם מדה טובה מרובה ומסוגלת מצוה זו של פרה אדומה להשפיע על האדם ענוה ושפלות במדה גדושה, וב'שפת אמת' (פרשת פרה תרל"ח) ביאר זאת באופן נפלא, וכתב על פי המובא בגמרא (סוטה י"ז), שבשכר מה שאמר אברהם 'ואנכי עפר ואפר' (בראשית י"ב, ט) זכו בניו למצות אפר פרה, ומאחר שכל השורש של מצות פרה הוא מכוח ענוותנותו של אברהם, אזי הולכת השפעה זו ומשפעת ענוה והכנעה על בניו וצאצאיו המקיימים את המצוה כהלכה. וכפי שכותב שם בזה הלשון: "הוענין, שמרוב הכנעה רבה שהיה באברהם אבינו ע"ה, זכו בניו אחריה להיות כל איש ישראל בכוחו להכניע עצמו על ידי מצות אפר פרה. והנה גם עתה על ידי קריאת הפרשה מתעורר הכנעה וביטול זה בלבבות בני ישראל".

טיב הקהילה

שבת פרה |

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו שליט"א

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

עת נסיון

אם כנים הדברים אכן יזון נימוקו של משה למה עליו להתחנך על כך אחר שנכשלו ישראל בעגל, כי ראה משה עד היכן מגעת קושי של נסיון, כי עדיין עמדו בני ישראל תחת רשומו של מעמד 'קבלת התורה', ועצם עלייתו של משה ארבעים יום כדי לקבל את הלוחות הברית' היתה כהמשך 'לקבלת התורה' ועדיין לא הספיק להוריד להם את הלוחות וכבר הצליח היצר בהסתורנותו להורידם מאיגרא רמא לכירא עמיקתא, וכפי שהגדירו חז"ל את הדברים (שבת פה) ללכה רמזינה בתוך חופתה. ובראות משה איך הצליח הלה במימיו לטשטש דעתם של 'דור דיעה' הררה בלבד: אם כה קשה היא מידת ההסתור מי יעמוד מעתה בנסיון, אם באורים נפלה שלהבת מה יעשו איזובי קיר? ולכן ראה לנכון לחלות פני ה' שמעתה לא יתגדלו הנסיונות, ובעוד האדם מתמודד עם הנסיון כבר יכיר בעצם הטובה האמורה לבוא על ידו.

כדי להבין מה שהשיב הקב"ה למשה יש להקדים שאותה הנהגה שעליה ביקש משה נקראת 'פנים' מאחר שכל הכרה תלוי ב'פנים', וכעין הטבע שבעולם התחתון שהכרת כל אדם תלוי בעיקר בתווי פניו, וגם תוכנו הפנימי וכוחותיו בכל הליכותיו ניכרים בעיקר על ידם, כך גם בעלילות שמים, לו היו סיבותיהם ידועים מראש היו המה בבחינת 'פנים', אולם מאחר שראה הקב"ה לנכון להסתיר הסיבות לרצונותיו הרי הם בגדר 'אחורי' כי כשם שאי אפשר להבין פשר הליכותיו של אדם על ידי הבטת מאחוריו כך אי אפשר להבין דרכי שמים.

כעת נבוא לתשובתו של הקב"ה למשה: 'לא תוכל לראות פני כי לא יראני האדם וח', כלומר, מידת 'פנים' אי אפשר שתתנהג בעולם התחתון, כי תכלית זה העולם הוא העמידה בנסיונות, ואם יבין האדם תהלוכותיו של הקב"ה שוב לא ייחשב עמידתו בנסיון לדבר מה, כי מי פתי שלא יעמוד בנסיון אחרי שמבין את המסתור מאחוריו, אולם מעתה הריני מבטיחך 'וראית את אחורי, ופני לא יראו' - שגם אם לא יכירו בני אדם בבחינת 'פנים' היינו הטובה הנסתרת בתוך הנסיון, זאת יבינו שהקושי הוא 'אחורי', היינו 'האחורי שלי', כי כל הקשיים הם 'כבשי דרחמנא', ומאת ה' באים כדי להטיב עם הברואים שאינם מתפתים לעצת היצר כתוצאה מקושי הנסיון, ועצם ידיעה זו תסייע בעדם לבלי יסגור מחמתה מרצונותיו של הקב"ה, בידעם שכך אמר הקב"ה (דברים רבתי, פרשת ראה): 'שמעו לי, שאין אדם שומע לי ומפסיד'.

עוד יש לומר, שכיון הקב"ה בתשובתו, שמאחר ועולם הזה הוא עולם הנסיון וההסתור, לכן אי אפשר לו לאדם להכיר בטובת הנסיון בעודו עומד ב'פניו' היינו בעוד שהינו מתמודד עם הנסיון, כי אז עליו לבטל את רצונו מפני רצון בוראו גם אם נדמה לו שיפסיד כל הון דעלמא, אולם גם אז יש ביכולתו אחיזה של חיזוק, זאת כאשר יתבונן ב'אחורי', היינו בכל הנסיונות שכבר עברו על ראשו, ואז בשעת מעשה סבור היה כי אם לא יעבור על דעת בוראו תהיה לו הפסדים שונים, אולם לבסוף הוכח שהיו אלו דברים של הבל, ושום הפסד לא היגיעו על ידי קיום רצון הבורא, וגם אם יש מצבים שבתחילה נדמה לו לשעה שהפסיד, יש כמה וכמה מצבים שיכולים לראות כי זה ההפסד נתהפך לטובה, ומאלו הימים יקח חיזוק לנסיונו הנוכחי.

וְיֹאמֶר ה'רְאֵנִי נָא אֶת כְּבוֹדְךָ: וְיֹאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר בְּלִי שֹׁבֵי עַל פְּנֶיךָ וְקִרְאֵנִי בְשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ וְתַתִּיתִי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן וְרַחֲמֵיךָ אֶת אֲשֶׁר אֲרַח: וְיֹאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאוֹת אֶת פָּנַי כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְהָיָה וְהָיָה

אֶת פָּנַי וְרִאיתִי אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ: (לג, יז-כג) פירש"י: ויארר הראני נא את כבודך - ראה משה שהיה עת רצון ודבריו מקובלים והוסיף לשאול להראותו מראית כבודו:

הנה, בקשה זו היתה הבקשה הרביעית שביקש משה אחר עוון העגל, ועליו להתבונן איזה פתחון פה מצא משה לבקשה זו, כי כפי שיראה המעיין שונה בקשה זו מבקשותיו הקודמות, כי הראשונות באו לשם הכרח כתוצאה מחטא העגל בעצמו, כי כתוצאה מזה החטא הורה הקב"ה למשה (לעיל פסוקים א-ג) שיעלה את העם אל הארץ אשר עליהם לרשת, אולם לא תהיה הכיבוש ע"י גילויים הבאים מכח השראת השכינה כי אם בהסתרה ועל ידי מלאך, ולזאת הוצרך משה בבקשתו הראשונה ואמר (לעיל פסוק יז): 'אֲתָה לֹא הוֹדַעְתָּנִי אֶת אֲשֶׁר תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה אֹמֶרֶת יִדְעִתִּיךָ בְּשֵׁם ה', וְהִיוּ אֵלֶי דְּבָרֵי רִצּוֹן שֶׁשׁוּב יִשְׂרָאֵל הִקְבִּי"ה אֶת שְׂכִינְתּוֹ בְּיִשְׂרָאֵל כְּעֶבֶר. גַּם בְּקִשְׁתּוֹ לַעֲלֹל פְּסוּקֵי ה' הוֹדַעְתָּנִי נָא אֶת דְּרֹכְךָ וְגו' הִיָּתָה בָּהּ הִכְרַח כְּתוּצָא מִחֲטָא הָעֵגֶל כִּדִּי לְרִצּוֹת אֶת הִקְבִּי"ה עַל אוֹתוֹ עוֹנֵן עֲצָמוֹ, וגם כדי שתהיה לפניו פתחון פה לרצונו אם ח"ו יחטאו לפניו יתברך שוב, כי תהיה גם אז ביכולתו לעזור ע"י מידותיו את חמלתו על ערד ישראל. גם בבקשתו 'בלכתך עמנו ותפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה' היה זה כדי להודיע לישראל שנתקבלה תשובתם, ועל כן הוסיף להלאה אל הנסים הפלאיים כבעבר. אולם שונה הבקשה 'הראני נא את כבודך' שלא היה לו למשה נימוק לכך, כי אם כלשונו של רש"י: 'ראה משה שהיה עת רצון ודבריו מקובלים והוסיף לשאול להראותו מראית כבודו' ע"כ. ודברים אלו הם אכן תשובה למה ראה משה שעת הכושר לבקש על כך, אולם אין בדברים אלו די כדי להשיב למה יראה לנכון לבקש בקשה בלתי טבעית שמלכתחילה אינה ניתנת לבני אנוש.

הדברים יבנו על פי מה ששמעתי לפני רבות בשנים משי"ב הגאון הצדיק רבי צבי קובלסקי זצ"ל. שפירש שבקשת משה היה שבשעה שמנסה הקב"ה את האדם כבר יבין האדם מראש את הטובה האמורה להיות חלקו באם יעמוד בנסיון, וחזו 'הראני נא את כבודך' כלומר שלא ידע לבבו של האדם בעת עמדו בחושך ואינו רואה אור, כי אז נדמה לו לאדם שלשוא מנסה ה' ח"ו, מאחר שאינו רואה מה טובה יתגלגל לידו על ידי קושי הנסיון, ובו בשעה יגרע כבוד ה' מאחר שאין האדם מכיר בטובו, ובנוסף יש לחוש שאם קצר דיעה הוא לא יחזיק מעמד מפני הנסיון ולא יחוש מלעבור על רצון הבורא חלילה, על כן ביקש שגם בעת נסיון יכיר האדם בטובו של הקב"ה, כי יבין בשכלו את הטובה הגנוז בקושי זה, ואז תהיה ביכולתו לעמוד בו, ותחת אשר יתרעם ח"ו על מידותיו של הקב"ה יבוא לידי הודאה על טובו וחסדו עמו.

פר' כי-תשא

כ"ב אדר תשפ"א

הדפוס: לוי אופק ירושלים

זמן הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרג"ן 5:04

מוצש"ק 6:18

ר"ת 6:58

סוף זמן קריאת שמע וחפילה

סו"ק ש"א 8:10 | סו"ת א' 9:24

סו"ק ש"ב 8:52 | סו"ת ב' 9:52

הזמנים לפי שעון חורף |

גיליון מס':

557

טיב המערכות

מה עשה לך

פעם באו לסגנון של ישראל רבי לוי יצחק מברדיטשוב וצ"א וסיפרו על יהודי זקן בן שבעים שנה שהמיר את דתו, ענה הצדיק ואמר: הביטו וראו איזה ניצוץ של קדושה יש לכל אחד מישראל ואפילו לפחותים שבהם, שהרי יהודי זה נלחם עם יצרו במשך שבעים שנה ולא רצה לכפור חלילה באלוקי ישראל...

בפרשתנו נמצא לימוד גדול איך צריך להוכיח ועד כמה עלינו לדון את כל האדם לכף זכות, שהרי אחרי מעשה העגל בא משה רבינו לאהרן הכהן ואמר לו 'מה עשה לך העם הזה כי הבאת עליי חטאה גדולה', ורש"י הק' מסביר את דבריו: 'כמה יסורים סבלת שיסורין, עד שלא תביא עליהם חטא זה', משה רבינו דן את אחיו לכף זכות שבודדאם אי הוא עשה דבר כזה היתה לו סיבה צודקת, ואכן תשובתו של אהרן היתה כי כך אכן היה, שהרגו את חור ופחד מאוד שלא יעשו לו גם כך, וחלילה יתקיים בהם הפסוק 'אם יהרג במקדש ד' כהן ונביא', וכדי שלא יגיעו למצב שלא תהיה להם כפרה, נקט במהלך זה, ובכך הציל את כלל ישראל מעוון יותר גדול.

כל אחד מאיתנו נדרש לפעמים להוכיח מישהו, הורים לילדים, מחנכים לתלמידיהם, אח לאחיו, או איש לרעהו, ועלינו ללמוד ממשה רבינו כי לפני שניגשים להוכיח עלינו להפוך בזכותו של בעל המעשה ולנסות לרדת לסוף דעתו כדי להבין מה גרם לו לעשות את מה שעשה, וייתכן שאחרי שנבדוק ונחשוב לעומק נגלה כי אין בכלל על מה להוכיח, וגם כשכבר הוחלט שצריך להוכיח, לא להאשים, כמו שאומרת התורה 'הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא', כשתבוא להוכיח את עמיתך אל תאשים אותו בחטא, אלא יש לברר יחד אתו מה קרה ומדוע, וברוב המקרים יתברר לנו כי מה שנעשה לא נעשה מתוך רשעות אלא מתוך מצוקה וחוסר ברירה, וכבר אמרו חז"ל 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו'.

(ע"פ סיכומי דברי תורה)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישי

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב

ההודעות

ח"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. טולדשיין

א

קביעת שיעור בהלכות שמיטה (ב)

מנן הגרא"מ שך זצוק"ל נואם בפתיחת 'ירחי כלה' בהיכל ישיבת פונב'ז שנת תשל"ז

השלמה ל'ירחי כלה'

במאמר הקודם הזכרנו בדרך אגב על תוכניתו של הגר"ש כהנמן מפונב'ז' ללמוד מסכתא שביעית ב 'ירחי כלה'. ברצוננו להשלים את היריעה במכתב שקיבלנו מאחד מקוראני הנכבדים, הרב אלעזר מ. טייץ שליט"א, מארה"ב, הכותב לנו דברים מדויקים, מכלי ראשון, בדיו הוה עובדא:

"בחודש מנ"א תשי"ג, הביאני אאמ"ר זצ"ל מארה"ב כדי ללמוד בארץ הקודש. כשביקר אצל הרב מפונב'ז זצ"ל (הם היו ידידים בחו"ל) הזמין הרב את אבא להשאר עד הערב לפתיחת ירחי כלה, והרב תיאר את המעמד כ "פתיחת מבצע חדש" שהוא משיק באותו ערב.

שנת תשי"ג היתה שנה ראשונה אחרי שמיטה, ולכן מה שהובא בשבוע שעבר בגליון 'דברי שיח' שהפתיחה היתה בשנת שמיטה אינו מדויק". תודות למודיעינו הנ"ל, על העמדת דברים על דיוקם.

כוללי זרעים

הגר"י אוהב ציון עם מנן שליט"א

היות ואנו עוסקים בנושא פתיחת שיעורים בהלכות שביעית, נזכיר כאן שני כוללים יחודיים לסדר זרעים, שנוסדו לפני שנת השמיטה הקודמת. בימי השבעה לפטירתה של אשת חבר, הרבנית קניבסקי ע"ה, גמלה החלטה בליבו של ידידנו הרה"ג רבי יצחק אוהב ציון שליט"א לעשות זכר לנשמתה. ועם גמר השבעה הוא כבר ייסד כולל ללימוד סדר זרעים בשם 'דרך אמונה' שאברכים הוגים בו מידי ערב על לימוד הירושלמי בעיון בשילוב לימוד הלכה למעשה מהספר דרך אמונה.

הכולל, היסב קורת רוח מרובה לרבינו שליט"א, ובמשך השנים הוא הגיע שני פעמים לירושלים והשתתף בחגיגת הסיום של האברכים בני העליה החשובים שליט"א.

הגרא"ד אפשטיין נראה לצד רבינו, מסיים את המסכת, תקופה לא ארוכה אחרי פתיחת הכולל

הכולל השני נוסד במלאות השלושים לפטירת אשת חבר, הרבנית הצדקנית בת שבע קניבסקי ע"ה, אותו הקים חתנה הגאון רבי דוד אפשטיין שליט"א, הכולל, לאברכים ת"ח ידועי שם, נקרא בשם 'שערי אמונה', בו עוסקים במסכתות מסדר זרעים.

המסכת הראשונה שלמדו היתה 'חלה', ולא בכדי, היה בזה רמז למצוה שטרחה בה הרבנית עד כלות כוחותיה, מצות הפרשת חלה בכל ערב שבת, ולאחר מכן למדו מסכת אחר מסכת, מתוך עיון ופולפל לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. כעת כשמתקרבת שנת העשור להקמת הכולל, עומדים האברכים לסיים את כל סדר זרעים לפרטיה.

התשובה לחידה:

מי שמשמר את הפרה אדומה, והוא גמ' מפורשת בבא מציעא צ"ג א' המשמר את הפרה מטמא בגדים.

פנינים על הפרשה

מחצית השקל לכפר על חטא העגל

לכפר על נפשתיכם (ל' ט"ו)

ויש להבין מדוע מחצית השקל דוקא ולא מטבע אחרת. ונראה, דהנה איתא בירושלמי (שקלים פ"ב ה"ג) טעם למצות מחצית השקל 'לפי שחטאו בעגל במחצית היום, יתנו מחצית השקל'. ולפי זה יש לומר כי הוא מדויק מאד בחשבון: בחטא העגל כל אחד הביא נזם זהב (שמות ל"ב ג'): ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם). ונזם זהב הוא משקל של בקע (בראשית כ"ד כ"ב), ובקע הוא בדיוק מחצית השקל (שמות ל"ח ו'): בקע לגלגל מחצית השקל). וכנגד כל 'מחצית' שהביאו לעגל, הביאו 'מחצית' לבית המקדש לכפר (ואמנם שם היה זהב וכאן מחצית השקל של כסף, מכל מקום עיקר הקפידא על המשקל).

(שבענו מטוביך)

לפרויקט ייחודי

נשמח לקבל תמונות של גדולי ישראל ישנות וחדשות הקשורות לימי חג הפסח ההכנות לחג וכד'

וכן תמונות הקשורות לימי מלחמת המפרץ שבשנה זו מציינים 30 שנה לסיימה

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 077-2092005 📠 053-3145900

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שיח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

גיליון מס' 421 פרשת כי תשא-פרה
תשפ"א שנה תשיעית

לזכות ולרפואת
סבי ר' יוסף יעקב בן בלומה
לרפ"ש בתושח"י

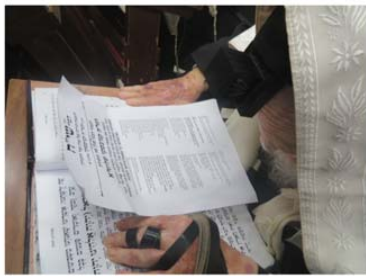
דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

אמר רבינו חידה,
איך יתכן מי שרק מסתכל ולא עושה שום מעשה וכבר נטמא? (התשובה בעמוד הבא)

פנינים על הפרשה

הוראות והנהגות בידעת כל חלקי התורה
ויתן אל משה ככלות/רש"י: ככלתו כתיב חסר... מה כלה מתקשטת בעשרים וארבעה קשטין, הן האמורים בספר
ישעיה (ישעיה ג' יח - כד) אף תלמיד חכם צריך להיות בקי בעשרים וארבעה ספרים
אמרתי לרבנו. סיפר לי נכד מרן הגרא"ל שטיינמן שכמה פעמים שמע מסבו שהרב בעל התניא טייל ליד הנהר ובכמה
שעות עבר ש"ס, ע"כ, ובשם הגר"א אומרים שלמד כל חודש ש"ס, ומדוע אצל הגר"א, לקח הרבה זמן יותר? התניא היה
בהרהור, וזה אפשר, והגר"א היינו שלמד בפנים.
לפני כמה ימים הייתי עם פלוני ירא שמים ורבנו אמר לו שילמד תר"ג פעמים ש"ס... כיצד זה יתכן? בהרהור אפשר גם
בזמן מועט (פעם אחת ש"ס. וכמדומה שנקט רבנו: בחצי שעה).
שואלים. בענין מצוות ידיעת התורה, הרי אין המצוה על כל ספרי אוצר הספרים אם כן השאלה עד היכן המצוה, אמרו
בשם גאון אחד שהגדר הוא עד מה שהתקבל בכלל ישראל כמו משנה ברורה וכדו'. כל כללי התורה ודינים שלה, גם
קדשים וטהרות. אבל יותר מכללים ודינים אין לדבר סוף.
אברך מתמיד שואל האם יקבע זמן ללימוד תנ"ך על חשבון הלימוד? רש"י על הפסוק ויהי ככלות משה כתב שתלמיד
חכם צריך לידע כ"ד ספרים.
סיפר רבנו שפלוני שאלו, מדוע לא נהגו היום לקיים דברי ש"ס חולין ט. שתלמיד חכם צריך ללמוד ג' דברים וכו', אמרתי
לו, כתוב "תלמיד חכם צריך ללמוד" - ראשית כל דאָרף מען קענען לערנען ואח"כ יידע כתב שחיטה ומילה.
בצעירותי פגשתי פעם ברחוב את רבי ח"י גולדויכט ושאלני האם אני יודע לשחוט בהמה? השבתי לו שלא, אמר לי עתה
נחה דעתי כי פלוני שאלני, איך זה שאני לא יודע לשחוט וכתוב שת"ח צריך שידע ג' דברים ואחד מהן שחיטה, עתה
שגם אתה לא ידעת נחה דעתי. והטעם שלא ידעתי כי בלשון הגמרא הוא שקודם צריכין ללמוד ואח"כ לידע לשחוט.
ספרתי לרבנו על כלה פלונית אשת ת"ח צעיר שאמרה 60 פעם תהילים כנגד 60 מסכתות הש"ס שחתנה החדש יודע את
הש"ס. תגובה: שתגיד תהילים עוד ג' פעמים, כי יש ס"ג מסכתות, אך יש אומרים כי כל ג' הבבות הם אחד.
(כל משאלותיך)

פורים תשפ"א

בס"ד

לידידנו קוראי הגליון שליט"א

השלום והברכה!

מאז פורסם כי בס"ד נכניס את שמות הקוראים ובני משפחתם לברכה
בפני רבינו שליט"א ביום הפורים, לא חדלנו מלהיות "שליח מצוה"
ולרשום את השמות הרבים של השותפים מרחבי העולם כולו, סידרנו הכל
ברשימת דפים שיהיה קל לקרוא.

זכינו, זכיתם אתם!!!

ביום פורים עש"ק, מיד אחרי קריאת המגילה במחיצת מרן שליט"א להגיש
לפניו את כל רשימת השמות, לברכה וישועה, לזיווגים הגונים ולרפואה
והצלחה.

מרן שליט"א נענה במאור פניו הק' ואמר: ברכה והצלחה לכולם!!

והקב"ה יקבל באהבה את כל התפילות של ישראל קדושים וטהורים

והננו לבשר לכם כי אכן עשינו בקשתכם-שליחותכם בו ביום!!!

בתפילה ובברכה כי נזכה להתבשר מהיום אך בשורות טובות.

בברכה מרובה יצחק גולדשטוף

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

 רב דניאל ד דהן
 סופר ס"ת"ם מוסמך

Rabbi Daniel David Dahan, Sofer Stam
 Tel: 646 387 5683. Email: Sofersogood4@gmail.com
 Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins,
 Mezuzot, and Megillot. * SAME DAY SERVICE *

Contact us for your dream
 custom closet

HIPPO CLOSETS

Free Estimates
 347.760.3600
HippoClosets@gmail.com

**GIBRALTAR ABSTRACT
 TITLE AGENCY**

ARE YOU PURCHASING OR REFINANCING?

 CALL US FOR A QUOTE!
 845.362.3863 • ORDERTITLE@GIBALTARNY.COM

**ROSENBLUM
 ARCHITECTURE**

TODD ROSENBLUM • rosenblumarchitecture.com

845.364.0337 • 200 East Eckerson Road
 914.522.6793 • Suite 230 E
todd@adaparch.com • New City, NY 10956

**ARE YOU LOOKING FOR A
 STRAUSS
 CLEANING**

At Strauss Cleaning, we do a
 thorough job making sure that
 every inch is spotless. Call us now to
 schedule your

**Free
 Estimate**

We Specialize in
 Commercial Jobs:
 - Offices
 - Schools
 - Shules
 - Retail Stores
 - Event Spaces

Call now at **201-742-3136**

LENNY ROSENFELD

845.517.0300
inspections613@gmail.com
WWW.LRINSPECTIONS.COM
 NY State License # 1330185

LR HOME INSPECTIONS

Serving Rockland, Westchester, NYC 5 Boroughs

MOSHE STAMM
 LICENSED BROKER

SPECIALIZING IN GROUP HEALTH INSURANCE

**omni
 MANAGED HEALTH**

p: 718.252.9555 ext. 2207
 e: moshe@omnimh.com
 w: www.omnimh.com

ROCKLAND TRANSFERS
 CAR SERVICE

- ♦ Airport car service (departures and arrivals)
- ♦ City to City
- ♦ Per Hour Hire
- ♦ School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- ♦ Reliable and Safe
- ♦ Fixed Rates
- ♦ No Added Fees
- ♦ Credit Cards Accepted

**Easy
 Booking
 Online**

Reserve Online
www.RocklandTransfers.com
 Call / Text
(845) 288-8888

FREE AD SPACE

To inquire about placing your free ad here,
 please email mitzvot@ramapost.com

**CHEVRA L'BITACHON
 OF ROCKLAND COUNTY**

Chevra L'Bitachon is a community security
 organization which trains and manages
 members of the community to become guards
 for their own shuls and mosdos as well as
 other security related resources.

For more info, please contact us at info@clbrc.org
 or call/whatsapp **845.704.1205**
 (add us to whatsapp to see our regular security related updates)

**FIRST CLASS
 LEASING**

**JUNKBOYZ
 PRESERVATION**

**ROCKLAND
 ERUV**

Sullivan County Labs
 Certified Environmental Testing
How Well Do You Know Your Well?

COMMON TESTS:
 • Bacteria
 • Nitrates
 • Metals
 • Volatile Organic Compounds
 • Petacides / Herbicides
 • Etc.

845-SAFE-H2O
 PICKUPS AVAILABLE IN MONSEY
 AND SURROUNDING AREAS

www.sullivancountylabs.com

35+ Years
 OF SERVING THE COMMUNITY

- ♦ WILLS & TRUSTS
- ♦ ELDER LAW
- ♦ PROBATE
- ♦ TRUST ADMINISTRATION
- ♦ HALACHIC WILLS
- ♦ TAX PLANNING
- ♦ MEDICAID PLANNING
- ♦ ESTATE PLANNING
- ♦ SPECIAL NEEDS PLANNING
- ♦ ASSET PROTECTION

Emanuel Haas, Esq. Ari J. Zaltz, Esq.

Haas & Zaltz, LLP
845.425.3900
INFO@HAASZALTZ.COM | WWW.HAASZALTZ.COM
 365 ROUTE 89 | SUITE 231 | AIRMONT, NY 10952

As an independent agency we shop several companies to find
 you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services
support@wisemeninsurance.com
 Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

DJ KAEJ

FOR ALL YOUR SIMCHA NEEDS!

347.618.5028
bookings@djkaej.com

**POMONA
 ENTERPRISES CORP.**
 Custom Home Builders
 845-354-0018

WWW.POMONAENTERPRISES.COM

UNLIMITED ISRAEL™
 ON ISRAEL'S MOST RELIABLE NETWORK
 P: 845-371-9800

TELETECH
 SECURITY & COMMUNICATIONS

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

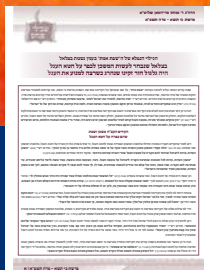
כ"ב אדר תשפ"א • 6 מרץ 2021 • מאנסי: הדלקת נרות - 5:34 • מוציש"ק - 7:06 (72 דקות) • Vo. 3 | Issue 24 | No. 123 • בידיד

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת כי תשא

דברי שי"ח • טיב הקהילה • שבילי פנחס • חוט של חסד

דברי תורה
עברית